

312723

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ డిసంబరు నెల 3 వ తేది బుధవారము
Vol. 17 } MADRAS, WEDNESDAY 3rd DECEMBER 1930.
శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర మార్గశిరమాస శుద్ధ త్రయోదశి } సంచిక ౨౦౧
No. 201

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోనును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో నాడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ వాచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బీతో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

109, ఫ్రీరీడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

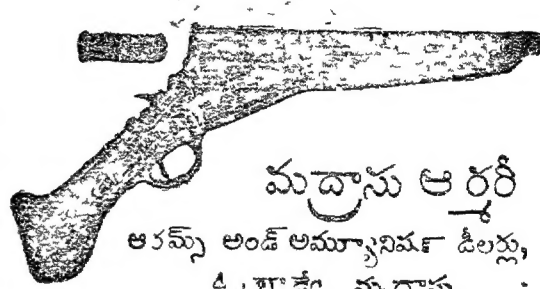
చూడ సాగవైనవి

"హెస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" వివ సాంవైనవి

గ్రామఫోనులు, రికార్డులు
గ్రామఫోనులు మిక్కిలి సాగవైనవి, ఎమ్మీ వైనవి పలురకములలో వివిధ ధరల
యందు మావర్గ విక్రయమునకు సిద్ధము నున్నవి
రికార్డులు ఆంగ్ల, ద్రవిడ, కన్నడ, హిందూస్తానీ మొదలగు పలుభాషలలో మేలు
రకము రికార్డులు గలవు వాటిని విని తీరవలయునెగాని వ్రాయవలవికాదు
మీ క్షేత్రము మావర్గవల్ల వివిధ సర్వత్రా మిక్కిలి ప్రచారమునకు
హెస్ మాస్టర్స్ వాయిస్, గ్రామఫోను వర్తకులు, 185, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

హెస్ మాస్టర్స్

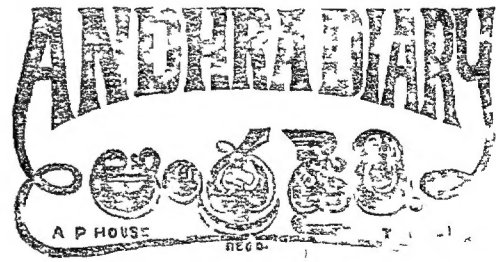

మద్రాసు ఆర్మరీ

ఆరమ్స్ అండ్ అమ్యూనిషన్ డిలర్స్,
4 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వలంపి అమునిషన్లు, వాటి గుండుసాగు, చాకగ దొర
కును. లైసెన్సు సాంధిని పొందుటకు యింక చాలామంది వారు
మాదిరియార్థము పంపిన లాభకరముగ నడుచును. ఆయుధములు
తరచుత్తు చేయబడును. గాలితుపాకులు నూడి అమ్మబడును.

కర్మపడును. కొన్ని ప్రతులె యున్నవి.

కోర్టునైజు న్య 1-4-0, పాక్లెట్ నైజు 0-12-0
పాక్లెట్ పంచాంగం 0 0-9
ఆంగ్ల పబ్లిషింగ్ హౌస్, తెనాలి

సంతానం పుట్టుకుండా 106.1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

బుక్లెట్ ముద్రామైన మరీ శివో పాయన
18 మోసాదూని టూల్స్ 1-12-0
టూల్స్ బుక్లెట్ ఇతర విషయములకు

రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు సోదరి ఏకైక
ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.
ఇతర కవిత్వముల కొరకు ప్రభుత్వమునకు కూడ కొరకు

మాదిరి యాపధముల చూచి మోసపోకుడు

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారిచే సర్వవిధములైన లివర్ అండ్

స్ప్రింగ్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినట్టి సుప్రసిద్ధ దివ్యాపధము కలదు.

ఆశాభంగము కాకుండగలందులకై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఆర్థిక సమీపి నీ క్రింద ఆర్థిక
మకు నేరుగ వ్రాయుడు:— (ఏజెంట్లు అన్నిస్థలములకు కావలయును)

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం వాస్తవ్యులు)

లివర్ అండ్ స్ప్రింగ్ వ్యాధుల ప్రత్యేకవైద్యుడు, 8, సాలైస్ట్రీ, (Salai Street) మైసూరు మద్రాసు

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు:—మచిలీపట్టణము.

కాకినాడ ప్రాంచి.

క.ర.టా డిపాజిట్లు.—ఈభాషల పెట్టుకొనలకు డెబ్బిట్సును త.ర. డి. జ. సీ.రి మొదలు జాకొనకు
సం॥నకు 2 1/2% చొప్పునను, జాలై మొదలు డిశంబరు ౧౯౨౯ సం॥ 2% చొప్పునను, కోజా నిలువలమీద సెడ్డి ఇన్వెస్టుమెంట్
సేవింగ్స్ బ్యాంకు డిపాజిట్లు — ఈ భాషలమీద 100 రు॥ సం॥ 4 1/2% చొప్పున కోజా నిలువలమీద సెడ్డి
యిన్వెస్టుమెంట్ చెక్కుల ద్వారా పైకం విక్రయించేసుకొనవచ్చును
ఫి క్షెడ్ డిపాజిట్లు—మీద 110 కి సం॥ రూ 6 చొ॥ సెడ్డి ఇన్వెస్టుమెంట్ సునర్వమునకు వింపిన కాలమున
కున్నూ, పెద్ద మొత్తములకున్నూ, కల్లకొరకు ఏజెంట్లుపేర వ్రాసిన బడెముగలరు
అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారములను చేయబడును
డి. యస్. శాస్త్రి, యం. పి., సర్వ. ఎ. వి. లి., కార్యదర్శి.

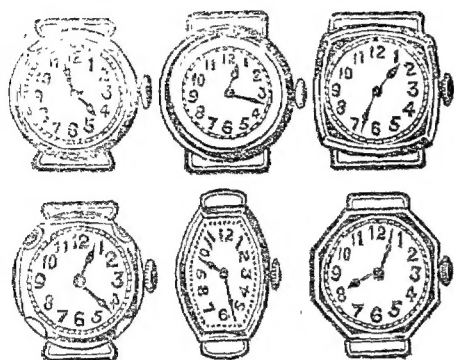
స్వదేశీ బట్టలు

రూ 250000-0-0 మూలధనముతో 15 సంవత్సరముల క్రితం ఇప్పటి నూలు పరిశ్రమను స్థాపించినదంకి ఎల్లరకు విదేశీయ. ఈ కార్యాలయ పరిశ్రమతో ఎల్లరకును తెల్ల ప్రతిష్టతో తెలుపుచున్నాము (రూ 11 1/2, 20 1/2 రూ) కోజా 1 కి చెయ్యి పానుల చొప్పున తయారు చేయించి పడకు నూలుతోనే చేతిమీదల వైని అన్ని రకముల గుడ్డలను చేయించి చౌక ధరలకు యిచ్చుచున్నాము. అన్ని చొట్టకు ఏకైకము కావలెను. ధరలబాపితాకు, ఇతరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

(శ్రీ) సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు, రిజిస్టర్డ్ 1 పందలపాక, (తూర్పు గోదావరి)

ఆశ్చర్యకరమైన బహుమతి

స్వీకాలమునకు మాత్రమే

22 క్యాలెండరు రోల్లెర్ గోల్డ్ ముడి రిడియోములు, స్విచ్ పేడ్, గ్యుప్తమెనరి, పన్నుకమెనరి, చిన్నది, అందమైనది. ఆరు ఆకర్షణీయమైన ఆకారములందు గలవు.

దీర్ఘకాలమునకు పూచీ ఇవ్వబడును. ప్రతి గడియారము చక్కగా పరిశోధించి, చురుకేసి పంపబడును. మీకు కావలసిన మాదిరి నేడే వ్రాయును. చేతికి కట్టుకొనుపట్టుతో సహా యిచ్చబడును.

ధరలు:—గడియారము 1 కి ధర రూ 4-10-0. 8 ను ఒకేసారి కొనిన ధర రూ 12-14-0.

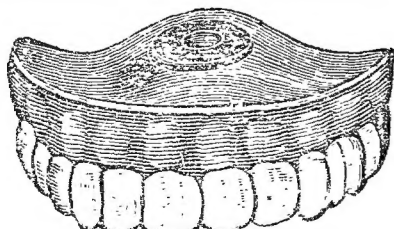
ఈస్ట ఇండియా ఏజెన్సీ,

తపాల పెట్టె నెం 33, మద్రాసు.

సుప్రసిద్ధ ఉన్నాద వైద్యాలయము స్థాపితము 1758 సంవత్సరము.

ఉన్నాదనే పేరుగల ఆస్తిరకముల పిచ్చివ్యాధులను నివారించుటకు సామర్థ్యము గల ఆయుర్వేద వైద్య సంస్థ యిది ఒక్కటియే. కలకత్తాలో ఉన్నాదనే గోసులు ఇచ్చికి వచ్చి ఆరోగ్యమును పొందియుండుటచే దీని గొప్పతనము దేశమునం దెల్లడల నిదివరకే వ్యాపించియున్నది. ఎంత కఠినమైన ఆస్తిరక ఉన్నాదమైనను కొలదికోజలలో తగ్గి పోవుటకు పనికినుండును. వ్యాధికి బదిలు ఉచితముగా యేర్పాటు చేయబడును. వ్యయముగా రాజాలనివారు వ్యాధియొక్క లక్షణములను వ్రాసి పోస్టు ద్వారా యేర్పడ గులను గైకొనవచ్చును. కొరువారికి వివరములు ఉచితముగా పంపబడును. వచ్చువారు మద్రాసు వాల్తేరు రైలు మార్గమున ద్వారకాపేట్ స్టేషనులో దిగరావచ్చును.

అంగర పాపాచారియర్ బ్రదర్సు, పెనికేర, ఆలమారు పోస్టు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

డెంటల్ సర్జన్

డాక్టరు జి. కె. సాడె థి. డి. ఎఫ్. (పారిస్) గారి విద్యార్థి యైన డాక్టరు ఎచ్. ఎం. రావు గారు స్వీర లోనే ఆంగ్లదేశమునందు నంచార మొనర్చెనట. ఇతర వివరములకు ఈడిగన విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మోజుకు— డాక్టరు ఎచ్. ఎం. రావు డెంటల్ సర్జన్, హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

ఒకదానిని అంటియున్న కొన్ని వ్యతంత్ర రాష్ట్రములు, ఒక విభిన్నమైన రాజ్యాంగవిధానమునే యోగ్యముగాకొని యుండి, ప్రత్యేకముగ నుండియెడల పరరాజ్యముల వాటి నుండి తప్పించుకొనవేయి యని, తనలో తాము నొకటిడంబడికను చేసికొని తమ ఆధికారములలో అన్ని రాష్ట్రములకు పంపింపిన నైన్యము, విదేశీయులతో వ్యవహారముల, నిగు మతి యొగగతులమీద నుకములు, రైలు, తిరిగి మొదలగు విషయములను మాను నధికారములను ఒకే కేంద్ర ప్రభుత్వము చేత జరిగించుకొనుచుండును. దీనికే సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమని పేరు. ఇట్టి విధానమును అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండ్, దక్షిణాఫ్రికా, అవలంబించినవి. స్విట్జర్లాండునూడ ప్రజాప్రభుత్వరాష్ట్ర సమ్మేళనమైనను, అది మిక్కిలి చిన్నదేమటచే, దాని చతుర్భుజమును రాజ్యాంగ విధానము కేంద్ర దేశములకు పనికిరాదు. కనడాలోవలె కేంద్ర ప్రభుత్వమునా రాసక కొన్ని విషయములలోని నధికారములను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు వదిలికొనియిధానమును మన మనవింపవలసి యుండును. అప్పుడే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి బలము కలుగచేసి ఇండియాంతయును యొకత్వ పరిపాలనమున నిరవరచువచ్చును. ఇదివరకే మన రాష్ట్రములన్నియు ఒక కేంద్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర చాలాకాలమునుండియున్నవి. కాబట్టి మనరాష్ట్రములు తమకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములను కొరక కేంద్ర ప్రభుత్వమును ప్రజాప్రతినిధులకు బాధ్యత వహించవలయు చేయుటయు ముఖ్యము. మన ఇండియా కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇంగ్లాండుయొక్క, ఎలసరాజ్యములవారికి తీసిపోకుండనుండిన మనకంటే చాలాను. దానివలన ఈ ముఖ్యమైన అధికారములను రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములతో వ్యవహరింపగలవు. ఆరువేల మైళ్లదూరమున్న అంగ్లేయు పార్లమెంటులో మన కేట్టి స బాధము నుండి విక్రమించు. ఇండియా కాన్సిలు సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ యిండియా మొదలగువారు మన కక్కరలేదు. మన గర్వము జనరల్, సామ్రాజ్యకావనభవారికే నేన విశేష వ్యవహారములు మొదలగునన్ని విషయములలో సంపూర్ణముగా నుండవలెను పేరుకు నట్లుకు యింగ్లాండులోని రాజుగారి క్రిందకున్నట్లు యెంచబడవచ్చును.

ఇట్లు విధానములో వ్యతంత్ర రాజు లిముడుపెట్టు? వారి రాజ్యములలో దేనియందైనను మన రాష్ట్ర కావనభవ కన్న యధికారములను ప్రజాప్రతినిధులు చూడవలెననుట ఆ రాష్ట్రాధికారులకుగాని వారి ప్రజలకుగాని మనకేంద్ర ప్రభుత్వములో ప్రాతినిధ్యపెట్టవలగలదు? ఇంగ్లాండు లోనిలోని అల్పములె వారి సంస్థానములు అంగ్లేయు రాజుగారి యెడలగు వై ప్రాయోగి డైరెక్టు ధికారము క్రిందనైనను నండుటకు మన హక్కించుచున్నాముగాని, వీరిని పన్నులిపరచుటకు మన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య విధానమును వదులుకొనుటకు నొకలేదు. మన కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు కిరికి నన్నుకము నేననుచును, వీరి ప్రజలకు వీరు స్వాతంత్ర్యము లీయవలయును వీరు మనలో చేరవలయును హక్కించుచున్నాముగాని, వీరు క్రమక్రమముగా తమ సంస్థానములలో మన (బ్రిటీషు రాష్ట్ర) ములలో వలెనే ప్రజాప్రభుత్వము నెలకొల్పియెడల, వీరికిని వీరి ప్రజలకును ముతోపాటు మన కావనభవ లన్నితోను సరిపమానము మెనగవలయును. కాని యిప్పుడే యానిరంకుత ప్రభుత్వము చేరదీసి మనతో కలుపుకొన్నయెడల వీరికొరకు మన స్వాతంత్ర్యములను కొన్ని పోగొట్టుకొనుటయు గాక, వీరి కిరిపాలనతో, మన కావనభవ యెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనకండే వీరికథనహక్కు మన మీయలలియుండును. మనకంటే బాధ- వీరి ప్రజలే వీరిని లాగి యిడుగలరు. ఇప్పుడు నేరుచేరుగా నున్న నేమి. వీరికే క్రమక్రమముగా, కష్టముఖములు తెలిసినవచ్చును. అప్పుడే మన సంయుక్త రాష్ట్రములో చేరనిండు. ఇక బ్రిటీషువారి పాతము నెనదలయకొనలేదు ఈడిగమునుండి పది సంవత్సరములలోగా, మన నైన్యమును బలపరచు కొనగలము. మనము గాంధీ వహత్యుని విధానమును అనుసరించినచో మన కంతగా నైన్య మవసరమే యుండదు. ఈ బ్రిటీషు వారి, మనకంటే శ్రేష్ఠ బహిష్కరణపులు పెచ్చు పెరిగి దేశ మంతయు ఆరాజకమై రక్తపాతమునను దెదగింపులను యెంత మాత్రము వనము నమ్మకూడదు. యుద్ధముకూడదు. సామ్యు వన చేతులతో నన్నుపుడు మన నీ పాయిలు తీ త ముపుచ్చుకొని మనల కేల పరరాజులనుండి రక్షించు? ఆయినను, మనమీద ఏల యూరక యరకాజులు, దండెత్తెదరు? సభి మోతరకకాజులద్ద, మన 75000 మంది నైన్యము చాలదా? వీరికి క్రమశిక్ష గలపుటకు వనకు బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి, జర్మన్, జపానీసు అక్షిణ్యంధరు పనికివచ్చువారే. మనము సాయిటు అగు పదికొట్ల రూపాయలెల ఖర్చుచరచవలెన? దేశములో నెచ్చుదిక్కి, మామూలు పోలీసుబృందయేగాక ఆయా రాష్ట్రములలో కొద్దికేన చాలాను. ఈ బ్రిటీషు సోల్దర కేంద్ర ప్రభుత్వము మనమిచ్చు

కొనలే? వీరిలను తల్లి యెంతగా కొట్టుచున్నను బాధ కనుపడనట్లును, దానిని ఆపకడేమరచునట్లును మన ప్రభుత్వమువారు సంఘర్షణముల నడచుటలో నెన్ని కఠిననిర్వహణ తీసికొన్నను మనకు బాధ యనిపించు. కాబట్టి రక్తపాతముల కైనను మనము ఒప్పుకొని, దానిని నివారించుటకు మనసామ్రాజ్యప్రభుత్వమునకు నిరంకుశాధికారముల నైనను ఇచ్చెదముగాని, విదేశీయుల లాభముకొరకు, మనము దానినిపలమై యుండవలెనను.

కాబట్టి యిప్పుడే ఇంగ్లాండులో చర్చించుచున్న సంయుక్త రాష్ట్ర విధానములను అంగ్లేయుల నిక్కడ యజమానులుగ నెల్లప్పుడు పాదుకొల్పబడుటగాక మన సంస్థానములలోని ప్రజలను మననలెనే తమ స్వాతంత్ర్యములను పోరాడవలె జేసిన వార మగుము. వారి కేట్టి సహాయమును మనము చేయవలయు. ఇట్లు దూర్దృష్టి లేకనే మన వితనాదులు మన రాజులతో చేత తర్జున అధినివేత స్వాతంత్ర్యములను కోరక, తమ నిరంకుశసంస్థానాధిపతులకు దున్ని వారిని యీ సంయుక్త రాష్ట్రములో ఏయో యొకమాదిరి చేర్చుకొని మన మెదలకు మనకు యురిత్రాల్లను తెచ్చుకొనునట్లు చేయుచున్నాడు. అయిర్లాండులోని అల్ప నైన్యత కొంతకాలము ఈ స్వదేశ సంస్థానము (బ్రిటీషు యిండియా) నేరుగా నుండుగాక. ఆదేశములో ఆరెండు రాష్ట్రములు కలియుట కిప్పుడు ఎట్లు ప్రయత్నించుచున్నావో యీ రాష్ట్రజనులు అట్లే స్వపరత్తుకు ప్రయత్నించెదరు. ఈ రాజులందరూడ తమ ప్రజలకు ప్రస్తావించుకొని ప్రజా స్వామిక ప్రభుత్వములు తమ రాష్ట్రములలో నెలకొల్పి తమ నిరంకుశాధికారములకు మేరలు కల్పించుకొన్నప్పుడే మన రాష్ట్ర గవర్నరుల కంతవలకుబడి యధికారములు కలనో, వీరికిని అంతే యుండగలవు. అట్లు వీరు కానినో, యెప్పటికైనను వీరి రాష్ట్రములలో కూడ సంపూర్ణ ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడి, తక్కిన బ్రిటీషు యిండియా రాష్ట్రములతో చేరికరును. దక్షిణామెరికా రిపబ్లికను, మనోడాష్ట్రను ప్రకారము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు విదేశీయులవారినండి యెట్లు పందడించుటకు కంకణముగట్టికొనినో, యీ స్వదేశ సంస్థానములను రక్షించుబాధ్యత, మన (యిండియా సంయుక్త రాష్ట్ర) ధికారులపై నుండగలది. ఆ నైన యెట్టి మార్గ విప్లవములు రాజ్యవిధానములు నెలకొల్ప బడుచున్నను ఇండియా మొత్తముమీద నే జరుగుచుండును. ఇప్పుడే వచ్చుచు విధానము కాశ్యతమని యెవరను తలపకాలకు, కాని ప్రస్తుతము కనీసము బ్రిటీషువారి అధినివేతములవారి స్వాతంత్ర్యములను మన కొనసానియెడల, ఈ నుండబు కాన్ఫరెన్సులను నెట్టి పయోజనము లేదు.

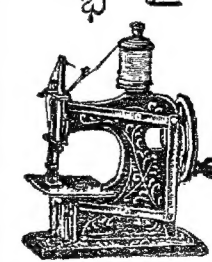
వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు, 30-11-30, కోల్కతా.

CHANDRA NURSERY, SALEM JUNCTION

కి 400 అడుమమిడి మొదలగు పకల ఫల వృక్షములు పాకింగురైల్వే చేరి, గొప్పమొదమైన స్టేషనునడకకా రూ.12 కు పంపబడును. అద్యాక్షతో ఆర్డర్. నీమ తర్కరి పూల త్రులు అయా దినును పాక్ల్యూలో 12 పాక్ల్యూ రూ. 1-12-0 స్వదేశ తర్కరి విస్తలు రూ. 1-8-0. క్ల్యూ ఇకాం.

త్వరపడుడు! మంచిలాభము!! ఈ నెలవరకుమాత్రం!!!

అద్భుతమైన చిన్న కుట్రపు మెషిన్

ఈ చిన్న చయజుకట్టు మెషిన్ నీమలో తయారుచేయబడినది. దీనితో పెద్దకుట్టు మెషిన్ లో కట్టునట్లు ఇంటిలో ఉండు స్త్రీలు బాతీలు అన్నివిధములైన కుట్టువనల నులభముగా చేయవచ్చును. ధర రూ 8, పోస్టేజీ అ. 10, ప్రకాశంకంపెని, 18 బీటు, సాకార్ పేట, మద్రాసు

Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd

Head Office: Bangalore City. The Pioneer Life Office of a Premier Indian State Offering Generous Policy Contracts at the Lowest Cost. Wanted District Agents in all unrepresented areas. Write for Agency terms & other particulars V. RANGASAMY Esq., B.A.B.L., F.C.I., General Secretary, & Legal Adviser, Bangalore. Messrs. P. K. RAU & Sons, Ltd. Chief Agents, Madras Presidency &c. 24, Veeraswamy Pillai St, Egmore, MADRAS Phone:— 2190

వృత్తాంతలేఖలు

బరంపురం లేఖ

(స్వకీయవిలేఖరి)

వివేకములు

26 వ తేదీ సాటిగ్రాతి ప్రదర్శనముతో జూన్ ఎత్తవ్రేల్ బరంపురం నుండి రియూనియన్ లిట్టె పోయిరి.

వెన్న దొంగతనము

బరంపురములో గాదె గారి మేడయెదుటనున్న యింట్లో, వి. కృష్ణ శాస్త్రిగారు, జిల్లా కోర్టు క్లర్కు యింటు మేడయిన నిన్నరాత్రి దొంగలపక్షి కిటికీ కింద తిమ్మి వెద్దికన్న చుట్టే గదుల గొల్లెముల వాగ గానములు వీటి వీధివాణ్, తెలుపుల కొక్కెముల పల్లెటట్టి సుమారు 5 వేలరూపాయల విలువగల బంగారములను, ఒక కంకి పన్నీరుబుడ్డిరి, కొంతనమును దొంగిలించి పోయిరి, సామాను దొంగిలించలేదు, ఇంటివారందరూ క్రిందిభాగమున నిదురపోవుచుండిరి. పొదగింటి పెరటి నున్న నిచ్చెనలతో వారి యింటికీ పూసెనుండి వీరి మేడవైకి వచ్చి నట్లు జాడలున్నవి. పోలీసుకు రిపోర్టుయిచ్చిరి.

నరసరావుపేట

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీయ్యత సూరికుచ్చి ఆంజనేయశాస్త్రిగారి విడుదల

నరసరావుపేట, 29-11-30:— శ్రీయ్యత సూరికుచ్చి ఆంజనేయశాస్త్రిగారి సత్యగ్రహణకార్యము మొదలైనందులకు యిదిట డివిజను మేజిస్ట్రేటుగారిచే కిక్కిరింపబడి 6 మాసములు ను తిరుగునాపల్లె జైలులో గడిపి 19 వ తేదీ విడుదలయై యిచ్చటికి యిప్పుడే వచ్చియున్నార. జైలును నివాసభవనము వీరిమధ్యను ప్రత్యక్షముగనున్నది. చాల కృశించియున్నార.

డ్రైముడు జూబిల్ రిడింగ్ రూము

వారి కోర్టునుండి సెంటరు 5 వ తేదీ 20 వ తేదీ, దీప్తి మేజిస్ట్రేటు ధారా సీతారామయ్యపంతులుగారికి ఖాయమై నందుకుగాను అభినందనలు లభింపబడుననియు తెలియుచున్నది.

కాలమానము

పదిరోజులక్రింద మహానగలి విపరీతిముగ ఒకరోజు వీచి ఎన్నము గరిసీ మరల యెండలు వచ్చి పంటలు కొంచెము తెప్పరిల్లు ననుకొనుచుండిగా యిప్పుడు మరల నిన్ను నేడు మహా పట్టినదాని ఫలితముగ మబ్బులు నేయుచు ఎర్గాగనున చిహ్నములు గాన్పించుచున్నవి. ఇప్పుడీ గాలి ఎన్నము యెక్కువగునెడల పంటలు పూర్తిగ పాడుకాగలవు.

అహోబిలము - శ్రీరామసప్తహము

26-1-31 నుండి 2-2-31 వరకు అహోబిల దివ్యక్షేత్రమున శ్రీరామసప్తహము శ్రీ పోంగిలి లింగమూర్తి చానుగా రిచే జరిపింపబడును. సర్వవర్ణములవారికి అన్నదానము జరిపబడును. యాత్రికులు యిందుకు తగువిధమున సీటి రోడ్డునదుపాయములను యిప్పటినుండియే తగుశ్రద్ధతో నేర్పాటుచేయబడుచున్నవి హిందూదేవాలయముల పునరుద్ధరణ మహాసభయందు ఖిద్దరు వ్యవసాయక పరిశ్రమల విద్యార్థులను ప్రదర్శనములను అభిలభారత సాధుసమాజమును జగత్తులకు దళయత్నములు పలుపబడుచున్నవి. అహోబిలము జేరటకు యాత్రికులు నంద్యాల, కడప రైలుస్టేషనులలో దిగిన మోటారుబండ్లు దొంగలును, 26-1-31 నుండి 4-2-31 వరకు స్పెషల్ రైళ్లు నుండుకల్లు తెజపాడ, గుంటకల్లు ఆర్కోణముమధ్య నడవను రిటరక్ టిక్కెట్లు యిచ్చుటకును రైల్వేవారితో నేర్పాటుజేయ సంప్రతించుచుంటిమి.

ఎ. నాగిరెడ్డి

తాలాకాబోర్డు మెంబరు, చాగలమట్టి.

చ్యవన ప్రాశలేహ్యము

తూ-దగ్గ-ఉబ్బసము-అదేర్లము-కఫము-పురాణ

జ్యోతిషము- మొదలగు వ్యాధులను ఖండించి జలమును తీరిగించు ఔషధములలో ఉత్తమమయినది. 6

20 తులముల ద్రవ్యము 1-4-0 వి.పి.చార్జీ ప్రత్యేకము

పి-సి-వ అందు కంపెనీ,

ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

కేసరి కుటీరం, యెన్నూరు, మద్రాసు.

Free consultation between 7 & 10 A.M. daily at 123, Poonamallee High Road,

The LOHI

క్రింది విజ్ఞప్తము దొడకును:—

అమ్మకపు విజ్ఞప్తులు:—

టి. ఆర్. ఎన్. స్వామిగారు,

5/74, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

షాధన్ జీవావర్ చంద్,

విక్రపేట, బెంగళూరు సిటీ.

ది న్యూ ఈగర్టన్

నెం 96

వులెన్ మిల్సు, ధారివార్

1898, ఫాపితము. సీమవెండిసామానుకుల వీకంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్ను

సీమకమలములు, నగలవర్తకులు

2 112, 113 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర బెచ్చెర్ల రత్నావళి 2-0-0

చరక చింతాస్థానము 2 6-0-0

డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, తెజవాడ

స్వామిస్థానవారము

లంక భూముల వై

జమీందారుల హక్కు

నంద్యాల, సెంట్రల్ 2:—లంక భూములలో జిరా యితీహాక గ్రామీణులకు మనసుకు వచ్చిన ఒక దావా యందు స్వామిస్థాన రి కర్గన్ చక్, భావ్యం ఆయంగార్ధ గతవారము తీర్పు చెప్పిరి.

అతీసునందు వాది, వార్డుచెట్టు ఎల్లా జమీందారు గారు. వీరు పెరవలిపాక గ్రామమునందు 270 ఎకరముల భూమిని, మాడుచెట్టుల కాలము దాసరి నీడ అను రైతులకు కవులు నడిచేను. కాని అతడు కవులకిప్పుడు చెల్లించలేదు. అందువలన వాది, ప్రతి వాదనదనుండి రావలసిన కిస్తుమొత్తముకొరకును, అతనిని పోముకుండి వెలగొట్టుటకును ప్రతివాదినుండి రిజిస్టర్డు కబులీయ కు నిష్పించుటకును దావాచెప్పును భూములు కమిషనరీయము లని వాదించును, జిరాయితిభూము లని ప్రతివాదులును వాదించిరి. సదరభూములు జిరాయితిభూము లనియు ప్రతివాదికి జిరాయితిహక్కు గలదనియు నిర్ణయించి, వెజవాడ సబుజుడి దావాను త్రోసివేసెను. అందువలన, హైకోర్టునకు అప్పీలు చేసెను.

హైకోర్టులో వాదికరపున వి. రామదాసుపంతులు, కె. నువ్వాగార్లు ది మరు వాదాధ్యక్షులు రి. 4వార్డులలో కొకమాడు కవులునకు కేలంకేసి మొచ్చుమొత్తమును వాదించి వానికి కవులున కిచ్చబడుచుండెననియు రైతులు మారుచుండి రనియు 90కి పైని వాదియొక్క సేవ్యమొక్కొక్క ననియు వేరెక్కడ వున్నాయో సదర భూమి కమిషనరీయము లని పేర్కొనబడెననియు చెప్పిరి.

స్వామిస్థానము తీర్పుచెప్పుచు, దావాధ్యక్షుల జమీందారి లెక్కలయందు జిరాయితిభూమిలెక్కలలో గాక ప్రత్యేకపు లెక్కలలో చేర్చబడినంతమాత్రమున నది కమిషనరీయముని చెప్పటకు వీలులేదనియు, 1907 సం॥రాంతమున జమీందారు స్వయముగా సేవ్య మొక్కొక్కొక్కటగాని కవులపత్రములందు సదర భూమిని కమిషనరీయముగా పేర్కొనియుండుటగాని, సదరభూమి కమిషనరీయముని ధృవపరపజాల వినియు దెలుపుచు అప్పీలున ఖర్చుతో త్రోసివేసిరి.

వై. గోవిందరాజుచారిగారు ప్రతివాదులతరపున వాదించిరి.

* * * *

బందిపోటు నేరము

మని కత్త రామన్నయ్య మరి వీధులపైన దేబడిక బంది పోట దోపిడినేరమునందు స్వామిస్థాన రి కర్గన్ గారి రిజిస్టరు తీర్పుచెప్పిరి.

మద్రాసు లెండన్ నది 8-1-30 రాత్రి 10 గంటలకు ముని ఆయ్యలను వైక్యరింగ్ లో బందిపోటుగా ప్రకటించి దొర్లవ్వముగా బెరరించి ముమారు రి కేలరూపుములన అపహరించి పోయినదియు, ఎరువాడు, త పులు బ్రహ్మకట్టి ఇ టిలో ప్రకటింపబడి, అక్రమముగా కొట్టట, బెరరించి దొమ్మిగ ధను నపహరించుట అను నేరముల గావించినదియు వాతీసువా ర కోపించిరి. పర్మితు గోదావరి సేవన్న జడ్జి జూరీ సమీక్ష తోడ కేసును చూరించి మద్రాసు కేరకులగ నిర్ణయించి కేల కి రి విత్సరమున వొల్ల న కతివశిక్షను విధించిరి.

బలసంత మొనర్చి ధనమును లాగున జూరీలుయన, 187 సెక్స్ న క్రింది దేబడిక నేరము అస్సెసరల ప హాయముతో విచారింపబడినతేదీని జూరీచే విచారింపబడరా దనియు, జూరీచే విచారింపబడుటచే, క్రిందికోర్టు విచారింప ప్రక్రమమైనదిగాననియు అప్పీలులో మద్రాసు లెండన్ వాదించబడినను, వైక్యరింగు, గొల్లలకు గల ప్రాతికర్థము లచే నీకేసు లేబడేకగాని, నేరము నిజముగా దనిపూడ వాదించబడినది.

స్వామిస్థాన రి మద్రాసు కేరపు వాదనతో కేరీధని చు మ స్వామిస్థాన రి జూరీకి, నేరమునకు సంబంధించిన విషయముల సంక్షిప్తవికరముగ నిజంపలేదని దెలుపుచు నేరమును నిరసరచి, కిత్తును మాత్రము, ఇంతవరకు మద్రాసు లెండన్ చిన కాలమునకు తగ్గించి, వెంటనే మద్రాసు లెండన్ చేయుట కు త్తరపు గావించిరి.

మదరాసు కేరపు

నారాయణగడువర చేరి నీటిలో మునుగు :— 30 వ కేడీ జరిగినందు కుమిడి సాంగ్ లాగు గాడ్డెకు గోమిద పార్ల వారి వారాముగడువర చేరి మంచికేయుట. (పి. ఎ. ఎ.)

మదరాసు కేరపును కొరుకుపేట గ్రామములో గ్రేలు వజరకునుండి తప్పించకొనుటకై యిండ్లు ఖాళీచేసి పోవుట. (పి. ఎ. ఎ.)

తిరువల్లిక్కేలో గోషా ఆస్పత్రిచేరువను పెద్దమర్రివృక్షము కూలబడి, రిక్వాలను ముక్కలుచేసెను. (పి. ఎ. ఎ.)

క్రొత్తగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గవేరియా కాపుయెల్లు

భయంకరమైన నెగరోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంతకాలమునుండి కాపురమున్న నెగరోగమునకు 9 ట్యూబులతో ఆరోగ్యవంతులుగా నీటి యెక్కువబలుమును గలిగించి రక్తమును క్షుభిపరచును. మూత్రనాళమునుండి వెలువడు ప్రాసమును నిలిపివేయును. మంటకు తగ్గించును. స్త్రీలకు గర్భము చెడి తెలుపు విస్తారముగా వడుట, మూత్రసంబంధమును నిరసరచుటలు బర్మాగవేరియా, ఆనభివించలేని నెగరోగముల వల్లగా నాయునుచున్నవి. సందేహించిన వారోగ్యవంతులు కాలేరు. విస్తారమున పొగడ్డలనవసరము. 30 కాపుయెల్లు అమెరియండు పెట్టె గు. 2-9-0 8 పెట్టెలు రు. 6-12-0. రుపించుటకు బలమును మాత్రము 20, ప్యాకెట్టు రు. 2.

Dr. A. S. MURTY, Chicacole City, Ganjam Dt.

డా॥ నారాయణరాయ ప్రభృతుల నిరాహారదీక్ష
కలకత్తా, జిసెంబరు 2:—కలకత్తా జిల్లా కేసు కక్షి
ల డా॥ నారాయణరాయ, భూనాలబాసు ప్రభృతులు
“సి” రెగడిలో చేర్చబడుటకు ఇంజనమునా నిరాహారదీక్ష
బూనియున్నటులు “బిల్లిట్” పత్రిక తెలుపుచున్నది.

విడుదల వెంటనే అరెస్టు

దీనివల్ల భాగ్యలక్ష్మి గారు (బెంగాలురాష్ట్ర) కాంగ్రెసు పక్షపు కార్యదర్శిగ నుండినవారు 6 నెలలు ఖైదుశిక్ష వసతివిం చి విడుదలకాగానే జైలు గేటువద్దనే బెంగాలు అరెస్టు ప్రకారము అరెస్టు చేయబడిరి

సోలీసువారికి బాంబు కేసు విషయమున తప్పు సమాచారము ద్వారా దీనినందుకు భవబ్బందు భాగ్యలక్ష్మికి బాంబు నెలలు కలిగితిని విధిగలవడెను.

శివరాం పురము నందు పన్నుల నిరాకరణము ప్రచారము చేసినందుకు సేవనంద్రచౌదరి గారు అరెస్టు చేయబడిరి. ఈ ప్రచారమువలన యిరువురు చౌకిదాదలు రాజీనామా నిచ్చిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

ముట్టల్ న్యాయవాదులను

నన్నెందు చేయుట

గాంధీ మహాత్ముని అరెస్టు హారతాళమునకు

ప్రతిఫలము

కలకత్తా దిసెంబరు 2:—గత మే 8 వ తేదీని గాంధీమహాత్ముని అరెస్టు సందర్భమున హారతాళము జరిపినందులకు ఖైదులో గన్తు విహారీ చౌదరిగారిని మరో 4 నెలలు న్యాయవాదులను కలకత్తా హైకోర్టువారు వారము రోజులు సస్పెండు చేసిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

కార్మికులకు సుఖావ్ బోనుగారి యుద్ధోధము

బడ్డిబట్టి, దిసెంబరు 2:—పెట్రోలు కార్మికుల సంస్థలయజమాన్యమును బడ్డిబట్టిలో నుభావచంద్రబోసుగారు ఉపన్యసించిరి. సాంఘిక కాంగ్రెసువాదులతోనుడ చారు బహిష్కారమును తీవ్రము చేయుటకుచూర్చి ముచ్చటించిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

హాహెచ్చారు

బజాబ్ హాట్టాలో వికెటింగు

హానోబర్, దిసెంబరు 1:—బజాబ్ హాట్టాలో వికెట్ బట్టి నుకాదావల పరిమితును పెంచుకొని పరిమితిని సాగించుచున్నట్లుగాను. శేషు అరెస్టులు జరిగలేదు.

(శ్రీ ప్రె.)

గుజరాత్ జైలులో సత్యాగ్రహులపై తీవ్రచర్య

హానోబర్, దిసెంబరు 1:—జనవారి దినమునాడు గుజరాత్ జైలులో 14 మంది సత్యాగ్రహులు బాతీయపతాకము ప్రతిష్ఠించినందులపై చంద్రనెలలవరకు వారికి విశ్రాంతినివ్వవలెనని, ఇట్లు పికింపగలిగినచాలిలో, లాలాజగన్నాథ్ లాలాబోధరాజ్, పండిత రాధాకృష్ణమూర్తి మున్నగువారలు గలరు. ఇమగు రిటెన్షన్మునకే, మల్టానాజైలుకు మార్చబడిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

మీరటు

విడుదలగాంచిన సత్యాగ్రహులకు విందు

మీరటు, దిసెం 1:—మీరటు మండలమున జెయిలు నుండి విడుదలగాంచిన 260 మంది రాజకీయ ఖైదీలకు నిన్న మహిళాసమితివారు విందుసేగిరి. మధ్యాహ్నము వారికి తృప్తి మాలలువేసి, పురమున నూరేగింపు జరిపిరి. సాయంత్రము బరఫ్ భాగామెదానమున సభజరిగెను. వారటులో పోలీసుచర్యల ఖండించుచు తీర్మానము గావింపబడెను. నవం 28 వ తేదీ మొదలు 29 వ తేదీతో సమాప్తమగు వారములోగా సార్ధవారి 61 అరెస్టులును మీరటులో 22 అరెస్టులును జరిగినట్లు తెలుపబడెను.

వైజావాడ్ జెయిలు అనుభవములు

జ్యోతిశంకరదీక్షితుగారి ప్రసంగము

మీరటు, దిసెం 1:—వైజావాడుండలమునకు చెందిన జ్యోతిశంకరదీక్షితుగారు వైజావాడ్ జెయిలునుండి 28 వ తేదీ విడుదలగాంచిరి. తమ జెయిలు అనుభవములగుర్చి వారు ప్రెస్సు విలేఖరితో ముచ్చటించుచు, జెయిలు ఉద్యోగల ప్రవర్తనను దినదినమునకు అసహ్యమగుచున్నదనియు, వీపధతిగాని నియమములుగాని అనుసరింపబడుట లేదనియు తెలిపిరి. జెయిలుశిక్షలలో వివక్షలు మృగ్యము. వైజావాడువారా వరణము నుండి గాకపోవుటచే, దానిని నెంటులుజెయిలు చేయుట వికేకముగాదు. "వి" తరగతుల ఖైదీల భోజనముగూడ లోపభూయిష్టము. ఉప్పు చాలినంత యిచ్చుటలేదు. మాంసము సరే నోటపెట్టుటయే కష్టము. వాటికి తగిన దుస్తులులేవు. పడక తేవు, తమకడ్డలు తెచ్చుకొనుటకు అనుమతిలేదు. స్నానమునకు కొట్లు లేవు. వైద్యసహాయము చాలనే చాలదు.

(శ్రీ ప్రె.)

గోల్కొండలో ఉరిశిక్షలు

గోల్కొండలో హారతాళము

గోల్కొండ, దిసెంబరు 29:—ఉదయపు పత్రికలు నల్లరృ దనవేటి మున్నగు నలుగురిపేసను ఉరిశిక్షలు ఖాయపురపుదే

నట్లు తెలుపగానే ఆ వార్త దావానలమువలె పురమంతట అలముకొనెను. దుకాణము లన్నియు మూతపడెను. పురము సంత్రాస్తమగు హారతాళమును జరిపెను.

(శ్రీ ప్రె.)

గుజరాత్తు

ప్రభుత్వోద్యోగుల సంరంభము

హోబి, దిసెంబరు 1:—ప్రభుత్వమునకు కలెక్టరు ఎన్.ఎ. నూపరింబెండెంటుతో కలిసి సొంతముగా పేకెట్లను అరెస్టు జేయించుచున్నాడు. 26 వ తేదీ యిరువదల పురమున వస్త్రబహిష్కార కార్యక్రమమును తిలకించిరి. మహమ్మద పూరా మద్యకాలనొద్ద ముచ్చెరు పేకెట్లను కలెక్టరు అరెస్టు చేయించెను. అరెస్టుయిన ఒకపేకెట్లకు మద్యకాలన 50 గజముల దూరమున నుండెను. అందరికిని పట్టణ మేజిస్ట్రేటు 6 నెలలు కఠినశ్రమ విధించెను.

జంబుసారు సత్యాగ్రహులు 88 గురిపైనను కేసు కేపు విచారణకు వచ్చును.

రలాజ్ టో సత్యాగ్రహ ప్రముఖుడైన శ్రీయుత లభ శంకరు గారికి 4 నెలలు కఠిన శ్రమ, రు. 25 జరిమానా, ఒకనెల ఖైదు విధించబడెను. లభశంకరుగారు 5 నెలలు ఖైదును ఆనుభవించిరి.

ఆయనను, వారి పసరమును పోలీసులు జప్తు చేయుచుండగా, వారెందులకని ప్రశ్నచేసిరి. అందులకు బదులు పోలీసులు వారిని విడిచి ఆమనానపరచిరట.

(శ్రీ ప్రె.)

సం॥ రా॥ లో 8681 అరెస్టులు

చెకారము, నవంబరు 29:—రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి లెక్కల ప్రచారము ఇప్పటికి సంయుక్త రాష్ట్రమున మొత్తము అరెస్టులు 8681 గతి వారములో 887 అరెస్టులు జరిగెను.

హానగల్ అరెస్టులు

ధారావర్, దిసెంబరు 1:—హానగల్లో క్రిమినలు లా సవరణపట్టును క్రింద అరెస్టుచేయబడిన 5 గురిలో ఒకటికి 8 నెలల కఠిన శ్రమ, ఒకటికి రు. 125 జరిమానాయు విధింపబడెను. ముచ్చెరు వధివీతమువేసిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

వెషావరు

వికెటింగు—అరెస్టులు

వెషావరు, దిసెంబరు 1:—చర్నద్వానుండి వచ్చిన పేకెట్లకు ఒకడు నగరమునందు నిన్న అరెస్టుచేయబడెను. శేడు 4 గురు అరెస్టుచేయబడిరి.

చిఫ్తకవివనరు డిల్లీనుండి వెషావరునకు తిరిగి వచ్చి వాడు.

(అ. ప్రె.)

ఆఫ్ఝిట్ జీర్తా

వెషావరు, దిసెంబరు 1:—కుకవారమునాడు బాగ్ నందు ఆఫ్ఝిట్ జీర్తా జరిగెను కాని యెట్టి తీర్మానములును సమకూడలేదు. ఖజారీకి మరల దాడి సజపవలెనని కొందరు ఉద్యోగులు చెప్పిరట. ఇతరులు దీని విఫలతను తెలిసి, కరుకు రాటు చేకూర్చు కార్యక్రమమును నూచించిరట.

(అ. ప్రె.)

మదరాసు జెయిలులు

శ్రీయుత కందుకూరు ఆదివారాయణగారు (నూజివీడు) మదరాసు జెయిలునుండి గత 29 వ తేదీన విడుదలజేయబడిరి. ఈ జెయిలులోనున్న యిబ్బందులగుర్చి వారిటులెలిపిరి:—క్రొత్తమాపర్చెంటు కార్పెంటరుగారు వచ్చినప్పటినుండియు, యిదివరకున్నంత కష్టములు లేవుగాని, వారికి తెలియకుండ జెయిలు లో కొన్ని దుర్మయములు జరుగుచున్నవనియు, జెయిలు లకు చెలిపినకు ఉపయోగము లేకున్నదనియు, క్రొత్త గ వచ్చు రాజకీయ నిర్బంధితుల గాంధీబోపిలను తీసికొనికొందనే దూషించి అవమానించుచుండురనియు, పులు మగంజి కొలత రాజకీయ ఖైదీలకు యితరులకన్న తక్కువగ నిచ్చుచున్నారనియు, ఆదివారంనాడు మధ్యాహ్నము భోజనము అల్పమగునను, సాయంకాలము భోజనము వేగముగాను యిచ్చుచుండురనియు, విడుదలైనవారికి రైలుపాసులేగాని జేటాలు జెయిలుఅధికారు లొసంగినను సి. వి. డిలచేతులలో పడుటచే గాజోలు అందలేదనియు, వీరు చెప్పచున్నారు.

కన్ననూరు జెయిలులు

కన్ననూరు, నవంబరు 29:—కన్ననూరు జెయిలులో సి. తరగతి రాజకీయ నిర్బంధితుల స్థితి, దుస్సహాయము గనున్నది. మొత్తము 250 మంది స్థి. తరగతి సత్యాగ్రహులందుగలరు. వారందరిని అసోసియేషను బ్రాహ్మలో నుంచుదురు. రాత్రిలందు అదే దొడ్డిగా నుపయోగించవలెను. దొడ్డికి పోయినపుడు మరుగులేదు. వైద్య సహాయము సరిగలేదు. శోకలకు అవుపాలు దొరకలేదు. డబ్బాపా లొసంగుచున్నారు. సాధారణపు ఖైదీలకు మాడునెలల శోక కవరు ఒసంగినను రాజకీయ ఖైదీలకు ఒకటి కార్డు యిచ్చుచున్నారు. సి. తరగతివారు బంధువులు చూడవచ్చినపుడు ఇవప గజములలోనుండి మాటలాడవలెను. మధ్యాహ్నము అన్నము 2 అవుసులకు తగ్గించబడెను.

(శ్రీ ప్రె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నవం దినపత్రమునెం 3-వ తేదీ బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముపట్టులు		
గురుగు తెనాలిని ,, వ 45, కలదు	12 5 0	13 5 0
నెల్లూరిని ,, డిబ్ 42	12 14 0	13 0 0
భిల్లి ,, డిబ్ 45	14 0 0	15 5 0
రాగులు రా. 164 అస్తా 1-8	8 12 0	9 0 0
శుభ్రము ,,	14 0 0	15 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు అస్తా 1-8 ర 205	11 0 0	12 0 0
నెనగలు ,, డిబ్	10 0 0	11 5 0
నెనలు ,, డిబ్	11 0 0	12 0 0
బినుములు ,, డిబ్	13 0 0	15 0 0
ఉలము ,, ర 195	6 12 0	7 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శుభ్రమునూనె కా 1-8	105 0 0	110 0 0
నయ్యి మ 1-8	14 0 0	19 0 0
వేరునెనగపప్పు కా 1-8	29 0 0	31 0 0
వేరునెనగనూనె గానుగ కా 1-8	88 0 0	90 0 0
అమడనూనె కా 1-8	88 0 0	90 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయకనుపు కా 1-8	70 0 0	78 0 0
కూరకనుపు ,,	40 0 0	42 0 0
విరకకాయలు (గుంటూరు) కా 1-8	67 0 0	84 0 0
ధనియలు ,, కా 1-8	80 0 0	85 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండ ములుగు 1-8	40 45	
కల్లము కా 1-8	21 0 0	25 0 0
అస్కాచక్కెర అస్తా 1-8	22 12 0	23 14 0
చింతకండు కా 1-8	24 5 0	25 0 0

5. ఇనుము

బట్టాకం కా 1-8	27 8 0	29 0 0
చదరం ,,	24 0 0	28 8 0
రవుండ ,,	28 0 0	28 8 0

6. నూలు

నెం 20 జెన్ని సింహం యారె	రు	5 5 0
నెం 6 ,, కటారి		8 4 0
నెం 8 1/2 ,,		8 13 0
నెం 10 1/2 ,,		4 4 0
నెం 14 1/2 ,,		6 8 0
నెం 40 రాడి		6 18 6
నెం 4 జెన్ని మసీదు		2 10 0
44 సాంజో		4 0 0
నెం 20 1/2 జమ్మరు		4 9 0
నెం 20 1/2 చేతితిళ్ళ		5 0 0
నెం 20 1/2 తిరుమరు		4 7 0
నెం 24		4 15 0
నెం 28		6 0 0
నెం 80) చిన్నపెట్టె (తిమరు		3 0 0
కోలాపూర్ నెం 24		5 8 0
,, నెం 12 1/2		3 12 0
,, నెం 6 1/2		2 11 0
,, నెం 22		5 6 0
రెండుజంకలు నెం 20 1/2		4 9 0
,, నెం 22 1/2		4 12 0

7. లోహములు

నెం 100 గులు 1-8	48 0 0	50 0 0
బంగారు గులు 1-8	21 8 0	21 13 8
సవరను 1-8		13 9 8
ఇత్తడి కా 1-8	194 0 0	196 0 0
రాగి కా 1-8	240 0 0	422 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్వీట్లలూండు అతివరంజా సోపానూర్పు		
,, సిలిరంగ 1 రతి		0 10 0
,, 14 రతులు		1 10 4
,, 29 రతులు		1 20 9
,, 55 రతులు		1 5 0
,, 1 అందరు		1 5 0
రంగులుపూసాపూసాలో అసా (బర్మి రంగు)		4 4 0
చాలాలో 4 5		5 5 5

చెన్నపురి కార్పొరేషను

తు పా ను వ ల న న స్త ము

బాధితలకు సహాయ మొనర్చుటకు గురించి చెన్నపురి ముదరాను, నవంబరు ౨:—సభా కార్యక్రమము ప్రారంభించుటగాను, ఎస్. సత్యమూర్తిగారి ప్రత్యేక ప్రత్యక్షతర మొనరును, కమిషనరుగారు, ఇటీవలి తుపానువలన నగరమున గలిగిన నష్టమును, గృహములు కూలుటచే గలిగిన ఇబ్బందులను, వానిని తొలగించుటకు కార్పొరేషనువారింత వరకు దీనికొనిన చర్యను గురించియు, ముందు చేయవలసిన పనిని గురించియు వివరించుచు నిలువ నుడివరి. తుపానువలన నగరములో ఇతర ప్రాంతములన్నిటికంటెను పెరంబూరు దివి యైన కెక్కువ నష్టముగలిగెను. పెరంబూరు, చాకలపేట, కొండుపేటలును, వ్యాపారాదీ, ఆ ప్రాంతములందలి మాల వలెలు చాలవరకు నీటిలో ముగిసిపోయెను. చాల గృహములు పడిపోయెను. అందుచే చాలమంది నిరాధారులై అల్లాడుచు న్నారు. వీరిలో చాలమందికి ఆయా ప్రాంతములందలి కార్పొరేషను పాత కాల లో తాత్కాలిక ముగ బసల నేర్పరచితిమి. నాల్గు ప్రాంతములలో పెద్దపెద్ద పండిళ్లను జేసి, నిరాధారులవారి కిందు బసలానుగడెను. ఒక చోట అన్నము వండించి, నిరాధారులకువారికి, ఆయా బసలకు మోటారు లారీలపై తీసికొనిపోయి పంపిపెట్టుచున్నాడు. నిరాధారులగువారికి తాత్కాలిక పాక ర్యముకొరకు కొంతవరకు పనిచేయుచున్నాను. మురుగునీటిని బెడలగొట్టి మరమ్మత్తుల చేయు విషయమై కార్పొరేషను వా కెక్కువ శ్రద్ధవహించుచున్నాడు. కార్పొరేషనువారు గాక ధర్మ పరాయణులగు జవాబ్ మహమ్మదుగారు మున్నగువారు గూడ, బాధితల కార్యములను, ఆహారములను సహాయ మొనర్చుచున్నారు. టి. ఎన్. రామస్వామయ్యగారు, తంజావూరు వరదల సహాయధినుండి రు. 350 ల సొసగను. కార్పొరేషను ఆధికారులు చునాలు జేసికొని 170 రూ. పనులచేసి ఇచ్చిరి. ఈ మొత్తము గాక ముదరాను కలెక్టరు గారినిగూడ ప్రభుత్వమువారితరపున కొంత విరాళము నడుగ దలచితిమి. ఈ మొత్తము చాలదు. తాత్కాలికపు టేర్పాటుల కై నను పుమారు రు. 6 వేలు గావలసియుండును అని కమిషనరు గారు చెలిపిరి.

కార్పొరేషను ఆస్తికి గలిగిన నష్టమును గురించి కమిషనరు ప్రసంగించుచు, చాలాచోట్ల ఎలక్ట్రికలీటుల గాకా కుప్పెలు పగిలిపోయెననియు, చెట్లు పడిపోయెననియు, ఈవిధ మగు నష్టములందు గలసి 1. 2 వేలకంటె ఎక్కువ నష్ట ముండ దని నుడివరి.

కమిషనరుగారు ముగించుచు చెట్లు మొదలగునవి వీధుల లో పడిపోవుటచేతను, చెత్త చాల చేరుటచేతను నగరముందు ఖాళీ ప్రదేశములన్నియు నీటిలో మునిగియుండుటచే చెత్తను జేయుటకు స్థలము లేకపోవుటచేతను, కొన్ని రోజుల వరకును నగర పారిశుధ్యము అసంతృప్తికరముగ నుండునని చెలిపిరి.

టి. ఎన్. వెంకటస్వామి నాయుడుగారు, “ఇటీవల తుపానుచే ప్రజలకు గలిగిన ఇబ్బందులలో వారికి సహాయ మొనర్చుటకును, కష్టమైన ఆస్తిని మరమ్మత్తుచేయుటకును రు. 6 వేలును చెచ్చించుటకు కమిషనరున కధికార మొనగవలె” నని తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, నగరమున తుపాను చే నష్టపడి, కష్టములపాలైన ప్రజలయెడల సానుభూతిని వెల్లడించిరి.

డి. బి. గోపతి నారాయణస్వామిచెట్టిగారు ప్రతిపాదన ను బలపరచిరి. సి. చల్లపతిచెట్టిగారు రు. 16 వేలును కార్పొరేషనువారు చెచ్చింపవలెనని సూచించుచు, ప్రతిపాదనయందు సూచింపబడిన మొత్తము, ప్రస్తుతము నిరాధారులయెన్ను ప్రజలకు సహాయ మొనర్చుట కేమాత్రమును చాలదని నుడివరి.

తుపానుచే ఇండ్లను గోల్పోయినవారు, తిరిగి గృహముల నిర్మించుకొనుటకు కార్పొరేషనువారు ధనసహాయ మొనర్చు వలెనని నుడివరి.

అధ్యక్ష:—గృహముల నిర్మించువిషయము కొంత కాల మైన పిమ్మట తప్పక విచారింప వచ్చును కాని ప్రస్తుత మావిష యమును దేవలదు.

సత్యమూర్తి గారు:—నిరాధారులై యున్న వారికి సహాయ మొనర్చుటకు గాను రు. 6 వేలసొసగుచు కార్పొరేషను ఆధ్యక్షుడు తుపానుచే నష్టపడినవారి సహాయార్థ మొకనిధి నేర్పరచి, ప్రజలకు దానికి విరివిగ విరాళముల సొసగవలెనని కోరవలెనని సవరణను ప్రతిపాదించిరి. పడిపోయిన ప్రైవేటు గృహములను తిరిగి నిర్మించుటకు కొన్నిలక్షలైనను బాలవనియు అట్టికార్య మేస్థానిక సంస్థయొక్క నిర్వహించబడదనియు నుడివరి. ప్రస్తుత మిబ్బంది కుడుచున్న వారికి తలబాచుకొన నాశ్రయమును ఆహారమును సొసగగలిగిన చాలావని నుడివరి. ఆధ్యక్షు డేర్పరచు నిధికి వచ్చు విరాళము సంతులన బాధితల సహాయార్థము చెచ్చింపవలె నని నుడివరి.

బషీరు అహమ్మదు సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచిరి.

కొంత చర్య జరిగినపిమ్మట వోటునకు వెట్టగా సత్యమూర్తిగారి సవరణ సభవారిచే నామోదింపబడెను.

పౌరసభ

“తుపానుచే బాధపడిన పౌరులకు సహాయ మొనర్చుటకు ఒక నిధి నేర్పరచుట కొక బహిరంగసభ నేర్పరచవలె నని ఈ సభ వారు మరీపును గోరుచున్నాడు” అని గట్ట రంగయ్యచాయుడుగారు ప్రతిపాదించగా నామోదించువారు లేకపోవుటచే ప్రోసీవేయబడెను.

ఎన్నికలు

చౌక్జూనింగు కమిటీకి, డి. చక్రవర్తిచెట్టి, చెట్టినాడు కుమారరాజు, డా|| సి. నల్లెనేమిదలియారగార్లు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. సి. వెల్లపతిచెట్టిగారు గూడముల కమిటీకి సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

అడిటు రిపోర్టు

1926-27, 27-28 సం|| ల అడిటు రిపోర్టును గురించి సత్యమూర్తిగారు, ఎస్. ఎన్. రామస్వామయ్యగారును గావించిన మాదనల పరిశీలించుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారి నివేదికను పిమ్మట చర్యకు గైకొనబడెను. సత్యమూర్తిగారి ప్రతిపాదనపై, ఉపసంఘమువారి నివేదికను సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

రాత్రి పాఠశాలలకు దీపములు

కార్పొరేషను పాఠశాల ధనములందు నిర్వహింపబడుచున్న రాత్రిపాఠశాలలవారు విద్యుద్దీపముల నేర్పరచుకొనునెడల, విద్యుచ్ఛక్తికార్పొరేషనువారు దుచితముగ సొసగవలెనని చెలుపుచు, సభివారు మరియొక తీర్మానమును గావించిరి.

ముద్రణాలయము

రు. 18 వేల చెచ్చించి, కార్పొరేషనువారు స్వంతముగ పాక చిన్నముద్రణాలయము నేర్పరచుకొనవలెనని “మక్కు” స్థాయిసంఘమువారు గావించిన శిఫార్సు సంగీకరింపవలెనని మదన గోపాలనాయుడుగారు ప్రతిపాదించిరి.

డి. బి. గోపతి నారాయణస్వామిచెట్టిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, ముద్రణాలయమును ఏర్పరచి స్వయముగ నిర్వహించుట అంతలాభకరముగాదనియు, నిర్వహించుటగూడ కష్టమనియు, నుడివరి.

సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదన నామోదించుచు, మంచి ముద్రణాలయము నేర్పరచి నిర్వహించుటకు గురించి స్థాయి సంఘములవారు శిఫార్సుల గావించవలెనని మరియొక ప్రతిపాదననొసర్చుచు, ప్రస్తుత విత్తరలకు కంప్యూటరును కొనవలెనని పని త్వరితముగ సాగుటలెదనియు, చెప్పరాని ఆలస్యము జరుగుచున్నదనియు నుడివరి.

రేపుగారు, ప్రస్తుతము గలగుచున్న ఆలస్యమును నిరసించిరిగాని ప్రతిపాదన నామోదించుచు, కార్పొరేషనువారు ముద్రణాలయమును నిర్వహింపవలరని నుడివరి.

టి. ఎన్. నలరాజుచెట్టిగారు ప్రతిపాదనల నెదిర్చిరి. వోటునకు వెట్టగా మదనగోపాలనాయుడుగారి ప్రతిపాదనయు, సత్యమూర్తిగారి ప్రతిపాదనయూగూడ పీగిపోయెను.

రాత్రి 7 గంటలకు బహిరంగసభ నిరవహింపబడెను.

జాతినమితిలో ఉద్యోగము

డిల్లీ, డిశం 1:—ఇండియా ప్రభుత్వము నందలి విద్యా శాఖ కమిషనరు జాతినమితి అంతర్జాతీయ కమిటీ కార్యవర్గములో విలేఖరిగ ను, పారిసులో విజ్ఞానసూక్తారసంస్థ విలేఖరిగను నియమింపబడిరిని ప్రభుత్వప్రకటన వెలుపడెను. ఆసంస్థలకును, ఇండియాలోని విద్యాశాఖకుంక్రతులకు వీరు మధ్యవర్తిగ నందురు. (ఆ.ప్రె)

బళ్లారివార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

జైల విమరల

అల్లిపరము జైలునుండి నిన్న సోమవారమునాడు మద్రాసు, మధుర, తిరునల్వేలి మరియు తంజావూరు వానస్థులకు 28 మంది విడుదలయినారు. అందరకు నిన్న జైలును తమ తమ పూర్వకు పోయినారు.

వసుపాలవుగారికి శిక్ష

బళ్లారిజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులును, మాజీవ కర్నాటక నియంతయు నగు శ్రీయుత. వి. వసుపాలవుగారు ధార్యయనందు అదివారం ఆరెత్తుకాబడి నిన్న ఆరు నెలలు శిక్ష విధింపబడిరి. వీరు ‘బి’ క్లాసునందు చేర్చబడినారు.

వ్యాయామ క్రీడలు-క్రికెట్టు

బెంగ్లూరులో విజయనగరం జట్టు

మైసూరు సంస్థానము బట్టుతో బరిగిన పోటీ

బెంగ్లూరు, డిశంబరు 2:—విజయనగరం జట్టును, మైసూరు సంస్థానము జట్టును ౨ నేట్లో బాన్సు, మైసూరు బడిచ. క్రికెట్ పోటీ నేడు మరల సాగింపబడెను. నిన్నటిలో జాన విజయనగరం జట్టు గారు తమ మొదటి ఇన్నింగసులో సాయంకాలము పోటీ కుగియునమునకు 189 పరువులు జేసియుండిరి. బాన్సుజట్టు ప్రసార్థ కలిసి బాన్సుగ ఆడిపరువులు ఆధిక పరచిరి. బాన్సుగారు 48 పరువులు జేసి ఆవుటుఅయిరి. నాయుడుగారు 28 పరువులును మహారాజావూర్ గారు 16 పరువులును జేసిరి. విజయనగరం జట్టులో ఒకరు మాత్రము మిగిలియుండిరి. నేను పోటీ ప్రారంభింపబడి రి నిమిషములు కాకపూర్వము నిలవరు హునేనగారు ఆవుటు గావించబడిరి. అంతటితో విజయనగరంజట్టు ఇన్నింగు 141 పరువులతో ముగిసెను.

* * * * *

మైసూరుజట్టు ఇన్నింగు

పి. కణేక్లంగారు అత్యుత్తముగ ఆడుట విజయనగరం జట్టు ఇన్నింగు ముగియగ నే, మైసూరు జట్టు తమ ఇన్నింగును ప్రారంభించిరి. ఫలహారకాలమునకు వీరు 7 నుండి 120 పరువులు జేసిరి. మధ్యాహ్నము 2-10 గం పీరియింగు 188 పరువులకు ముగిసెను. దక్షిణయిండియా బాన్సు, అని ప్రఖ్యాతిపడనిన పి. కణేక్లంగారు చాలా బాన్సుగ ఆడి పరువులు ఆధికపరచిరి. వీరిప విజయనగరం జట్టువారు తమ రెండవఇన్నింగును ఆడిరి. టీ సమయమునకు వీరు 72 పరువులు జేసిరి. బాన్సు గారు 93 పరువులు జేసి, ఆడుట ముగిసి, పోటీ ముగియు కాలమునకు వీరు ముగ్గురు అవుటు అయి 121 పరువులు జేసిరి. సబ్ క్లిక్ గారు అవుటుకాక 66 పరువులు జేసిరి. పోటీ డ్రాతో ముగిసెను. విజయనగరం జట్టువారు నేటిరాత్రి బెంగ్లూరునుండి చెన్నపురికి వెళ్లిరి.

మహారాజా కుమార్ గారి బౌదార్యము

మహారాజా కుమార్ గారు భారతదేశమునందు క్రికెట్ ఆట అభివృద్ధిపరచుటకు వారు చూపుచున్న శ్రద్ధ మిగుల ప్రశంసార్హము. బెంగ్లూరులో జరిగిన పోటీ సందర్భమున మొదటిరోజున పోటీ ప్రవేశ కట్టుముల మూలమున లభించిన, ప్రైక్ములో ఖక్కువహింపబడిన మొత్తమును బెంగ్లూరులో క్రికెట్ క్లబ్బుల సహాయార్థము సొసగుటలు మహారాజాకుమార్ గారు తెలిపిరి. మరియు, బెంగ్లూరులోని సాహజ్య జనులందరు పోటీయందు ఆవకాశము కల్పించుటకుగాను రెండవ రోజు ప్రవేశకట్టుములు పుచ్చుకొనబడవనియు వీరు తెలిపిరి.

విజయనగరం జట్టు చెన్నపురికి వచ్చుట

మద్రాసు డిశంబరు 2:—బాన్సు, సబ్ క్లిక్, మహారాజాకుమార్ గార్లను యితర విజయనగరం జట్టు సభ్యులును బెంగ్లూరునుండి నేటి బెంగళూరును చెన్నపురికి రెంగి వెచ్చిరి. ఇన్నిరోజులకు చెన్నపురియందు కొంత రైతు కలిగినది. మూర్ఖుడు కొంత దయయుచు నేడు వెలుపడున్నాడు. రేపువరకు వర్షము మరియూడునయెడల పోటీ రేపు జరుగునని సమ్మతవచ్చును.

గనులలో శ్రీ సౌకర్యము

డిల్లీ, డిశం 1:—1929 సం|| భూమిలోనుండు గనులలో పనిచేయువారిలో శ్రీసంఖ్య చాలవరకు తగ్గించబడెననియు, అయినను యజమానులకు నష్టము రావలెదనియు గనుల చిక్ ఇన పెక్కురుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ.ప్రె)

పారిజాతావహారం

శ్రీయుతి నాగపూడి కుప్పస్వామయ్యగారిచే విరచితమగు పరిమళోల్లాస ముగ్గు చక్కని వ్యాఖ్యానముతో గూడినది. ధర రు. 5-0-0

నత్యవత్సవ్యాఖ్యానము

గంధకర్త:—మల్లంపల్లి మల్లికార్జున శాస్త్రిగారు, అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పనములతో నిండియున్నది. రు. 1-0-0. వెం. రి. 7 తంబుపాట్టిపేటి, మద్రాసు.

రాండుటేబిలుసభా సమాచారములు

కమిటీ మీటింగులో బర్తాప్రతినిధులను గూర్చిన ఉపన్యాసములు

మొదటి ఉపసంఘము సమావేశము

రెండవ ఉపసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట

బర్తా ఉపసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట

బర్తా సమస్య

రాండుటేబిల్ సభలో చర్చ

జి.గీ.డి.సెం 1:—బర్తాను ఇండియా ప్రభుత్వమునందు పరిపరచుటకు గల యంతకాశములనుగూర్చి చర్చించుటకు ప్రత్యేక సభ సోక యుపసంఘమును నియమించవలెనని నేడు రాండుటేబిల్ సభవారు తీర్మానించిరి.

బర్తాదేశీయుల తరపున యూ.బి.గారు మాట్లాడిరి. బర్తా ప్రజలు తమ ఇండియా ప్రభుత్వమునందు వివిధములు (1) త్వేకముగ స్వపరిపాలనము గడించుకొన్న నేరగాని తమ వారి స్వతంత్రము నిలువజాలదని తలచుచున్నారని వారు తెలిపిరి. 4-వ సంవత్సరము బర్తా భారతదేశముల పరస్పర బానిసత్వ బాధారణము విషయమునకు బర్తాలోని అభ్యుపఖ్యాత సభ్యులు విషయమునకు, చట్టముద్వారా తమ ఏర్పాట్లను గావించుటకు తా మంగీకరించెదమనిరి. బర్తాకును ఇండియా ప్రభుత్వమునకును ప్రభుత్వ మే యుండదనని తమ అభిప్రాయమునిరి. అట్టి ప్రభుత్వ విధానమును నిర్ణయించుటకు ప్రత్యేకముగా బర్తాలోని అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులను ఇందు ము 20 మంది కలిసి ఇప్పుడు భారతీయులు చేయుచున్నట్లే ప్రజలు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులతో సమావేశమై యాలోచించుటకు లండన్ లో మరెయొక సభ ప్రత్యేకముగా జరుగుట బాగుండుననిరి.

సి. జె. చింతామణిగారు మాట్లాడుచు ఈ సమస్యకు పరిష్కరించుటలో బర్తా ప్రజల యభిప్రాయమునే అనుసరింప వలయుననిరి. బర్తాలోని భారతీయుల విషయమున తగిన యేర్పాట్లు గావించవలె ననిరి.

రిడింగ్ ప్రభుత్వగారు మాట్లాడుచు అయ్యుచున్నట్లు బర్తా అభ్యుపఖ్యాత సభ్యులు మున్నగువానిని గూర్చి ప్రత్యేకముగా శర్చించ దగినది. అందుకు ప్రత్యేకముగ సోక సంఘ మేర్పడవలెననియు, ప్రస్తుతము సభవారే స్వీకరణతో సంతకమువారు ప్రధాన నిర్దాంతములనుగూర్చి మాత్రమే ఆలోచింపవలెననిరి. ఆక్సఫోర్డు మహారాజగారును, పీల్ ప్రభుత్వగారును గూడ బర్తా ప్రజల యాశయములపట్ల సంతకముగ సానుభూతి జూపుచు మాట్లాడిరి. రాండుటేబిల్ సభవారు పూర్తిగా తమ కార్యక్రమము వంతను నిర్వహించిన తరువాత బర్తా ప్రభుత్వవిధానమునుగూర్చి ప్రత్యేకముగ చర్చించుట లండన్ లో సమావేశము కావచ్చునని పీల్ ప్రభుత్వగారు తీర్మానించెడిరి.

అట్లుపై అధ్యక్షులగు రామ్మో మగ్గనాల్లుగారు మాట్లాడుచు బర్తా ప్రభుత్వవిధానమున తగినంత సంతకము సేర్పకముట సభగారి యభిప్రాయము గాదనియు బర్తాకు వేగవంతములలో మన మెదుర్పొనవలెననియు తేది యనుమతమును మాత్రమే సంఘమువారు ఆలోచింపవలెననియు అభిప్రాయపడెడిరి. ఇంక సీనియరు మెట్టు జడగవలెనను సుశ్రమము నిర్ణయించుటకు మరెయొక సంఘము నేర్పరచుటయో లేక కమిషను నేర్పరచుటయో యను సంశయమును గూర్చిగూడ ఇప్పటి సంఘమువారు పలకఁ యాయవలె ననిరి. ఈ సూచనలు సభవారామోదించిరి.

సాంకేతి సూచనలపై ఉపసంఘములు యేర్పాట్లు

అట్లుపై సాంకేతి సూచనలనుగూర్చి సంఘము వారు (ఫెడరలు రిలేషన్స్ సంఘము) చర్చించిరి. ఇందు పరస్పరానుకూల విషయములు, ఫెడరేషను, ఫెడరలు కాపనసభ ఉండవలసినదని, ఫెడరలు ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వాహక విధానముకొరెయ్యెను— దాని ఆధికార బాధ్యతలు:—అను నీ నాలుగు ఉపములను నిర్ణయించుట కొక యుపసంఘ మేర్పరచబడినది. ఇంక రాష్ట్ర కాపనసభ నిర్మాణమునుగూర్చియు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యధికార బాధ్యతలనుగూర్చియు నిర్ణయించుటకు మరెయొక యుపసంఘ మేర్పడినది. అభ్యుపఖ్యాత సంఘముల వారియొక్కయు, తక్కిన ప్రత్యేక ప్రాంతాధ్యక్షులుగల సంఘముల క్రియు సహకారమునుగూర్చి యాలోచించుటకు మూడవ యుపసంఘముకొటి యేర్పరచబడినది. ఫెడరల్ కాపనసభ సభ్యత్వమును గూర్చియు, తగినయంతకు సంసానములనును బ్రీటీషు ఇండియాకును ఉండవలసిన సంబంధమును గూర్చియు ఆలోచించుటకు ప్రస్తుతము నిలిపియుంచుటకు తీర్మానింపబడినది. ప్రెస్టు, స్టూడియో, ఫెడరల్ ప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

లకును చక్రవర్తియే ఉండవలసిన సంబంధము— ఈయంతకులపై చర్చనుగూడ అట్లే నిలిపివేసిరి. ఈ యంతకులనుగూర్చిన నిర్ణయము, ఫెడరల్ ప్రెస్టు సమావేశముల నిర్ణయముల ననుసరించియుండును. కాబట్టి యాసంఘమువారు ఏదోయొక నిర్ణయమునకు వచ్చునరకును యంతకులను గూర్చిన చర్చ వాయిదా వేయబడినది.

కార్యనిర్వహణసంఘమువారు తేల్చు సమావేశమై ఉపసంఘములను నియమించెదరు ఈయంతకులనుగూర్చి బర్తాలో, 21 మందికన్న సభ్యులెక్కువగా నుండకు. కాని అభ్యుపఖ్యాత సంఘమువారి ప్రత్యేకమువన తేజన నున్నవారానిని ఉపసంఘముల యెదుట జెప్పుటకు నీలవట్టు, తగిన యేర్పాట్లు చేయవలెను. రాండుటేబిల్ సభా ప్రతినిధులలోని ఆయా పక్షములవారు ఈయంతకులనుగూర్చి తమతమమున నెంత నుండగోడవలెయు, కార్యనిర్వహణ సంఘమువారికి నూనింప వలెను. (బి. ఆ. జె.)

బర్తా ప్రతినిధులకోర్కె

జి.గీ.డి.సెం 2:—నేను మధ్యాహ్నము జరుగజూపు రాండుటేబిల్ సభ సంఘముయొక్క సమావేశములో బర్తా ప్రతినిధులు బర్తాను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యధికారము నుండి తొలగించువిషయమునుగూర్చి త్వరలో చర్చింపగోరెదరని తెలియుచున్నది. నైపుక్ కమిషనువారుగూడ బర్తాదేశీయుల యభిప్రాయములను గుర్తించి బర్తా బ్రీటిష్ ఇండియాలో, బాధ్యతాయత పరిపాలనముగల కేంద్ర ప్రభుత్వము క్రింద సోక భాగముగా ఉండుటకు వీలులేదని యభిప్రాయపడిరి. “బర్తాను బ్రీటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వముక్రిందనే యుంచుట యావచ్చునో మామూలు పరిస్థితులలో నది యన్యాయమేయగును” అని వారు వ్రాసిరి.

బర్తా ప్రభుత్వమువారు బర్తాకు వేగవంతమైనది నూనించెయుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ తమ నిశ్చయము, రాండుటేబిల్ సభకు ఆర్థిక విషయమున సహకారముగా నుండుటకున విడియో యొక బిల్లును జరగవలెనని నూనించుచు, పై విధిజనమునకు అనుకూలాభిప్రాయము జెరుతేసిరి. ఎట్లైనను ఈ విషయమున భారతీయుల యభిప్రాయములను పూర్తిగా తెలిసికొనదగినదియు రాండుటేబిల్ సభలో మొట్టమొదట నీ సమస్యను పూర్తిగా చర్చింపవలెననియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. కాని పైన తెలియజేసిన నైపుక్ కమిషనువారి యభిప్రాయములను, బర్తా ప్రభుత్వముయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు నభిప్రాయములను ఆచరింపఁ జెట్టుటకు నిర్ణయము జరుగవలెను. ప్రస్తుతము ఫెడరల్ రిలేషన్స్ సంఘమునందు యేర్పడిన ఆ సూ యుపసంఘములలో బర్తా ప్రతినిధులందుట తేవల ఘనవసరము. కాబట్టియే బర్తా ప్రతినిధులు ముందుగా నీ యంతకుము చర్చింప గోరుచున్నారు.

ఉపసంఘములు—హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

సాంకేతి సభ్యులగారి మొదటి రెండు సూచనలను గూర్చియు నాలోచించుట కేర్పడిన ఉపసంఘములవారు నేడు ఉదయమున సమావేశమైరి. కడచిన మూడువారములనుండియు హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యపరిష్కారమునుగూర్చి జరుగుచున్న చర్చలు ప్రస్తుతమును నిలిపివేయవలసినది తెలియుచున్నది. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి యెట్టి పరిష్కారమును కుదిరదని కాదని చెప్పకొనుచున్నాయి. మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు ప్రస్తుతము నియోజకవర్గములను గూర్చిన చర్చకు దిగమని హిందువుల తరపున వచ్చిన రాయబారులకు నూటయచ్చిరి. ఈ ఒక్కదానిని విడిచిపెట్టి తక్కిన ముఖ్యసమస్యలనుగూర్చి చర్చించుటకు వారు తమ యంగీకారము చెప్పిరి. (బి. ఆ. జె.)

రిడింగ్ సభ్యుల సందేశము

“బర్తాను విడదీయుటకు గూర్చి యిండియా దొకతనమునా రెట్టి అభిప్రాయమును ప్రకటింపలేదు.” అని చింతామణిగారు రిడిరి. ఇటీవల యిండియా దొకతనమునా నైపుకును సునివేదికను గూర్చి చేసిన ప్రకటనలో బర్తాను విడదీయవలెనను నిర్దాంతమును స్పష్టముగా నామోదించియున్నాము.

బర్తాను సంబంధించిన ఆర్థిక (ఫెడరల్ ఎకానమిక్స్) సమస్యలు నైపుక్ సమస్య బర్తాలోని భారతీయుల సమస్య మున్నగు ప్రశ్నల నన్నిటిని పరిష్కరించుటకు బాపేగారు నూనించి నట్లు ప్రత్యేకముగా కమిషను నైనను కన్పరెస్టు నైనను యేర్పరచవలెనేగాని యీ కమిటీకి ప్రశ్నలను పరిష్కరించ జాలరు” అని రిడింగ్ సభ్యులు నడిచెను.

ఆల్బారు మహారాజగారు

“ఈసభకు వచ్చిన బర్తా ప్రతినిధుల సంకల్ప మిడత వలెననియు నేను మనఃపూర్వముగా కోరుచున్నాను. వారు కృతార్థులైపిమ్ముట బర్తా ఇండియా చేత జూలగా యేదేము మొదట డొనియను స్థలమును బయ్యగలవనను విషయమున వారికిని మాకును మైత్రితోనూడిన పోటీ కలుగవచ్చును” అని ఆల్బారు మహారాజగారు నడిచిరి.

పీలుప్రభువు

“బర్తా సమస్యగూర్చి ఆలోచించుటకు ప్రత్యేకముగా సోక సంఘము నేర్పరచవలెను. ఒక సభను జరుగలేదు” అని పీలుగారు నడిచిరి.

మెక్తానాల్లుగారు

బర్తాను విడదీయుటకు గూర్చిన ప్రశ్న యింకను బహిరంగముగా యేర్పడలేదని మెక్తానాల్లుగారు శివరాత్రిగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

చింతామణిగారు

“బర్తాను విడదీయుటకు గూర్చిన పద్ధతి గూర్చి మ. ప్ర. మే గాక విడదీయవలెనా అను విషయమునుగూర్చిగూడ బహిరంగముగానే చర్చ జరగవలెను” అని చింతామణిగారు తెలిపిరి.

మెక్తానాల్లుగారు

“బర్తాను విడదీయవలెనను నూచనను విక్రీణి మౌమ్మ మందియే ఆమోదించిరని నేను తలచుచున్నాను.” (హర్షము) అని మెక్తానాల్లుగారు రిడిరి.

బికనీరు మహారాజగారు

“బర్తాను విడదీయుటకు గూర్చిన సమస్యతో సంసానాధి పతులకెట్టి సంబంధమును లేదు. ఇది బ్రిటిషు యిండియావారు ను బర్తావారును బ్రిటిషు గవర్నరు మొట్టమొదట మాత్రమే ఆలోచించదగిన విషయము. సంసానములకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు కలిగినపుడు మాత్రము తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు సంసానములవారి కవకాశము నియ్యవలెనను” అని బికనీరు మహారాజగారు నడిచిరి. (రాయిటరు)

బర్తా ప్రతినిధులు తెలిపిన విషయములు

బర్తాకు స్వపరిపాలన మొన గుటనుగూర్చి మరెయొక రాండుటేబిలు సభను జరుపగోరుట

లండను, డి.సెం 2:—రాండుటేబిలు సభకు వచ్చిన బర్తా ప్రతినిధులను మా విలేజి (రాయిటరు) సందర్శించెను. నిన్నను కమిటీ మీటింగులో సభ్యులందఱును చాల అనుకూల భావమును వెల్లడించినందుకు మేము మిక్కిలి కృతజ్ఞులము. బర్తాకు విడదీయవలెనను విషయము నామోదించుట కేవలము మొదటి మెట్టే యగును. బర్తాకు ప్రత్యేకముగ స్వపరిపాలనా విధానము నేర్పరచుటకే ముఖ్య విషయమై యున్నది. దీనిని నిర్ణయించుటకు లండన్ లో మరెయొక రాండుటేబిలు సభ జరుగవలెను” అని బర్తా ప్రతినిధులు తెలిపిరి. ఈ సూచనను గూడ చాలమంది ఆమోదించిరి. (రాయిటరు)

బర్తాకు ప్రత్యేక ఉపసంఘము నేర్పరచుట

ఉపసంఘ సభ్యుల పేర్లు

లండను, డి.సెం 2:—రెండు ప్రభువు, పీలు ప్రభువు, ఫ్రెటు, ఆంగులిక, యుధాపే, బూను సైను, డి.డి. గ్లాసు వెల్లి, చింతామణి, రావునాపాలు ఆర్. శ్రీనివాసర, మేరుకుభా ముకుభాను, మోడీ, ఘజనీ, సర్ భూపేంద్ర శాధవిల్, సర్ హ్యూబర్ట్ కోడుగార్లు బర్తా ఉపసంఘముగా నియమింపబడిరి. ఈ నియమనమును ప్రధానమంత్రి ఆమోదించెను. ఈ ఉపసంఘమునకు చెయిర్మను నింకను నియమించలేదు. (రాయిటరు)

బిడి నెనుకమిటీ సమావేశము

ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ రెండవ ఉపసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట

లండను, డి.సెం 2:—నేను మధ్యాహ్నము బిడి నెనుకమిటీవారు ఒక గంటసేపు మాత్రమే సమావేశమై ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ రెండవ ఉపసంఘమునకును బర్తా ఉపసంఘమునకును సభ్యుల నెన్నుకొనిరి.

(५३४)

అమెరికాయందు వర్తకము సన్నగిల్లుట

అమెరికాయందు వర్తకము గాననగుట
అమెరికాలో, డిసెంబరు 2:—అమెరికా హూవర్ గారు

2 1/2 మిలియన్ల నిరుద్యోగులు
2,500,000 వరకు కేవలము నిరుద్యోగులవారు 1979

అఖిలభారత ఫెడరలు విధానము నంగీకరించిన నే బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును గూర్చి ఆలోచించుట వదును

అమెరికాయందు ప్రభుత్వముమాట ఏమి, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముమాట ఏమైనదని ప్రశ్నించుట లడుగుచున్నారు

అండ్ల, డిసెంబరు 2:—కొండుతేలిల సభవారు పలుకుట నియమించుచున్నారు, ఉత్సాహములను విమోచములను

విద్యాభ్యాసవయోగిర్ణయ చట్టము

అమెరికాలో కేవలము సమయమును వాయిదావేయుట సవరించు కొనుచున్నదని రామోదించుట

బిటనునం దంతటను సమైక్య జరుగునా?

బొంగుగనులపరిస్థితులలో తీవ్రపరిణామము
అండ్ల, డిసెంబరు 2:—బొంగుగనుల పరిస్థితులను గురించి దేశమునందలి యితర బొంగు పరిశ్రమజ్ఞులు

ప్రధానమంత్రి కార్యకనాయకులను గలసికొనుట
బొంగుగనుల పరివాహనసంఘము కార్యనిర్వాహక వర్గ

సోవియట్లు రాయబారిని ప్రవాసమున కంపుట
అండ్ల, డిసెంబరు 2:—సోవియట్లలోనున్న సోవియట్లు

హెచ్. డి. రాజాగారు నిరశన వ్రతమును బూనుట

ఎరవాడ చెరసాలలోని స్థితి
బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—ఇరవల మూడేళ్లు కఠిన

ఎన్. ఎస్. వరదాచారిగారిని విడుదల చేయుట

అలుయిడియా స్పెన్సర్లు అసోసియేషను సెక్రటరీ
శ్రీరంగం, డిసెంబరు 2:—కడలాన పెంట్లుజములలో

సేలంలో జాతీయపతాక వందనమును నిషేధించుట

ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటువద్ద అపీలుచేయుట
సేలము, డిసెంబరు 2:—జాతీయపతాక వందనమును

గుంతకల్లు వార్తలు

గ్రామపంచాయితీ ఎన్నిక (ఒక విశేషం)
గుంతకల్లు, డిసెంబరు 2:—గతము 29-వ తేది కార

చెన్న పురివరదల నివారణసంఘము

సహాయనిధి నేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నములు
మద్రాసు హర్యకపరివారల యూనియనుయొక్క ఉ

ఇటీవల చెన్న పురిలో వర్షపాతము వలన గలిగిన లీడక్స్
ముత్యాలపై బీర కార్మికులకు పకరాని యిక్కట్లను పాటేసి

ఇప్పుడు యానగరిమందలి కార్మికప్రయత్నము లందఱును
కూడి యొకనివారణసంఘముగా నేర్పడి సహాయనిధి

కార్పొరేషను కమిషనరుగారు వ్యావర్జాడ చెరువుదగ్గర గృహమును గోల్పోయినవారికి సాయమొసర్చుట

మద్రాసు డిసెంబరు 2:—వ్యావర్జాడ చెరువు చుట్టు ప్రల
మును దర్శించుటకు కార్పొరేషను కమిషనరుగారు హెల్తుఅఫ్

అర్యసమాజము ఆర్యసమాజము 88 వ వార్షికోత్సవముకాకు సుమారు లక్షరూపాయలకు పైగా ద్రవ్యము సహాయచేయుట

WONDERFUL
Infallible Daiba Medicines for Asthma, Hernia and Hydrocele, (Re. 1-4-0 each) accidentally obtained from a Mahatma. Many Government Doctors buying. Asthma cured in a day by one dose or price refunded. SWAMI & Co., 42/5-A, Harrison Road, Calcutta.

జాతకము

జాతకము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక
ఫలములు నిశ్చయము వ్రాయుకాలముగాని మాత్రము కలి

ఆర్య సేకటకాశ్రమ, గోపాలపురి, గోపాలపురి, (గోపాలపురి)

ఆనందబోధిని.
విశ్రవలములలో నెలవడల ప్రవేశము పత్రం.
ఇందు కథలు, వదనములు, సాంధ్య కళా రహస్య

చెన్న పురి వజ్రములు

బి క మ న వి

వ్యాసరవాడి చెరువుకు త్రేగుటవల్ల కలిగిన దురవస్థ
మొన్న రాత్రి వ్యాసరవాడి చెరువుకు త్రేగుటవల్ల కలిగిన దురవస్థను ఇంతింత చెప్పి నదిగారు ఆ సీంతమున కొరకు పేట, పెరంబూరు నకు, చాకల పేట రైలు స్టేషనుకు మధ్య ప్రదేశమును చాలామట్టుకు కొలవలె నుందియున్నది. దానిచే చాకల పేట రైలుస్టేషనుకు చెండుపర్లాంగుల దూరమునందు వరపురి అంతయు నీటిలో మునిగియున్నది. ఆజనమంతయు తప్పించుకొని కొత్తరైలులైనవలకుగానూ వేసియుండిన ఇసుకదిబ్బలలో నీటిదియున్నది. వారి దుస్థితి మాడగా మిక్కిలి పరితాప కరముగా నున్నది. వారు నిలవ నీడలేక నాలుగైదు తాటాకులచే కప్పబడిన గుడిసెలలో నున్నారు పదిమం నీటిదియు కూర్చో యున్నారు.

వారు పసిపిల్లలను, చంటి బాబులను, కాపాడుచుండుట మిక్కిలి విచారకరము. పరమాత్ముని కృపతో రైల్వే కంపెనీ వారిని పట్టి పోయిన ఇసుక దిబ్బలలో తోయిడల వారి పీడితముడ మిక్కిలి విచారకరముగ నుండినది.

దీనినంతయు నిన్న సాయంత్రము నా స్నేహితులలో నొకరగు చిల్లకృష్ణయ్యగారు వల్లి చూచియుండిరి. నేను ఇంటికి వెళ్లినది వారు నాతో ఇన్నయ్య చెప్పగా మిక్కిలి విచారకరముగా నుండెను. ఐనను ఏమి చేయుట నుని యులోచించితిమి. అప్పటికి మాకు ఒక యుక్తి తోచినది. ఆదేమనగా, నా స్నేహితులగు చిల్లకృష్ణయ్యగారికి చేసిన తాటాకులు నుమారు 200 యం డెను, వాటిని తీసుకొని పోయి వారికి ఇచ్చిన బాగాయుండునని తలచితిమి. అదే ప్రకారముగా వాటిని పట్టి ఒక గుట్ట పై బండిలో వేసి చాకలపేట రైలుస్టేషను దగ్గరకు తీసుకొని పోయినాము. ఈలోగా మాకు జత 7,8 మంది చేరినారు. వారు మాకు తోడ్పడిరి. పిమ్మట ఇంకొక యుక్తియొక్కోచెను. అయిన నాదగ్గర 0-60 మాత్రమేయుండెను. నా స్నేహితులు దగ్గర 0-10 యం డెను, వాటికంటెకును ఏదో తినుబండములు తీసి పిల్లలవారికి నను ఇవ్వవలయునని, మా స్నేహితులలో ఒకరిని ప్రేకముం తయు ఇచ్చిపంపగా, దరిద్రమున పొరబిడ్డకులును కారా బూచి పాటములును మాత్రమే దొరికెను.

తాటాకులు తల కొంచము నెత్తినుకొని ఇసుకదిబ్బలకడకు వెళ్ళగా, నామనము తకతక లాడెను. అయినను నేనేమి చేయుగలవాడను? ఆ ఇసుకదిబ్బలలో నుండువారికి 2 తాటాకుల వంతు న ఇచ్చి, తిను బండములను నిడ్డుగల వారి చేతులలో నంతయు ఇచ్చి నాము. వారు అన్నము తిని రెండు దినములైనదనియు అబద్ధము మాత్రము ఇచ్చివేసినారు. వారు 1 తాటాకును ఇసుకవేసుకొని మరొకవానిని ప్రేకపెట్టకొనుచుండిరి. ఇదంతయుగూడ పట్టున్నదో చూడుదు?

ఇంకయు వారికి ద్రవ్యసహాయమును, ఇతరసహాయములను చేయుట ఉచితముని తోచుచున్నది. ఐనను మేమేమిచేయుగలము.

ఇటువంటి కష్టదశనభవించుచున్న ఈ నిమ్మజాతుల వారికి సహాయము చేయుటకు తగుప్రయత్నములుగూడ నీరిని కొంతమట్టుకు కాపాడుదురుగాకయని దేవుని ప్రార్థించుచు ఈ వర్షము ఇంతటితో ఆగిపోవునుగాక అని వేడుచున్నాను.

టి. ఎ. రంగయ్య.
2-12-30.

* * * * *

10,000 మంది ప్రజలు గృహములను గోల్పోవుట
చెన్న పురి కానవసభ్యులును, కార్మికమున కొనిసెలకు అనుక్రియత హెచ్. ఎం. జగన్నాథంగారు యీ క్రింది విన్నపమును ప్రకటనార్థము మాకు పంపియున్నారు.

గత రెండుమాసములనుండియు చెన్న పురిలో వర్ష పాలమునకు మితిలేకున్నది. పెరంబూరు, వ్యాసరవాడి, పులియంతోపు, కొరకుపేట, మాలై, వేసిమట్టి, ఎగ్గూరు లందు కొన్ని ప్రాంతములలో హైడ్రోజనుండును, విధులయందును, నాలుగడుగులయెత్తున నీరుపారుచున్నది. ప్రతివోటను, వీధి జనుల గుడిసెలను, మధ్యతరగతులవారిలో కొంచెము తక్కువ స్థితిలోనున్న ప్రజలయొక్క చిన్న గృహములను కూలినవి. ఇంకను కూలుచున్నవి వ్యాసరవాడి చెరువుచుట్టుప్రక్కల నివసిండుచున్నవారు పడుచున్న బాధ చెప్పవలసికాదు. ఈ చెరువు ఒక వారములో జలంబరకు నతి భయంకరకారమును వార్షియుండి తుదకు శనివారమున చెరువుగట్టు తెగెను.

ఈ చెరువునుండి నీటి ప్రవాహము మొట్టమొదట వివా యకపురం చేరియందున్న గుడిసెలను మంచువేసెను. అటుతరువాత కన్యకొయిలచేరి యందున్న గుడిసెలను, తుదకు పెరంబూ

రులో చక్రి పాలయము నందున్న గుడిసెలను, మంచువేసెను. మొత్తముమీద ఈ చెరువునుండి నీరు 500 గుంటలును, నీటికింద మునిగియున్నవి. ఆదివారమురాత్రి 9 గంటలండి యీ చెరువు నీటిప్రవాహము గృహములలోనికి ప్రవేశించి నాగింబించెను. అర్ధరాత్రివేళ 12 గంటలకు చక్రి పాలయమునందున్న శ్రీ పురుషోత్తమ తమ పిల్లలను చేతిబట్టుకొని తమ ప్రాణమును రక్షించుకొనుటకు నలుదిశలకు పరుగెత్తిరి. పెరంబూరు రైల్వే స్టేషనుమాట్లగు గారి దములని నుమారు 5.00 మంది నిస్వహాయులు ఆరాత్రియంతయునూ స్టేషనులోనేయుంచబడిరి. మరునాటియుదయమున వీరందరికిని జమాతీయా ఆరబిగు కళాశాల ప్రెసిడెంటు అర అబ్దులు జబాంగారును, జమాతీయాహాస్టలు అధికారులును, వసలినిచ్చిరి. కొందరికి రాజాబహద్దరు ముదలియారు బహుధుండు బహు య్యోజనెను. జమాతీయాహాస్టలు అధికారులును, చెన్న పురి కార్మికము కమిషనరుగారును, మైలాపూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీయంతటి. ఎస్. రామస్వామయ్యగారును, పెరంబూరులో నొక భూస్వామియగు రాజాబహద్దరు ముదలియారు గారును, యీ ప్రజలందరకును నిన్నటిదినమునకును నేటిదినమునకును గూడ భోజనముల నేర్పాటు గావించిరి. ఈ ప్రజలందరును తమ స్వగృహములకు మరలటకు నుమారు నెలదినములకంటె నింక నెక్కువ రోజులవరకును సాధ్యపడవలెను. శ్రీయం, పురుషోత్తమ, పిల్లలు, వృద్ధులు, బుచ్చీనలు, యెల్లరుగుగూడ అన్నమున కాసురపడుచున్నార. గృహములు లేక అల్లాసుచున్నట్టి 10000 మంది ప్రజలు వెంటనే సంగ్రహించ బడవలసియున్నది. వీరికి వసతిగృహములు, విశ్రాంతి, భోజనము లేనికారణమున అటువాద్యములు ప్రవేశించునో అప్పుడు పడవలెన బాధ వర్ణింపవలయు. ఉదారించుటలను నగరపాలకులయొక్క సహాయమునకు వారందరును ఆత్రో నెదురుజూచుచున్నారు. వీరి సహాయమునకు తక్షణమే 1000 రూప్యములయినను అత్యవసరము. కాబట్టి యీ తరణమున నగరపాలకులు తమ యోధార్యమును జూపెదరుగాక.

చెన్న పురి వరదల సహాయనిధి

దక్షిణ ఇండియా జీవకార్యసమితి కార్యసర్వమును క్రియంత చేసిన మూల్యుండుగారు ఈక్రింది విన్నపమును ప్రకటనార్థము మాకు పంపియున్నారు:—

చెన్న పురిలో తుపానువలన గలిగిన భీభత్సముగూర్చి ప్రజృఢింపరకే తెలిసికొనియుండురు నగరముందలి వృత్తుప్రాంతములందు నివసిండుచున్న వీరులు గత వ్యాధినిములముండియు గృహములు లేక నల్లడుచున్నారు. వ దలకొలది గృహములు కూలినవి. వలకొలది ప్రజలు గృహములను గోల్పోయి, చలిబాధకును, ఆలిబాధకును లోనియియున్నారు. వీరి బాధలను నివారించుట కేర్పాట్లు చేయుటకునును వి. ఇందు నిమిత్తము చెన్న పురి గుజరాతీ, కథియావారు వరదల సహాయ నిధినుండి మాకు పంపబడిన 250 రూప్యములయొక్క మొత్తమును కృతజ్ఞతతో నందుకొనియున్నాము. చెన్న పురి పౌరులెల్లరు తమకు దోచిన ద్రవ్యమును సహాయనిధికి పంపెదరుగాక యని నిన్న విందుచున్నాము. తమ విరాళములను నగరు రూపమున గాని, లేక నింకే యితర రూపమునగాని, యీ క్రింది చిరు నామాకు పంప బ్రార్థితులు — మెదక్కు అమీరుండు నాగిందాసు అండు కంపెనీ, ప్రైజుర్య సౌతుఇండియన్ గ్యూమర్ నిటేయిను తీసు, 438 మింటు స్ట్రీటు, చుద్రాసు.

* * * * *

బెంగుళూరునకు పోవుచున్న మూడు వాయువిమానములు చెడిపోవుట

నవంబరు 30 తేదిన మధ్యాహ్నము 12-30 గంటల నాలుగు వాయువిమానములు బెంగుళూరుండి బెంగుళూరునకు బయలుదేరి, అం దొక్క విమానముమాత్రమే ఆనాటిరాత్రి ఆగ్రాం మైదానముమీద నుండితమగా చేరెను. విమానమును నడుపువాడు ముందొకసారి బెంగుళూరుకు దర్శించియుండినను, ఈ ముందు పర్యాధిక్యమువలన భూమియంతయును, జలముమై సరస్సువలె గాన్పించినందున భూమిని పొలిక పట్టజాలకుండెను. ఒక విమానము హైద్రాబాదు వద్ద క్రిందికి దిగుటకు ప్రయత్నించి తలక్రిందుగా పడిపోయెను. మరెయింక విమానము ఊనురు రోడ్డు మీదనున్న ఇంపీయలు డెయిరీ ఫారముదగ్గర అతితీవ్రతగిలితొ క్రిందికి దిగికుండున, తనకక్కలు కొడిగా చెడిపోయెను. మరెయింక విమానము బెంగుళూరు చేరజాలక దొడ్డుల్లాపూరుదగ్గర క్రిందికి దిగెను. ఈ విమానము అన్నిటికంటె నెక్కువగా చెడిపోయెనని తెలియుచున్నది.

నవంబరు 30 వ తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు మొదటి రెండు చెడిపోయిన విమానములను నొక మోటారు లారీ మీద తీసికొని రాజ్ డెనని బెంగుళూరునుండి నేటియుదయమున చేరిన యొక తంతివార్త దెలుపుచున్నది. అదృష్టవశమున యీ విమానములలో నుండినవారెవ్వరను గాయములను పొందలేదు. ఇతరవివరము లింకను చేరలేదు. కాని, యీ ప్రమాదములు, భూమి పొలికపట్టబడజాలక పోవుటవల్లనే సంభవించి యుండునని యూహింపబడుచున్నది.

బొంబాయి

విదేశీ గుడ్డ వికేతంగు గలభా

బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—చార్మి రోడ్డులో విదేశీ గుడ్డ దుకాణవారు హిందువు ఒకడు కొంతసేపు గోతమహమ్మదీయునికి విక్రయించెను. ఆ మహమ్మదీయుడు నేటి శేషమున 2 గంటలకు సరకును గైకొనిపోవ ప్రయత్నించెను. ఈవార్త లొక కాంగ్రెసు పరింటిరు చెవి సోకిండు, అతడు త్వరగా నవటికిపోయి నిరోధము సల్పెను. అంటిరుకు పహమ్మదీయునిని కొట్టెను. పరింటిరు దెబ్బలకు గ్రతించిననకూడ పుకారంబులందు దేరెను. అంతట ఉద్రేకపూరితులైన జనులవటికి గుంపులుచేరిరి. దుకాణవారు దీనిమాది భీతిల్లి గొల్లెయిపెట్టి లోపల చేరుకొనెను. గుంపులు తలుపు బద్దలుచేసి, లోపలికి ప్రవేశించి దుకాణవారుని మోడిరి. అతడు అనుపత్తికి కొంబాబడి కాడు. గంపులు దుకాణముమందు ప్రదర్శనము సాగి చుచుండగానే పోలీసులు లాఠీలతో వచ్చి వారిని చెదరగొట్టిరి. పరింటిరు చని పోయిననువార్త అజ్ఞప్తమని తరువాత తెలిసెను. (ఆ. ప్రె. స్పెషల్)

ఇరువురు దేశ సేనకురాండ్ర అరెస్టు
బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—మ్యూన్సిపల్ రోడ్డులో వికేతంగు చేసినదలకై యింగ్లీషు దేశ సేనకురాండ్ర అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

పత్రికాసంపాదకుని నిర్బంధము

బొంబాయిలో మారతాళము

బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—యస్. ఎ. ప్రెస్ట్ (బొంబాయి క్రానికల్ పత్రికా సంపాదకుడు) కపాడియా (ముద్రాపకుడు) గార్లు రైలు విధింపబడినందులకు బొంబాయి సేనువారి తాళము జరుపుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

క్రానికల్ పత్రికకు కొత్త సంపాదకుడు

డిసెంబరు 2:—“బొంబాయి క్రానికల్” పత్రికా సంపాదకుల (బెల్విగారి శిష్యసంతరము ఫోగారు నేడు ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటుమందర పై పత్రికా సంపాదకుగా ప్రకటించుకొనిరి. (ఆ. ప్రె. స్పెషల్)

పెషావరు నివేదిక విక్రయించినవానికి తైదు
బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—రాష్ట్రా సోనూ అనునది పెషావరు కాల్యులనుగూర్చిన పత్రము నివేదిక భాగములకు విక్రయించుచుండెనని అరెస్టుచేయబడి రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుమందు హాజరు పెట్టబడినది. “నాకు కాంగ్రెసు యేదిటో, స్వరాజ్యమేమిటో తెలియదు. నాదెదురు దెబ్బవనకై నేనా పత్రికను నమ్ముచుంటిని” అని యిదియు చెప్పెను. ప్రాంత్యుక్తతరపుం ధనివాలాగాను పెషావరు నివేదిక సేషెషనును కాంగ్రెసు బ్యురెక్షుకదానినుండి కొన్ని భాగముల ప్రయిం చుటయు అందువలన సమరసంఘమునకు తోడ్పడుటయు వివరించిరి. మేజిస్ట్రేటు ప్రాసిక్యూటర్ వాదము సంగీకరించి 6 నెలలు కఠింబైదును రు 50 జరిమానాయు, జరిమానాచెల్లించినచో మరి 6 వారముల శిక్షయు విధించెను. (ఆ. ప్రె. స్పె)

అమృతలాల్ ధక్కరుగారి కేసు

బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—అమృతలాల్ ధక్కరుగారు కెయిరామండల మేజిస్ట్రేటుచే పిక్టింగునకు అని 6 నెలలు కఠింబైదు శిక్షింపబడియుండిరి. జిల్లాజడ్జివారు పునర్విచారణ జరపవలసినదని తరువాత తీర్పుజెప్పియుండినది. వారియొక్క ప్రాయమునకు కారణము మేజిస్ట్రేటు విచారణలో యెనదు మదిచ్చి కాలములకు నిరోధింపబడినో అతినివాజ్యములను లేకపోవుటో, ధక్కరుగారు ఈ పునర్విచారణగూర్చి హైకోర్టునకు ఆపిలుచెనెరి. ప్రధానస్వామ్యమూర్తియ, స్వామ్యమూర్తిమస్తిగారును దీనిని విచారించిరి. ఆపిలుచేసినవారి తరపున, జిల్లాజడ్జి పునర్విచారణకు పంపుట సక్రమముగాదనియు, కావలసిన నాత్యంతవంతము సాధించినవారు ప్రాసిక్యూటరు వారేననియు, విషయ నిర్ణయముజేయక పునర్విచారణమివతో జడ్జి తీర్పు ప్రకటించునన్నాడనియు వాదముచేయబడినది. కాని స్వామ్యమూర్తియ అపిలుచితిమిక్ త్రోసిపుచ్చుచు, జిల్లాజడ్జిగారు నిర్ణయించిన పునర్విచారణ సక్రమమని తేల్చిరి. (ఆ. ప్రె. స్పె)

వర్ష వాతము

పూనా, డిసెంబరు 3:—కనరా, ములతారు తీరములందు తుపాను తిగెను. మదరాసు, డక్కనులందు కొద్దిగ వర్షించెను. కొలత:—పరచినకు 1, చిట్టర్గురి, నెల్లూరు 1, కడప 1, కూనూరు, పాలంకోట, మధుర 1, కల్లూరు, బుచ్చి కొడయకెనాలు 1 అంగుళములు. విదరాసు గుడిగభాగమునను మైసూరులోను వర్షము తిగెను. (ఆ. ప్రె.)

మాంఛెస్టరు గార్డియను:

పరిష్కారమార్గము

హిందూ దేశ సమస్యను పరిష్కరించుటకు, బ్రిటీషుపత్రికలు విచిత్ర మార్గములను సూచించుచున్నవి. మాంఛెస్టరు గార్డియను బోలు లిబరలుపత్రికలు కొంత సానుభూతిని నటించినను, ఇతర మొక్కటిగనే యున్నది. భారతీయ ప్రజాధిపతి టైమింగ్ ఎటు లున్నను, రాండుటేబిలు సమావేశమునందలి బ్రిటీషుప్రతినిధులు మాత్రము, ఒక్కరిగనే మెలగవలయు ననియు, అభిప్రాయ భేదము నేమాత్రము జాపగూడదనియు, ఈవార మందిన లండను టైముస్ పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితి గాంచిన, వివిధపక్షముల బ్రిటీషుప్రతినిధు లొకకట్టుమీద నిలువబడియున్నటుల దోచును. ఇతరవిషయముల గూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయభేదములు వెలువడినను, హిందూదేశము గూర్చి మాత్రము వెలువడగూడ దను ఒడంబడిక ఏర్పడుచున్నది. మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక దెలిపెడి ప్రతిక్రియ ఏది? కేంద్రప్రభుత్వమునందు కోశాధికారమును ప్రజల వశము చేయుటకు బ్రిటీషువారెవరును అంగీకరింపరని, ఈ పత్రిక దెలుపుచు, భారతీయులు మాత్ర మివిషయమై పట్టుదల జూపుచున్నారని, అంగీకరించుచున్నది. కోశాధికారము ప్రజలవశము గానంతవరకు, నిజమగు స్వపరిపాలన మేర్పడజాలదు. ఇట్టి యిబ్బంది నుండి బయల్పడుటకు, ఫెడరల్ విధానమును ప్రవేశ పెట్టుటయే సాధన మని, మాంఛెస్టరు గార్డియను భావించుచున్నది. లండను టైముస్ పత్రికయు ఈ విషయమై పట్టుదల జూపుచున్నది.

భారతీయులకు స్వపరిపాలనాధికారము లభింపకుండజేయుటకు, ఫెడరల్ విధానమును బ్రిటీషు పత్రికలు సాధనముగ సూచించుచున్నటుల దోచును. ఇట్టి యుద్దేశ్యముతోనే, సైమనుగారు ఫెడరల్ విధానమును ప్రతిపాదించియుండిరి. ఫెడరల్ విధాన మేర్పడుచో, శాసనసభలలో కాంగ్రెసు బలము తగ్గు ననియు, సంస్థానాధీశులు వీనియందు ప్రవేశించుటవలన, భద్రత ఏర్పడుననియు, భారత శాసనసభయందు నాల్గవవంతు స్థానములు సంస్థానాధీశులకును, మూడవవంతు మహమ్మదీయులు మున్నగు అల్పసంఖ్యాకులకును బోవుచో, కాంగ్రెసువాదాలసంఖ్య చాలవరకు తగ్గు ననియు, మాంఛెస్టరు గార్డియను భావించుచున్నది. మరియొక హేతువును గూడ ఈ పత్రిక దెలుపుచున్నది. స్వదేశసంస్థానములు నిరంకుశముగ పరిపాలించును గావున, సంస్థానప్రతినిధు లెన్నికొనబడ రనియు, ప్రభుత్వమువారిచేతనే నామినేటు

చేయబడును రనియు, భారత శాసనసభావారా పరణమునందు స్వాతంత్ర్యవాదులు కానుకటివలె వీవజాలవనియు, అందుచే నెట్టిభీతికి తావుండదనియు, మాంఛెస్టరు గార్డియను అభయ మొనగుచున్నది. స్వరాజ్యరహిత మగు ఫెడరల్ విధానము చేర్చరచుటవలన గలిగెడి నష్టమును, మాంఛెస్టరు గార్డియను వ్యాసముద్వారా గుర్తింపవచ్చును. ఫెడరల్ విధానము వేరతో, రాజ్యాంగవిధానమునకు గంభీరమగు ఆకార మేర్పడినను, ప్రజలను తృప్తి పరుచుట కంకు సార మేమియు నుండజాలదు.

ఒక్క-విషయమును మాత్రము ఇంగ్లండు సామాన్యజాగ గుర్తించినటుల గనుపించుచున్నది. సైమను కమిషను సూచనలను హిందూదేశ మేక గ్రీవముగ నిరాకరించెనను విషయ మంగీకరింపబడుచున్నది. మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రికా ప్రత్యేక ప్రతినిధి యిటుల వ్రాసెను:

“హిందూదేశాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగను రాజప్రతినిధిప్రకటనమునకు భంగకరముగనున్న సైమను కమిషను సూచనలను అమలులో పెట్టుట యనిన, తీవ్రనిర్బంధములను సాగించుటయే యగును. ఇట్టి విషయ స్థితిని మన పరిపాలన మెదుర్కొనజాలదు. హిందూదేశమునందలి అధిక భాగము నందు, నిర్బంధముల నెదుర్కొనుకొని కదినంపశీరముల క్రిందటికిన్న చాల సభికముగ నున్నది. ఆకారణముచేతనే పాలకులు పశుబలమును ప్రయోగింపవలసి వచ్చుచున్నది. కాని, ఎట్టి బాధల ననుభవించుట కయినను సంసిద్ధు లయిన పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లల ముందర, టెట్టి బంధువుగము నిరర్థక మున్నది. ఇటుల సంసిద్ధతను ప్రజలొక వేళ చూపదలచుకొన నపు డయినను, బ్రిటీషు అధికారము చాల బంహిసమై అవమానము పాలగును. బంధువుగము నిష్ఫలమును అపాయకరము నగు సాధనము. ఇయ్యది కడుబలహీనమయినది. దీనిపై నాధారపడుటకు వీలుండదు.”

సైమనుకమిషను సూచనలు నిరర్థక మనియు, నిర్బంధప్రయోగము నిరపయోగమనియు బ్రిటీషు ప్రముఖు లిటుడు గ్రహించుచున్నారు. కాని, నిర్బంధప్రయోగము నాపివేయవలయు నని, లేకున ప్రభుత్వమువారింతవరకు హిందూదేశ పాలకులకు ఉత్తరపు బంపకుండుట, మిగుల శోచనీయము. రాండుటేబిలు సమావేశము నొకవంక జరుపుచు, కేరొకవంక నిర్బంధప్రయోగమును సాగించుట ఆనంగతమను భావమును పార్లమెంటు సభ్యులగు ఫ్రీ మెను గారు వెలిబుచ్చిరి. పత్రికాసంపాదకుల నిర్బంధము గూర్చి ఇండియా మంత్రిగారు చెప్పిన ప్రత్యుత్తరము, రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలిన ప్రతినిధులకు గూడ ఆశాభంగము కలిగించినటుల దెలియుచున్నది. ప్రతినిధులలో పలువురు నిర్బంధవిధానమును విరమింపజేయవలయునని కోరుచు ఇండియా మంత్రిగారికి కన్నప మంప నిశ్చయించి రని, ఫ్రీ మెన్సు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. కాని ఇట్టి కన్నపములవలన ఫల ముండదు. నిర్బంధప్రయోగము కొనసాగుచుండుచో, తాము రాండుటేబిలు సమావేశమున పాల్గొనజాల మని, వీరు ఖండితముగ దెలిపి, లేచి రావలయును. ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనట కింతకన్నను శ్రేష్ఠముగు మార్గము కనుపింపదు. రాండుటేబిలు సమావేశ

మేముయినను సరియే, హిందూదేశాధికారులు మాత్రము నిర్బంధప్రయోగమును యథేచ్ఛగ సాగించుచున్నారు. హైదరాబాదును పరిష్కరించుట కిది మార్గముగాదని, మాంఛెస్టరు గార్డియను ప్రతినిధి తేటపరచెను. ఇక మార్గ మేమి? తక్షణ స్వరాజ్య ప్రదానము దప్ప అన్యమార్గము ప్రయోజనకరము గాజాలదు. ఈ విషయమును వెనుకకు నెట్టి, స్వపరిపాలనము లభింపకుండ జేయు మార్గమును బ్రిటీషువారు వెదకుచుండుకొలదియు, పరిస్థితు లింకను విషయ మగుట సహజము.

సర్ హార్ కోర్టు బట్లరుగారి

ఆర్భాటము

బట్లరు కమిటీకి అధ్యక్షత వహించి, సంస్థాన సమస్యను హిందూదేశస్వాతంత్ర్యమున కడ్డుగ దెచ్చిపెట్టిన, సర్ హార్ కోర్టు బట్లరుగారు ఈవార మందిన లండను టైముస్ పత్రికకు వ్రాయుచు, తమ యమూల్యాభిప్రాయములను వెల్లడి చేసిరి. విద్యాధికులు ప్రజాసామాన్యాభిప్రాయములను దెలుపజాలరను మామూలు పాటను వీరు మరల పాడిరి. బట్లరు ప్రభుత్వము మాత్రమే, జన సామాన్య హృదయమును గ్రహించినవారుకాబోలు. ప్రజలలో నూటికి తొంబండుదికి కద్ద్య రాదనియు, పురుషులలో వేయింటికి పదునారుగురు మాత్రమే ఆంగ్ల విద్య నేర్చినవారనియు, స్త్రీలలో వేయింటికి ఇరువురుమాత్రమే ఆంగ్లవిద్యను నేర్చినవారు గలరనియు, బట్లరుగారు దెలిపిరి. కాని ప్రజల విద్యావిహీనతకు కారకు లెవ్వరో బట్లరుగారు దెలుప రయిరి. ప్రజాభ్యుదయము నిమిత్తమే ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము మార్పుజేందవలయునని, దేశము గోరుచున్న దని, వీరింకను గ్రహింపకున్నారు. పార్లమెంటు సభవారి అధికార మేమాత్రమయిన దొలగుచో, హిందూదేశమునందు ఐకమత్యమునకు భంగము కలుగునని, బట్లరుగారు భయపెట్టుచున్నారు. కాని, పార్లమెంటుసభవారింత కాలమునుగడియ పరిపాలించుచున్నను, ప్రజలలో ఐకమత్యము గుండురకుండుట కేమి కారణము? దీనిని బట్టియే స్వపరిపాలనావసరము సుబోధకమగుచున్నది. ఇంగ్లండు ప్రస్తుతస్థితికి వచ్చుటకు అనేక శతాబ్దములు పట్టి యుండ, హిందూదేశమున కింత శీఘ్రకాలములో స్వపరిపాలన మెటుల లభించు నని, జట్లరుగారు రడుగుట ఎంత హాస్యాస్పద మో తెలుప నక్కర లేదు. హిందూదేశము ఓరిమితో వేచియుండవలె నని, ఉపద్రవములచాలు గావల దనియు, బట్లరుగారు మందలించుచున్నారు. రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలిన ప్రతినిధులనిమిత్తము వీరిట్టి వ్యాసరాజమును ప్రచురించిరి. వీరివ్యాసవైఖరి ఎటు లున్నను, బట్లరుకమిటీ రిపోర్టును ప్రేరేపించిన యుద్దేశ్యమేదియో, వీరి వ్యాసముబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

మహాత్ముని ఆత్మకథ

గాంధీమహాత్ముని ఆత్మకథ గూర్చి బ్రిటీషు పత్రికలు దీర్ఘ విమర్శనవ్యాసములను వ్రాయుచున్నవి. లండను టైముస్ పత్రికలో కొంతకాలము క్రిందట ప్రచురింపబడిన విమర్శనము, గాంధీమహాత్ముని జీవితాశయముల నెంత చక్కగ గుర్తించెనో నిదివరకు వివరించినది టి. మి.

ఈ వార మందిన మాంశాన్ని గాఢియను శక్తి ఈ గ్రంథమును వినుచుచును నిలువ వ్రాసెను :

“గాంధీగారి ముఖ్యముగా మేము, తమయాశ యములను తత్వము ఆచరణలో బెట్టగల శక్తియే. రైల్వల్లో ప్రయాణము జరుపుచుండగ, “అంటు ది లాస్టు” అనుగ్రంథమును ఎవ్వరో వీరికి చదువుట కిచ్చిరి. రైలు దిగగనే, ఒక ఎన్జేటు ఏజెంటుదగ్గరకు వెడలి, కొంతభూమిని గొని, రస్కినుగారు దెలిపిన రీతిని అందు కొందరకు నివాస మేర్పరచెను. ఇట్టి యలవాటు సర్వదా అతనియందు గనుపించును. యంత్రప్రార్థి శామికవిధానము నతడు ఏవగించుటచే, నూలుపడుకుట కారంభించెను. ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘించుచుటచే, అతడు సమాద్రతీరమునకుబోయి ఉప్పు తయారుజేసెను. అతని గొప్పతన మిందే గలదు. మనలో శలువురము, మనభావములను యథేచ్ఛగ మనము నుండి పోనిచ్చెదము. ఒకభావము పోయినచో, మరొకటి దానిస్థానము నాక్రమించునని మనము తలంచుచుండుము. ఇట్టిభావముల ప్రవాహము సరికట్టి వానిని కార్యరూపము దాల్పజేయుటకు, మహత్తరమగు ఆత్మశక్తి కావలయును. శలువిధోద్దేశ్యము లుండుటకూడ, ఇండుకు ప్రతిబంధకమే. ఈ విషయమున గాంధీజీకి సహజ సౌకర్యముగలది. గాంధీగారిజీతపు శిష్యులమగు శ్రీమద్ ముందుగాని పూర్తిగ గ్రహింపబడదు. ప్రస్తుతోద్ద్యమపు తీవ్రత తగ్గినపుడు, నిజము బయల్పడును. హిందూదేశముపట్ల శ్రద్ధ గలవారందరును, గాంధీమహాత్ముని ఆత్మకథను చదివితీరవలయును.”

గాంధీమహాత్ముని చరిత్రను బ్రీటీషువారు చదివినకొలదియు, హిందూదేశ హృదయమును వారధికముగ గ్రహింపగలుగుదు రనుటకు సందియము లేదు.

ఇర్విన్సప్రభువుగారు : అలిఘురు విశ్వవిద్యాలయము అలిఘురు విశ్వవిద్యాలయమును దర్శించి, రాజప్రతినిధులగు ఇర్విన్సప్రభువుగారు మహమ్మదీయ విద్యకూర్చి, ముచ్చటించిరి. అలిఘురు విశ్వవిద్యాలయ మయినను, ఇతరవిశ్వవిద్యాలయముల దారినే ద్రోక్షుచున్నది.గాని, విద్యావిధానమునం దెట్టి మార్పు జూపుటలేదు. అలిఘురు విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనము విషయమై యిటీవల మిగుల ఆసంతృప్తి నెఱవడెను. సర్ ఇబ్రహీం రహీతుల్లాగారి యధ్యక్షతక్రింద నొకకమిటీ ఏర్పడి విచారణనలిపి, అందలి రోపములను సూచించెను. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములను వలె, అలిఘురు విశ్వవిద్యాలయమును ప్రస్తుతోద్ద్యమము ప్రేరేపించునందులకు, రాజప్రతినిధిగా రభినందించిరి. అలిఘురు విశ్వవిద్యాలయము తగిన శిక్షణము జూకెనట. అలిఘురు విశ్వవిద్యాలయములో నుత్తీర్ణులయిన పట్టభద్రులు ముఖ్యముగ నుద్యోగముల నపేక్షించుట సహజము. కాని, విశ్వవిద్యాలయపు డిగ్రీల మూలమున ఉద్యోగములు దొరకెడిరోజులు గడచె ననియు, విద్యార్థులు విశ్వవిద్యాలయమునందు జీవితమును కొనసాగించుటకు వలయు శక్తి సామర్థ్యములను గడించుటయే ముఖ్యధర్మమనియు, రాజప్రతినిధిగారు ఓదార్చిరి. “గాని ప్రస్తుత విద్య అటు జీవనమునకుగాని ఇటు కార్యోత్సాహమును పురికొల్పుటకుగాని తోడ్పడకుండుటచే,పట్టభద్రులు ఉభయధ్రువులగుచున్నారు. మహమ్మదీయ యద్యోగములపైననే దృష్టి నిలిపి

యుంచుకూడ దనహితపు అనుకూల మయినదే. కాని, వారి కితరమార్గములను సూచించి, వారిని ప్రయోజకుల గావించుబాధ్యత విశ్వవిద్యాలయములపై నిలిచియున్నది. అట్టిత్రోవ పట్టభద్రులకు కనుపించుచున్నది.

బూటకము

ఇంజీరియల్ సమావేశమునందు కెనడా ప్రతినిధి యగు బెన్నెట్టుగారు, వాణిజ్యవిషయమున పరస్పరాభిమానకథని సూచించియుండెను. ఇది బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారి కంగీకార యోగ్యము గాదయ్యెను. బ్రీటీషు మంత్రియగు ధామసుగారు, బెన్నెట్టుగారి సూచనలు బూటక మని నడుపుటచే, బెన్నెట్టుగారికి మిగుల అగ్రహము కలిగెను. కెనడా స్వతంత్ర దేశము. సామ్రాజ్యమునందొకభాగముయినను, ఇచ్చవచ్చినపుడు కెనడా విడిపోవుటకు వెనుదీయదు. పరాధీనమగు హిందూదేశముపై నెట్టి నిందాగర్భితకబ్బమును ప్రయోగించినను ఇబ్బంది యుండదు గాని, కెనడాపట్ల అవమానకర మగు కబ్బములను ప్రయోగించుచో మాత్రము, లక్కడవారు సహించరనుట తథ్యము. ఇందు కనుగుణముగ కెనడా మంత్రియగు బెన్నెట్టుగారు రోష పూరితులై, ఇంగ్లండుకు నిరసించిరి. రాజోపు ఇంజీరియల్ సమావేశములో బ్రీటీషు మంత్రిగారు చూపబోయెడి వైఖరి కిదియే నిదర్శన మగుచో, కెనడా ఇంగ్లండునువదలి ఇతర రాజ్యములతో వాణిజ్యపు ఒడంబడిక గావించుకొనుననియు, ప్రపంచమునందు ఆర్థికముగ సముచిత స్థానము బడయుటకుగానూ, కెనడా ఇతరసాధనముల నుపయోగించు ననియు, బెన్నెట్టుగారు సూచించిరి. బెన్నెట్టుగారు సూచించిన బ్రీటీషు బహిష్కార కథని గమనించి, ధామసుమంత్రి కుమావణ వేడి, తాను ప్రయోగించిన కరసనవాక్యముల నుపసంహరించుకొనుట, యవసర మగుచున్నది.

చెన్ననగరపు వజ్రదలు

చెన్ననగరమున చెలరేగిన తుపానువలన గలిగిననష్టము బీదలను మిగుల బాధించెను. పెరంబూరు, వ్యాసరప్పా, పులియంతోపు, కొరుకుపేట, చూళయి, బేసెబ్బిడ్డి, ఎక్కూరు మున్నగు ప్రదేశములలో నీళ్లు నిలిచి, బీదల ఇండ్లు కూలినవి. వ్యాసరప్పా చెరువు తెగుటచే, పెరంబూరులోని నిమ్మజాతుల గుడిసెలు కొట్టుకొనిపోయెను. ప్రజలు నలుదిక్కుల పారిరి. స్త్రీశుశుమాస్త్రుగురారి దయవలన, వేలకొలదిప్రజలు పెరంబూరు రైల్వేస్టేషనులో తలదాచుకొనిరి. కొందరు ఉదారవంతులు వీరికి భోజనమిడిరి. నుప్రసిద్ధవర్తకులగు జమాల్ మహమ్మదుగారు వారి మందరమునందు కొందరుడుటకు చోటిచ్చి, అన్నదానము చేసిరి. ప్రస్తుత దుస్థితివలన, అంటురోగములు ప్రబలవచ్చును. వెంటనే యొకకమిటీ ఏర్పడి బాధితులకు పూర్తిగ రక్షణ యొనగవలసిన అవసరముగదు. ఈ విషయమై మదరాసు శాసనసభ్యులును కార్పరేషను సభ్యులును జగన్నాథంగారు, బీదలకు ప్రాణదానము గృహదానము జేయవలయు నని కోరుచున్నారు. ఉదారవంతులగు పౌరులు వీరి విన్నవము నాలకించి, తగిన సహాయము జేసెదరు గాక యని కోరెదము. కార్పరేషనువారు కొంత సహాయనిధి

నేర్పరచిరి. కార్పరేషను అధ్యక్షులగు పి. టి. కుమారస్వామిశెట్టిగారు బాధితులగు బీదల ఊకాంతికై తీసికొనుచున్న శ్రద్ధ ప్రశంసాపాత్రము. వీరి సత్ప్రభుత్వముకు ఎల్లరు తోడ్పడెదరని సమ్మేదము.

అస్ట్రేలియాకు కొత్త గవర్నరు-జనరలు

అధినివేశరాజ్యముల కింతవరకు బ్రీటీషువారు గవర్నరు-జనరలు పదవికి నియమింపబడుచుండిరి ఇంజీరియల్ సమావేశమువారు అధినివేశరాజ్యముల వారినే యీ పదవికి నియమింపవచ్చు నని నిర్ణయించి యుండిరి. ఎవరిని నియమింపవలెనో, ఆ విషయమై అధినివేశరాజ్యములవారే రాజుగాడి సిఫార్సు జేసెదరు. ఇంతకుపూర్వము బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారు సిఫార్సు జేయుచుండిరి. క్రొత్తమార్పు నననరించి, యీ మారు విజాక్షుగా రను అస్ట్రేలియా ప్రముఖులు గవర్నరు-జనరలుగ నియమింప జేసెటలు, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. మొత్తముమీద అధినివేశరాజ్యములు పూర్ణస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుట యారంభ మయిన దని చెప్పవచ్చును.

మరియోక రాండుటేబిలు సమావేశము

బర్మాను ఇండియానుండి విడదీయ నంగీకరించుటచే, బర్మా రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుటకు మరియోక రాండుటేబిలు సమావేశమును కూర్చవలయు నని, బర్మా ప్రతినిధులు హుటాహుటె నిధికిజెప్పిరి. బర్మాను విడదీయువిషయమునం దత్యంతాతురము జూకెన, బ్రీటీషు ప్రముఖులు బర్మాకు అధినివేశస్వాతంత్ర్య మిచ్చువిషయమై అట్టి ఆతురమునే చూపెదరో లేదో త్వరలో తెలియగలదు. అటుల జరుగనిచో, బర్మాకు లభించిన సౌకర్యము నిస్సార మనియు, దీనివలన బర్మాస్థితి విశేషముగ చక్కబడజాల దనియు, బర్మాప్రతినిధులు గ్రహింప నేర్తురు.

స్లేటరుగారు : హిందూదేశాధికస్థితి

నానారాష్ట్రసంఘమునకు ఆర్థికపు డైరెక్టరుగ సర్ ఆర్థు స్లేటరుగారిని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు హిందూదేశమున కావ్యనించినటుల ప్రకటించబడినది. హిందూదేశపు ఆర్థికదుస్థితిని చక్కబఱచు తెటులని, స్లేటరుగారితో ఇంకియాప్రభుత్వమువా రాలొచించెదరట. వీ రెట్టి సలహానిచ్చెదరో తెలియదు. కాని హిందూదేశమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లభింపనంతవరకు, ఆర్థికదుస్థితి తొలగు ననునాశ గనుపింపదు.

ప్రభువులసభ : లేబరు ప్రభుత్వపు ఓటమి

ప్రభువులసభలో నిన్నటిదినము బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువా రోడిపోయిరి. అధినివేశరాజ్యముల ఆర్థిక సూచనలను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపనందులకు, అభిశంసనతీర్మానము చేబడెను. ప్రభువుల సభలో జరిగెడి ఓటమి కెట్టి విలువ లేదుగాన, లేబరుప్రభుత్వ మిందువలన మార్పు జెంద దని ఎంచవచ్చును.

తుపానుబీభత్సము

సింగోను బోటుమెయిలు వచ్చుట

మదరాసు, డిసెంబరు 2:—నవంబరు 29 వ తేదీ కని వారమునాడు ఎర్రూరు స్టేషనుకు రావలసిన సింగోను బోటు మెయిలు 1 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు వచ్చినది. ఈ బోటు ఆతిథ్యమును 29 వ తేదీ ఉదయమునకు చెన్నపురికి 61 మైళ్ల దూరమునందున్న ఆచారపాక మనవలవచ్చి అచటనే యుండిపోయెను. అచట 50 గంటలు నిలువలసివచ్చెను. నిన్న 1 వ తేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు బయలుదేరి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు చెంగల్పట్టు వచ్చెను. అచటండి సాయంకాలము 4 గంటలకు మదరాసు (ఎర్రూరు)వచ్చెను. దీనిలో 84 మంది పాశ్చాత్యులును 20 మంది భారతీయులును 1, 2 క్లాసులలోను 100 మంది మూడవ క్లాసులోను యుండిరి. వర్ టి. డి. కె. కాచారి గారి కు మారుడు స్వామిగారును ఆయన భార్యయును యీబండిలోనే వచ్చిరి. "త్రైయిను విల్లిపురమువరకు సరిగావచ్చినది. అటనుండి తోబాట్టేడుకు కట్టయిదవచ్చినది. అటనుండి వెచ్చుటకప్పు మెనడిగాని ఎ.జి. సత్యేశ్వరుగారా త్రైయినులోనుండుటచే ఎటులకో ఆచారపాకమునకు చేర్చగలిగెను. 29 వ తేదీ కనివారమునాడు ఉదయమున 6 గంటలకు త్రైయిను అటటికివచ్చెను. కనివారమును ఆదివారమును సోమవారమును ఉదయమున 9 గంటలవరకును అచటనే పడియుండినట్లు త్రైయిను ఆచారపాకమునకు వచ్చిన మరి అందునిమువములకే ఆస్టేషనుకు చేరవలెన్న యెరువుగట్టుకు గండిపడినది. ఈ అవస్థయంతట యీ అవస్థకట్టి నడిగాని ఒక అయిదు నిమిషము లాలస్యమైనచో మాత్రమెయిలుకు గంగా ప్రవేశమే జరిగిపోయెను. అచట స్టేషనుమార్గము యిల్లు యనిగిపోయినది. సామగ్రిలకు తక్కువగా నుండెను. త్రాగునీరు నీళ్లులేవు. ఆగ్రాములలో వెంకటరంగంపేర్ల గారి కింకార సహాయముచేసిరి. కల్లూరుమీది వంతెనకూలినందున బళ్లదారిని వెళ్లినట్లు లేదు" అని స్వామిగారు తెలిపిరి.

తంజావూరు త్రైయిను

*ఈ త్రైయిను 28 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు రాత్రి 7½ గంటలకు తంజావూరునుండి బయలుదేరి దారిపాడుగ వను తుపానుకు గురియైనది. రెండుగంటలు ఆలస్యముగా విల్లిపురము చేరినది. అచట ఆ త్రైయినులోని బండ్లనుగూడ బోటుమెయిలుకు తగిలించిరి. దారిలో గొప్ప గాలివాన తగిలినందున తిండినమానుండి ఆచారపాకమునకు 17 మైళ్ల దూరము వచ్చుటకు మూడుగంటలు పట్టినది.

త్రైవేండ్రం ఎక్సుప్రెసు

చెన్నపురినుండి బయలుదేరిన త్రైయిను పాకము వరకు మాత్రమే వెళ్లగలిగెను. అటనుండి మరల వెనుకకు తిరిగి 29 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మధురాంతకము చేరెను. నిన్న 1 వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నమువరకును అచటనేయుండినది. అప్పుడు బయలుదేరి నిన్న సాయంత్రము 5½ గంటలకు మదరాసు చేరెను.

"ఎర్రూరునుండి బయలుదేరినప్పటినుండియు ప్రయాణము చాలమందఱుగానే యుండినది. శుక్రవారమునాడు రాత్రి 1½ గంటకు చెంగల్పట్టుచేరెను. కనివారమునాడు ఉదయమున 8 గంటలకు పాకం చేరెను. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మరల మధురాంతకమునకు వచ్చెను. అచట 48 గంటలు పడియుండినది. మధురాంతకంపిందూ మైసూరు వాలభట్టలును తొమ్మిదవ పరిక్రమ యనసెక్టరు మున్నగు పోలీసు ఆఫీసరులను చాల సహాయము చేసిరి. మధురాంతకములో నొక బ్రిటన్ రైతుడు మూడవతరగతి ప్రయాణికులకు త్రైయినులోనే భోజనసాను గ్రహించు సరఫరాచేసెను" అని అధ్యక్షులు టి. జి. సింగార వేలుగారు మున్నగునారు చెప్పిరి.

సౌతు ఇండియా స్పెషలు

ఈ త్రైయిను నేడు 10 గంటలకు సెంట్రల్ స్టేషనుకు రావలసియుండినది. 11 గంటలకు వచ్చినది.

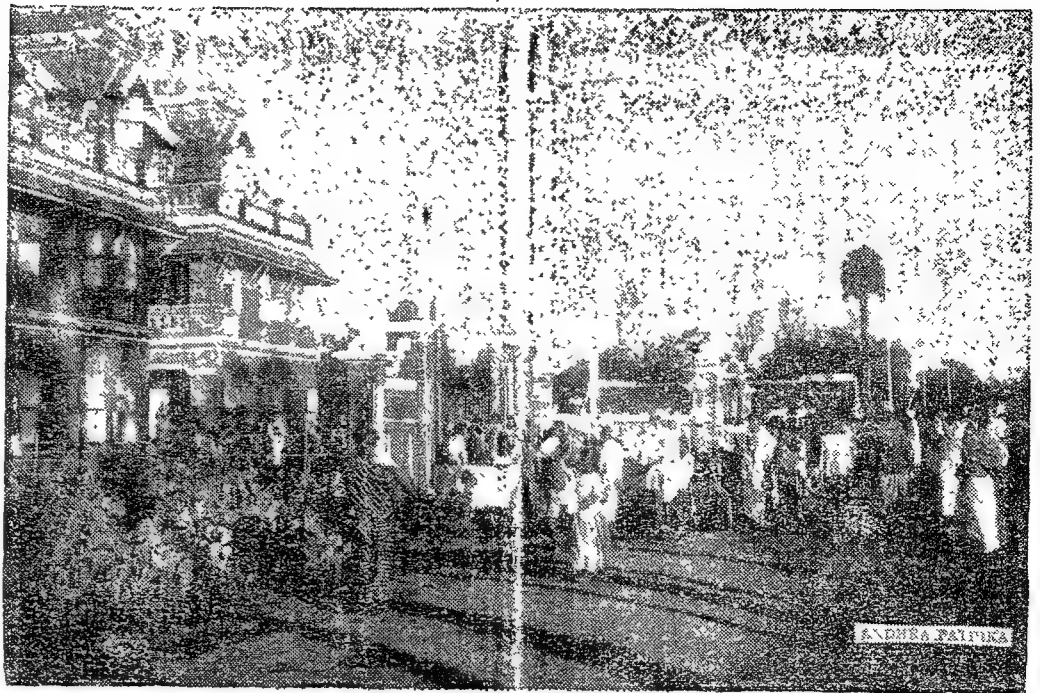
కాల్కాట్టి విల్లిపురం స్పెషలులో గండ్లు

ఈ త్రైయినుగూడ గండ్లుదడుటచే ఎస్. వి. ఆర్. వారు టిక్కెట్లు నిచ్చుటలేదు.

రోడ్లస్థితి

"నెల్లూరు-చిత్రాకోట్టులో రెండుచోట్ల గండ్లు పడెను. చిత్రాపురం రెండు చోట్లగేటు (మదరాసునుండి) కావల నొకవం తెనగూడ పగిలినదిగాన 15 రోజులవరకును చెన్నపురినుండి రైలు అడ్డుగట్టుమారుగా తొంగుళూరుకు చిత్రాపురమును మోటారు బండ్లు నడుపువు.

రైలు అడ్డుగట్టుమీదను మొలకు అడ్డుగట్టుమీదను పొలంవారు నది అడ్డుగట్టుమీదనుగూడ నీళ్లు పారుచున్నవి. చెంగల్పట్టు తిండినవం, (పుదుచ్చేరి జంక్షను) రోడులో చాల చోట్ల గండ్లు పడినవి" అని ఆటో మొదలై ఆసోసియేషను వారు ప్రకటించిరి.

వజ్రదలలో పెరంబూరుకార్మికులు వేలకొలిది జమాలు మహమ్మదుగారి విశాలమందిరము నతల దాచుకొనిరి. జమాల్ మహమ్మదుగారు కన్నమిషిరి. వారిభవనము నిందు కాననగును. (ప్రె. ఫో. టి.)

తంజివార్తలు

తెంగుళూరుకును, ఉదకమండలమునకును, కొలంబోకును మరల చెన్నపురినుండి తంజివార్తలు సరిగా వెళ్లుచున్నవిగాని దక్షిణమునకును వచ్చేయమునకును యింకను సరిగా వెళ్లుటలేదు అని తెలిగ్రావువారు ప్రకటించిరి.

దక్షిణమునకు టపాలు

ప్రస్తుతము సిలోను బోటుమెయిలును రామేశ్వరము ఎక్సుప్రెసును నిలిపివేయబడెను. ఒక స్పెషలు త్రైయిను సెంట్రల్ స్టేషను నుండి సాయంకాలము 5 గం. 10 నిలకు బయలుదేరి ఈరోడు తిరువానాపల్లి స్టేషనులమీదుగా ధనక్కోటికి వెళ్లును. ధనక్కోటినుండి చెన్నపురికి వచ్చెడు స్పెషలు త్రైయిను ఉదయము 10 గం. 30 నిలకు సెంట్రల్ స్టేషనుకు వచ్చెను. ఈ త్రైయినులమీద టపాల రాకపోకలు జరుగును అని పోస్టులవారు ప్రకటించిరి.

మదరాసు బెజవాడత్రైయినులో గండ్లు

ఈ నెల 5 వ తేదీనుండి బండ్లు సరాసరిగా వెళ్లును బెజవాడ, డిసెంబరు 2:—మింజూరుకును పాష్చాతికి పోలిరెడ్డి పాలెమునకును నూగూరు పేటకును మధ్యగండ్లు పడి నందున ప్రస్తుతము ప్రయాణికులకు మార్పునీలులేదు. ఈ నెల 5 వ తేదీ శుక్రవారమునుండి బండ్లు సరాసరిగా పోవచ్చును. అని బెజవాడనుండి బ్రాఫీకు నూపరింపెంటు తంజి వార్త సంపెను. (ఆ. ప్రె.)

కూనూరులో తుపాను

"28 తేదీనుండియు అచట గాలివాన చాల హెచ్చుగానే యున్నది ఘాటు రోడులో చాల చోట్ల రాళ్లు దారి కడ్డుపడినవి. తాత్కాలికముగా పంపెను కట్టటకు రు 70,000 కావలెను" అని మదరాసు గవర్నమెంటు చీఫ్ యింజనీరు ఆర్. ఎస్. స్ట్రానీగారు తెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఎస్. వి. రైల్వే ఉద్యోగుల తనిఖీ

తిన్న బెల్లి, డిసెంబరు 1:—గవర్నమెంటు సీనియరు యిన్ స్పెక్టరు హెచ్. డి గ్రీనుగారును, ఎస్. వి. రైల్వే ఏజెంటు సెల్వీ లోధీ గారూకు యితర ఉద్యోగులను స్పెషలు త్రైయినులో నిన్న విచారణ వచ్చి పేనుకొట్టబెల్లిరి. అచటనుండి మధురకు వెళ్లిరి. (ప్రె. ప్రె.)

మదరాసు కలకత్తాత్రైయినులో

నీళ్లు తగ్గుచుండుట

రైల్వే రాకపోకలు

మదరాసు, డిసెంబరు 2:—ఈ రైలులో గండ్లుపడి నచోట నీరుతగ్గుచున్నది. అచట రైల్వే ప్రధానములకు చురుకుగా పని చేయుచున్నార. ప్రస్తుతము చెన్నపురినుండి ఎన్నూరువరకు మాత్రమే రైల్లు పోవుచున్నవి. గండ్లుదాటిపిమ్మట నూడూరునుండి కలకత్తాకు సరాసరిగా బండ్లు వెళ్లుచున్నవి. బెజవాడ, వాల్తేరు కలకత్తా మున్నగు స్థలములకు వెళ్లగోరెనువారిని రేణింగంట-నూడూరు స్టేషను మీదుగా పంపుచున్నారు.

సింహపురమును వజ్రద ముట్టడించుట

మింజూరుకు చేరువనున్న సింహపుర మను గ్రామమును వజ్రదనీరు ముట్టడించెను. ఆ గ్రామములోని ప్రజలకు బండ్లుకు తీసికొనిపోవుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

రైల్వేవారి ప్రకటన- మదరాసునుండి

స్పెషలు త్రైయిను

నాయుడుపేటకు ఆశలనున్న స్థలములకు వెళ్లగోరు వారు రేణింగంట-నూడూరు త్రైయినుగా వెళ్లవచ్చును. యీ దిగువను వివరింపబడిన ప్రకారము మదరాసునుండి త్రైయిను అయిన వేలకు బయలుదేరి నూడూరువద్ద కలకత్తాకు వెళ్లు త్రైయినులకందించును.

మదరాసునుండి బయలుదేరుట	ను	12 గం 45 ని
రేణింగంట చేరుట	సా	4 గం 42 ని
నదలుట	సా	5 గం 40 ని
నూడూరు చేరుట	రా	9 గం 80 ని
నదలుట	రా	11 గం 15 ని

బొంబాయిమెయిలు

చెన్నపురినుండి రాత్రి 8 గం|| 40 నిలకు బయలుదేరు బొంబాయి మెయిలుగూడ ఉదయమున 4 గం|| 45 నిలకు రేణింగంట రైలు కందయెనుగాన కలకత్తాకు వెళ్లగోరువారు దీని మీదగూడ వెళ్లవచ్చును.

మదరాసు-బెంగళూరుత్రైయిను

"ఈ త్రైయిను వాణియంతాడి స్టేషనువద్దనున్న మెద మిలుచెట్టువులో నీరు గట్టవైసి పారుచున్నది. ఈగట్టు తెగిపోవునట్లున్నది. కావున ఈ లయినులోని గార్డులకందరికిని హెచ్చరిక యొసగబడెను." అని సెంట్రల్ స్టేషను అధికారులు ప్రకటించిరి.

నెల్లూరు ప్రాంతమున వరదలు

నెల్లూరు, డిసెంబరు 2:—మదరాసు, నూడూరు, వర కవిపూడి, వరగొండ, పవనపల్లి, కాకుపల్లి గ్రామములలోను వేలకంటిపట్టములోను చాలచోటనెల పడిపోయినవి. చాల చెట్లుకూలి.వి నూడూరు తాలూకాలో నొక పెద్దగ్రామము నకును మరొక గ్రామములకును రాకపోకలు పూర్తిగాకట్టు బడిపోయినవి. నెల్లూరు ప్రాంతములలో గొప్పవర్షములు కురిసినవి. మదరాసునుండియు నూగూరు పేటనుండియు వార్తలు వచ్చుటలేదు. (స్వకీయచేఖ)

విల్లిపురము ప్రాంతమున తుపాను

విల్లిపురము, డిసెంబరు 2:—

ఇటీవలపట్టిన తుపానువలన దక్షిణగూడ, ఉత్తరా గూడ, చెంగల్పట్టు జిల్లాలలో చాలగ్రామముల కధికమున నష్టముకలిగి. రైలుగోడ్లు చెడిపోయినవి. తంజివార్త లాగి పోయినవి. 28-వ తేదీ శుక్రవారమునుండియు తిండినములో చిక్క-కొనియున్న రైలుప్రయాణికులు 50 మంది నిన్న రాత్రి విల్లిపురము వచ్చిరి. వీరు 28-వ తేదీ రాత్రి 6-వ నంబరు త్రైవేండ్రము ఎక్సుప్రెసులో మదరాసుకు బయలుదేరి తుపానులో తిగులొక్కని చాలకష్టపడిరి. త్రైయిను బహుకష్టముమీద బల మొక్కరు చేసెను. అచట వరద చాల హెచ్చుగా నుండుటచే త్రైయిను అచట నాగిపోయెను. అప్పుడు త్రైయినులో 200 మంది ప్రయాణికులండిరి. వారిలో యిద్దరు యూరోపియనులు ఘట్ట క్లాసులో నుండిరి. పుదుచ్చేరి మున్నగు పట్టములలోను చాల గ్రామములలోను తుపానువలన సౌత్తులకును, కువులకునుగూడ చాలనష్టము కలిగినదిని తెలియచున్నది. చాలచెట్లు, కొన్ని యిండ్లుగూడ పడిపోయినవి. వలసనూర వద్దనున్న పెద్దచెరువు గట్టుగూడ తెగటకు నిద్రమెనడిగాని ఉద్యోగుల గట్టియెర్పాటు లను చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

విడుదలైన మదరాసు నాయకులు

శ్రీ ఈ కృష్ణయ్యగారు

ఇ. కృష్ణయ్యరు మున్నగువారల విడుదల

శ్రీ ఇ. కృష్ణయ్యగారు ఆద్యోగేటు, పి. సుబ్రహ్మణ్యగారు, జి. వి. గుర్జుల, సీతాపతి, వెంకటాచార్యులు, జాను మాసములో ఉదయవకతులగు అరెస్టయిన వారు. 6 నెలలు శిక్ష నకభరించినవడ వలన జైలునుండి 1 వ తేదీన విడుదలై నిన్న మదరాసు వచ్చిరి.

నిన్నటిరోజున కృష్ణయ్యగారు హైకోర్టుకు హాజరు. వీరికిందకు వారి నభినందించిరి. జైలులో కలాపాగా నుండి ననియు, జైలునుండి బయట ననుసరించి అధికారులు మర్యాద గ నే చూచుచు వచ్చిరి. వారు వచ్చిరి. వేలూరులో ప్రస్తుతము ఎ. తరగతివారు 25 మంది, బి. తరగతివారు 250 మంది గలరనియు, సి. తరగతిలో రాజకీయ నిర్బంధితులను చేర్చుట వ్యాధియునియు, ఆశీకమంది విద్యావంతులు, గవంతులుగూడ సి తరగతిలో చేర్చబడినందు యీతరగతి నెత్తివేయుటో నిబంధనలు మార్పుతో చేసినవాని జైలులు అధికారులు ఎంత మంది వారయినను సి తరగతి యిచ్చుచును తొలగించాలన సి తరగతివారందరికిని వజ్జిగయ్య వారసున కొకటి చెందుపారులు నూనెయను ఇచ్చి తీరవలెను బ్రాధకు కెట్టదలవినవారికి గూడ సహాయము చేయవలెనని వారు చెప్పిరి. శ్రీమతి దుర్గాబాయిగారు, డిక్కిటి లక్ష్మీవతిగారు ఆరోగ్యముగ నున్నారని వీరు చెప్పిరి.

గారెలు ప్రభువుగా రంగీకరింతురు

వైస్రాయి వదలి యుచ్చినచో
లాహోరు, డిశం 31:—గారెలు ప్రభువుగారు తనకు వైస్రాయిపదవి ఒసంగినచో అంగీకరించుట కధ్యంతరములేదని తెలిపినట్లు సినిమా విలిబరీ గజెటు లండను విలేజరీ చెబుచున్నాడు. (ప్రే. ప్ర.)

ఒక సంస్థానాధిపతి క్రొత్త గవర్నరుజనరలు అగునా?

బొంబాయిలో వదలులు
బొంబాయి, డిశం 31:—ఇక్కడ ప్రభువుగారు ఐడలి పోయినపిమ్మట భారతదేశమునందలి ఒక సంస్థానాధిపతికి గవర్నరుజనరలుగా నియమింపఁబడవలయునని చాల ప్రబలముగా నున్నది బొంబాయి ప్రాంతము పత్రికల లండనుండి లెంత వార్త వచ్చెను. (ప్రే. ప్ర.)

ప్రభుత్వ ప్రకటన
డిశం 31 వ తేదీన మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రకటన యిట్లు గలదు:—విచారణముందున్న కాసోల్లమున చేరకుం 48 నురు తుమాపా కోరి విడుదల చేయబడిరి. అట్టి నెరిములు చేసి జైల్లోలో నన్నవారు 79 నురు తుమాపా కోరి, యొక ముం డట్టిపనులు చేయమని ప్రాసియిచ్చినందున విడుదల చేయబడిరి. ఇప్పటికి మొత్తము తుమాపాల సంఖ్య 1:70.

స్థానిక వార్తలు

చెన్న పురిగారు దీపములు వెలిగించువేళ
శేపు గురూరము 4 వ తేదీని సాయం, 6-11 గం.
శుక్రవారము 5 వ తేదీని సాయం. 6-12 గం.

మద్రాసు కార్పొరేషను రేడియో సంగీత కార్యక్రమము
(చరిలో సాయంకాలము 5-30 గం. నంది 7 గం. వరకు)
(తిరువల్లిక్కేటి పనుడతీరమున)
శేషదీపము- శ్రీమతి అర్చనా ఆంగ్ల సంగీతము

తపాలా ప్రకటన:—కలకత్తా రైలుమార్గమున, వర్షములవలన, పనులవలన కలిగిన గండ్లు ఇంకను మాయబడలేదని తెలియుచు గ. ఇంగువలన మద్రాసు నుండి ఉత్తర సర్కారులకు, కలకత్తాకు ట్రాన్స్ శిబిరము-మద్రాసు మార్గములమీదుగ కంపము నని పొంపుపట్టెరు- జనరలుగారు చెబుచున్నారు.

రాకపోకలు:—గొల్లి బి. రామచంద్రాచెడ్డిగారు మద్రాసు శాసనసభ్యులు నిన్న రాత్రి నెల్లూరుకు వెళ్లిరి. ఇ. హెచ్. యం. బసయ్య, రిజిస్ట్రేషను కలెక్టర్లు జనరలు నిన్న రాత్రి మధురకు వెళ్లిరి. సి. హెచ్. మామయ్యగారు వి. సి. యస్. నిన్న రాత్రి రామ్మడుకు వెళ్లిరి. మేజరు హోవార్డుగారు నిన్న రాత్రి బెంగళూరుకు వెళ్లిరి

స్వామి రామలింగస్వామి సమాజము, మద్రాసు:— శ్రీ యస్. పి.కయ్య ఆచారి ఆన నతకు వెంకటగిరిములలో చెక్కబడిన స్వామి రామలింగస్వామిగారు మైసూరుకు నకు శేపు సాయంకాలము 6 గంటలకు నోడడకు. సైమాజ ముడిరమున (నెం. 181/182 తిరువత్తియూరు హైకోర్టురెండలి గృహమున శేపు యాసంధ్యమున శ్రీ ప్రకాశమూర్తిగారు "అధ్యాత్మికజ్ఞానము" అను విషయము గూర్చి ఉపన్యసింతురు.

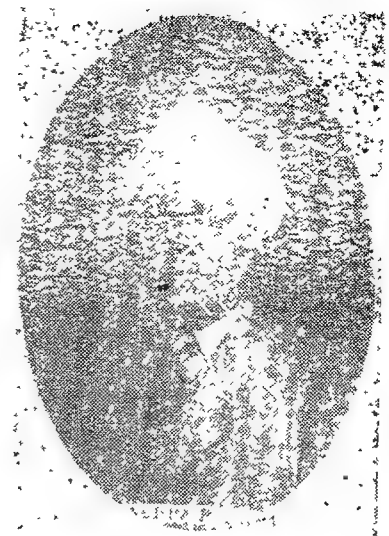
వర్తకులకు విన్నవము

తమిళనాడు కార్యసంఘాధ్యక్షులగు ఎస్. పత్తయ్యమూర్తిగారు యిట్లు విన్నవించుచున్నారు: కర్పణజ్యమువచ్చిన పిదప శ్రీమారు స్వతంత్ర దేశములోని వర్తకులకు గణంపబడుదురు. నేడు మీరు మా టేగండ్ల చేయవలెను, కావున కర్పణజ్యము కొరకు మీ నేన మీరు చేయవలెను. స్వ దేశ ఉద్యమము విదేశవస్త్ర బ్రతిష్ఠ వస్తు బహిష్కారమునకు తోడ్పడుదు. ఇకముందు వస్తువులను తెప్పించి యుండువడు, ఇండియాలో యితరభాగములందు జనులను పనికి ముడు ప్రతిబంధకుగ నుండరాదు.

కజిన్సుపతిగారి కేఖ
ఎస్. పత్తయ్యమూర్తిగారికి, శ్రీమతి కజిన్సుపతిగారి యీ దిగువ లేఖ వ్రాసిరి.
"భారతీయుల రాజకీయభిప్రాయమును వెలువడజేసి కాంగ్రెసు సంస్థయొక్క స్వేచ్ఛకు కాపాడుట ఆత్మగౌరవముగల భారతీయులందరి విధియైనది. మీ వాయుకత్తయిన తమిళనాడు తనవిధి నెరవేర్చుకొనెను. నేను భారతరాజకీయ స్వాతంత్ర్యమున సర్వదా బలపరచుచున్నాను. డిండిగలు, వేవరగిరిలందు పతాకోత్సవము ఆదివారమునాడు జయప్రదముగ జరిగినవని పత్తయ్యమూర్తిగారికి వార్తలు వచ్చినవి.

ప్రొంచి వైమాన్ గులు
కెప్టను గొల్లెట్టి టిలు లూలుటిగార్లు ప్యారిసునుండి వైగ ను నకు 124 గం టల లోపల యువము చేసి ఆ గ్రామము వరించినవారు 1-వ తేదీన రంగూను వచ్చిరి. వైగనుండి ప్రొంచి గవర్నరు-జనరలు (ఇండో-చీనా) గారిని తెచ్చిరి. 2 వ తేదీన 12 గం. కలకత్తా డండము విమానాశ్రయము చేసి 12:30 గం. కు అలహాబాదుకు బయలుదేరిరి. (అ. ప్ర.)

ఈ. ఇ. వైల్డే కార్మికసంఘము
లక్నో, డిశం 31:—ఈస్టు ఇండియన్ వైల్డే కార్మికసంఘములవారు లక్నో, అన సోలం, డిన్నూరు, కోల్కా, మరాఠావారులవారు పెద్దభి చేసి అన్ని పంపులను ఒకటిగా చేర్చుటనుగూర్చి అలోచించిరి. బి. వి. గిరిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. చర్చ జరిగిన పిదప నిర్ణయించినవిగా కేంద్ర నిర్మాణవిభానము కేంద్రము చేయబడెను. తిరిగి జనరలిలో సభ చేయుటకు నిశ్చయించిరి. (ప్రే. ప్ర.)

మద్రాసుకు క్రొత్త షెరిఫ్

శ్రీ మురుగప్పచెట్టిగారు నియమింపబడుట
మద్రాసు, డిశం 31:—డి. బి. యి. మురుగప్ప చెట్టిగారు రాబోవు వర్షమునకు మద్రాసు షెరిఫ్ గా నియమింపబడిరి. గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక కర్తవ్యము నిన్నటి ఉదయమున నే యీ నిర్ణయమునకు వచ్చిరి శ్రీ మురుగప్పచెట్టిగారు శాసనసభ్యులగు ఎమ్మెల్యేల నేన వారు. వీరి పదవియందు నియమింపబడుటచే ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన ఉద్యోగియగుదురు. వీరు ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అగుటచే శాసనసభ్యులుగా మారుకొనవలెను. వీరు మరల జరుగు ఎన్నికయందు ఆధ్యక్షిగా నిలువబడి మరల శాసనసభ్యులుగా ఎమ్మెల్యేలవడచుచున్నా తెలియుచున్నది.

తమిళనాడు శిక్షలు

మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు మల్లంపించినందుకు

పద్మావతిమ్మ, కె. సంతానం మున్నగువారలు
హైదరాబాద్, డిశం 31:—శ్రీమతి పద్మావతి ఆతకు (పి. డి. ఆనగారి భార్య, గుజరాతి శ్రీ) జిల్లా నాయకురాలు, భాగ్యలక్ష్మి అమ్మగారు (శ్రీ శ్రీ వి. వి. ఎస్. అమ్మగారి భార్య) వి. ఎస్. సుందరం, కె. ఎస్. రామస్వామి గొండకు, కె. ఎస్. సంతానం, పి. ఆర్. దొరస్వామియ్యగారు, రాజగోపాల చెట్టి, అప్పలక్ష్మిగారు కాంగ్రెసు ప్రచారము తిరువారూలో లండం మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువు మల్లంపించినందుకు 188, 151 ప్రకారము కేసు చేరుబడిరి. వారిని పల్లడంలో చారితగటకు నిన్నును అవటికి తీసుకపోయిరిగాని చూడవచ్చిన జన మనోబుండుటచే మద్రాసులను మోటారు బస్సుపై యిక్కడికి తెచ్చిరి మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి 8 గంటలకు తీర్పుచెప్పెదమనిరి. నేను ప్రేక్షకులచే నిందింపబడును. మేజిస్ట్రేటుగారు కిక్కురబ్బియు 849 నెక్సు ప్ర. ప్రా. కోడు ప్రకారము జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారికి పంపిరి. అప్పలక్ష్మి ఆను మద్రాసు సిన్న పయనుడును, 11 గంటలకు సబుడిజులు మేజిస్ట్రేటు జె. మిన్రో గారు తీర్పుచెప్పిరి సంతానం, రామస్వామి గొండకు, రాజగోపాలనుండరం, దొరస్వామి అయ్యగారు రెండు నెలలు కనకశిక్ష విధించిరి. పద్మావతిమ్మ, భాగ్యలక్ష్మి, గుగర్లకు రెండు రూ 100 జరిమానా, అప్పలక్ష్మిగారికి రూ 50 జరిమానా విధించిరి. వారు జరిమానా యివ్వనిరాకరించిరి. అయినను విడుదల చేయబడిరి.

ఆత్మగౌరవ వాలంటీరుల సభ

కోయంబూరులో 1-వ తేదీన ఆత్మగౌరవ వాలంటీరుల ప్రత్యేక సభ జె. ఎస్. కన్నప్పగారి ఆధ్వర్యము జరిగెను. 150 మంది ప్రతిభులు వచ్చిరి. పాంఘిక్క రాజకీయ శానివర్తము తొలగవలెనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. గొప్ప దీన తారతమ్యము లుండరాదనియు, ప్రస్తుతి ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానమును నిరసిండుచును తీర్మానించిరి.

హిందువులు-జనాభాలెక్కలు

కలబాబు హిందువులు లాహోరులో 11 బి సేవక రాముగారి ఆధ్వర్యమున సభ జేసి, హిందవులదరిసంఖ్య పూర్తిగా జనాభాలెక్కలలో తెలియుటగాను, అందుకు ముగ హిందువులను తెలిపి, పిదప ఇష్టమున్నచో, సమాజములు, ఆశ్రమాలు, బ్రహ్మసంఘాలు, జైలులు, బాధ్యుల కున్న సుతులకేర్లను దలంప. చుప్పిని హిందువులను హెచ్చరించుచు, తీర్మానించిరి. (ప్రే. ప్ర.)

బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు రాజమహిలో శాసనసభ వ్యాపారమునందు నష్టపోయినవారికి రూ 40000 ముని ముట్టకు భూయపరచిరి.

ఆలిఫుర్ మహమ్మదీయ

విశ్వవిద్యాలయము

రాజప్రతినిధి యువన్యాసము

విద్యారాజ్యముల ఉన్నతముగా నుండవలసి
యావశ్యకత

అ. సోమేశ్వర (కెన్)

ఆలిఫుర్, ఏప్రిల్ 21 - స్పెషల్ రైలుబండిలో భారత రాజప్రతినిధి యుగ ఇన్స్పెక్టరుగా వారిని ఆలిఫుర్ స్టేషనుకు విచ్చివ్వబడిన మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయాధికారి యుగ విగు సాగ్రాజ్ మొసగిరి. డాక్టరు రాస్ ముగూద్, మహమ్మదీయ బాదు మహారాజు, డెక్టరగు నవాజ్ షర్ మజిల్లీల్ ఫుల్లా, డివిషను కమిషనరు, పల్నాడు ఉద్యోగియల రాజప్రతినిధి శాహ్వాసింబిరి, పశాకలతోడను, ఆర్టిలతోడను, తోండాదికముల తోడను స్టేషను అలంకరింపబడిన, ముగిసినాల్చివారు స్టేషను నుండి విశ్వవిద్యాలయముకు కొత్త మార్గమును పక్కగా నలంకరించిరి. విశ్వవిద్యాలయముయొక్క రైడింగు స్ట్రీటులో (గట్టపునాగ్ లా జగ్గి స్టేషను) రాజప్రతినిధికి విశ్వవిద్యాలయ భిటులచే గౌరవము లాంఘనముగా ఉపాధ్యక్షుడు విశ్వవిద్యాలయ కొద్దుల పట్టుకగా నన్ను గాని ప్రభువునకు తెలిపిరి. విశ్వవిద్యాలయమునందు చదువులన్న విద్యార్థులు కరుసలుగా నిలుచున్న స్థలమునందు రాజప్రతినిధి దంపతులు చతుర ప్రయత్నము చేయిరి. అచ్చల ఉపాధ్యాయులు ప్రభువుకు ఎకకపకపబడిరి స్ట్రాచీహాల్ గా ఇన్స్పెక్టరు ప్రభువును పర్యవేక్షించెను

లక్ష్యరూపాయలు విరాళము

రాజప్రతినిధిదంపతుల యాగమనమునకు విహ్వాముగా భావోపాధు నవాబుగారు విశ్వవిద్యాలయమునకు లక్షరూపాయలు విరాళ మొసంగినట్లు డాక్టరు రాస్ ముగూద్ గారు ప్రకటించిరి.

రాజప్రతినిధి యువన్యాసము

ఆలిఫుర్ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు దువస్య కిందురు రాజప్రతినిధి యిట్లు చెప్పెను:-

చాలకారణములవలన యిస్లామ్ పరమి నేను ఈ విశ్వ విద్యాలయమునకు రాజాలకపోతిని. విను ఈ సుస్థానంపై నాయభిమానమున కాస్తదవైసట్టియు, నేను స్వయముగా సందర్శించు తుమాహులపట్టియు స స్థల కొద్దిగా మాత్రమే కలవు. ఏలనన భారతదేశములోని మహమ్మదీయులందరియొక్క ఆశయముల కీ విశ్వవిద్యాలయము కేంద్రము విశ్వవిద్యాలయము యొక్క కొద్దువారిదయవలన నానాము ఈ సంస్థయందు చిరస్థాయిగా చేయుటకునీ తలచుట నాకు చాల సంతోష ప్రదముగా నున్నది. ఈ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క క్షేమమునే నేను సదా వాంఛించుచుందును. డాక్టరు రాస్ ముగూద్ గారు సమాజచేయ సంతృప్తించిన డిబ్బుకుగూర్చి నా ప్రభుత్వమువారు చాల శ్రద్ధవహించెదరు. విద్యయొడల నభిమానము కలరా రందరుగూడ దాని నభిమానించెదరనిగూడ నాకు నమ్మకము కలదు.

విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుడు

డాక్టరు సయ్యద్ మహమ్మదుగారు ఆత్మంతరదార్పణ్య తోడను, ఉన్నతాశయములతోడను మొదట యాకళాలను స్థాపించెను. ఈకళాలల తరువాతి పెరిగి విశ్వకళాపరివ్రత యొక్కను. ఇప్పుడు, ఈ విశ్వకళాపరివ్రతుడు డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మద్ గారి మునుపడే ఉపాధ్యక్షుడుగా నుండుట గాకెంతయు సంతోషదాయకమునగుచున్నది. ఈరోజు నాయొడల దయతో రాస్ ముగూద్ గారు చెప్పినమాటలకు నేను చాల కృతజ్ఞుడను. హైదరాబాదులో విద్యాసంస్థల పరిపాలకుడుగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన మహాశయిని విశ్వవిద్యాలయము వారిందగలుగుట అద్భుతమే. తాను వెలిగించిన విజ్ఞానజ్యోతిని తన మనుమడు నలుదిశల విజృంభించునట్లు చేయుచున్నాడని తెలిసినచో సర్ సయ్యదుగా రెంత యానందపరకపడవనో మన మాహింపదగును. మహమ్మదీయుల విద్యయొడల తు కుటుంబమునకు గల యభిమానము తన మనుమనిచే వృద్ధిచేయబడుచున్నదని తెలిసినచో, సర్ సయ్యదుగారి కెంత సందోషము పొడవనో?

శిశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఛాన్సెలరు ప్రస్తుతము యిచ్చటికి నందుకు దుఃఖింపవలసియున్నది. వీరైనచో అతననప్పయించిడివి-డె. తమ తెల్లవలెనే ఆయనకును విద్య యొడల శిశ్వవిద్యాలయము

డాక్టరు హోరన్

డాక్టరు హోరన్ గారి యశాలమరణమువలన విశ్వవిద్యాలయమునకు చాల ప్రయోజనము కలిగినది. విశ్వవిద్యాలయము కష్టస్థితిలోనున్న సమయమున ఆయన ప్రొవైస్ ఛాన్సెలరుగా విచ్చి విద్యార్థులకు, ఆచార్యులకు, విశ్వవిద్యాలయాధికారులకు ప్రేమాన్నుడుయ్యెను.

అ. ము. నవరణ

ఇటీవల విశ్వవిద్యాలయము పొందినకష్టములనుగూర్చి వివరముగా చెప్పవలసినదేమిటా మిగతాదేశాని తెలిసినట్లు సర్ ఇ. బహిం రహింతులగారి యధ్యక్షులను దేర్చుకపబడిన విచారణసంఘము చాలాలోపములను వెల్లడిచెను. విద్యా బోధయందును, పరిపాలనయందును కనబడిన గొప్ప లోపముల సరింపచేయునట్లు చాలమంది నిరంకశిడిరి కాని అధికారులు దైర్యముతోడను, పట్టుదలతోడను వానిని సమర్థించిరి. ఇందులో నాకృత్యమేమియులేదు. మహమ్మదీయుల స్వభావములో నీరెండు గుణములను హెచ్చుగను న్నట్లు చరిత్రప్రకటించుచున్నది. ఆపదలు వారిని పరిక్షించుచున్న గాని వారి నిర్మాణశక్తికి సర్వోత్తముచేయజాలవు. ఇట్టి దైర్యోత్సాహములు గల పురుషులను చాలమందిని మా పగలను, అందులో పర్ మా మహమ్మద్ గులేమానుగారిండు. విశ్వవిద్యాలయము చాల కష్టస్థితిలో నున్నప్పుడు వీరు తమకు చాల పనియున్నను విశ్వవిద్యాలయమునకు ఘనముగ నేమి గావించిరి వారికి నిరంకశులు మనము కృతజ్ఞులగా నున్నాము ఇతర విశ్వవిద్యాలయముల పట్టుదలతో బాటు యీ విశ్వవిద్యాలయమువారును యెందుకు సమానుగా నుండరదో నాకు కారణము కనబడుటలేదు. విశ్వవిద్యాలయయోపాధ్యక్షుడు ఉపన్యాసముయొక్క చివర చెప్పినట్లు గలర్న మెంటు పనులలోను యితరు ఉన్నతోద్యోగులలోను ఆలిఫుర్ విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రుల నిమిషము విషయమై నేను శ్రద్ధ వహించెను.

ఆలిఫురు విద్యార్థులు - తాననోల్లంఘనము

కానినోల్లంఘనము ఉన్నచో దుండగా ఆలిఫురు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు అవలంబించిన వైఖరిని నేను గను నింపక పోలేను. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలో పక్కటింటి తీవ్రముగా జరిగిన సమయములో మా విద్యార్థులు నిగ్రహమున ప్రకటించిరి. ఆలిఫురు విద్యార్థులకు ఉత్సాహము లేక గాదు. అది వారికి మెండుగా కలదు కాని వారి విద్యాసంస్థయొడల గాధాభిమానమువలన వారు ఇంత ఉత్తేజమును నిగ్రహము ప్రకటించిరి.

ఈ పద్ధతులనే మందుకు విశ్వవిద్యాలయమువారు అవలంబించెదరని నేను కోరుచున్నాను. ఇదివరకు పద్ధతులనే అధికారులవలంబించుచో మెట్టికృత్యమను, వి వ పరితలకు ఉన్నతమును విద్యామోగ్యతలకు వారు ఉంచగలరుచో, పరిపాలనలో సామరస్యము కలుగజేయుచో కాలక్రమేణ జనుము బొంది, దేశమునందలి మహమ్మదీయులందరికిని వారు మేలు చేయగలరుగదా నాకు సందేహ మేమియు లేదు. సుశీక్షితులకు నాయొడల యవసరము దేశమున కప్పుడును యిప్పటికంటె హెచ్చుగా లేదు. ఇట్టి నాయకులను తయారు చేసిన మన భారతదేశములో మహమ్మదీయులకు తగిన స్థానము చేకూర్చుటకీ ఈ కళాశాల స్థాపకుడగు సర్ సయ్యద్ అహమద్ గారి యాశయమై యుండెను. భారత రాజకీయములలో కలిగిన మార్పులను వారూహించి యుండినచో వారి యాశయములలో సంఘక్రేజిమేగాక, భారతదేశ క్షేమము గూడ మిలితమై యుండెనని వారు తెలిసికొనియుండెదమారు అందరును నాయకులు కాజాలరు.

విశ్వవిద్యాలయయోగ్యతలు

నేను చెప్పిన విషయములమీద విశ్వవిద్యాలయాధికారుల పద్ధతులారాపడియున్న విద్యార్థులకును వీలలసంరక్షకులకును ఇతరవిషయములు మిక్కిలి అవసరమని తోచుచుండును. ఉద్యోగ మేమైన లభింపవలెననివారు కోరుచుండురు, గౌరవముగా బ్రదుకువారినిగా చేయుట శిశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రధానధర్మమే ఈ విషయమును బాగుగా విచారించుచో విశ్వవిద్యాలయముల యందు యోగ్యతలను ఉన్నతముగా నుంచుట వలన జయము తప్పక చేకూరునని మనకు స్పష్టము కాక మానదు. విశ్వవిద్యాలయపట్టును ఉద్యోగము దొంకుటకు సాధ్యముగా మాత్రమే పరిగణింపబడిన రోజులుండెను. వీరైనవారి నందరకు చేర్చుకొనుటయు, కష్టము లేకుండ పాస్సుచేయుటయు నిదివరకు జరుగుచుండెను. కాని యిప్పుడు పట్టభద్రులసంఖ్య చాల హెచ్చిపోయినది. ఒక్కసంయుక్తకావ్యములయందే 1600 పట్టభద్రులు తయారగుచున్నాడు. పూర్వపు యోగ్యత లెప్పుడు చాలవు. పట్టుములు మంచి ఉద్యోగముల సమకూర్చువలె నన్న పట్టభద్రులు ఉత్తములయియు, విద్యాజ్ఞానసంపన్నులయియు స్పష్టపడవలెను. వారు, అబలలోను, పసతిగృహములయందును, ఇర విషయములందును తమతోడివారితో కలిసిమెలియుండి, అందువలన ఉత్తముగణముల సంపాదించినవారై యుండవలెను. కావున యోగ్యతలు ఉన్నతమైనవిగా నుండుట ఉద్యోగసంపాదనమునకు సహకారియేగాని, అలంక మెన్నటికిని గదు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులవిద్యయొడల నిది చాలనిజమని నేను తలచును. ఇట్టి యోగ్యతల శిర్వురుచుచో మహమ్మదీయులు ఇతరులకంటె తక్కువ వారెన్నటికిని కారు. ఇతరులతో సమానముగా ఉద్యోగములలో పోటీ చేయుటకు మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారని నేనెరుంగుదును.

కాని యీ విషయములను తెచ్చివైఖరివలన ఒక్క ఉద్యోగములకొరకే విద్యావిధాన మేర్పరచుచున్నదని సంగతము పుట్టును. విద్యావిధానమును ఇది యొక్కటే ఫలిత మై యువకులకు నూచి పరక తు. మహమ్మదీయులకి మున్నమాన శిక్షకులను వృద్ధిపరచి, కళాశాలల నీడిన తరువాత కాగ్యరంగమున దిగి దైర్యోత్సాహముతో శీవితమగడపువారిని అయిదు చేయుట వియోజయముగా నుండదగును. వారు మునిసంగతులను కళాశాలలో శిక్షణ యొందినచో, ఇంకను ప్రాత్రసంగతులు శిర్వుక నవలెను లెప్ప వారికి కలిగియుండును. ఒక్క జ్ఞానముతోనే తీరు మగు బుద్ధితోడను, ధర్మ నిర్వహణతోడను ముతోడను వారు విశ్వవిద్యాలయమున వీడెదరు. భారతదేశముయొక్క క్షేమమునకు, భారతజాతి క్షేమమునకు ఈ విశ్వవిద్యాలయము చిరకాలము కారణభూతముగా నుండుగాకయని నేను భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇటీవల విశ్వవిద్యాలయములో విద్యార్థులుగాను, విద్యార్థులుగాను గానన్న వాస్తవ జనావజము ములాధారపడియుండును. జనుము చేకూరుచో దానికికారణభూతులైన మహాశయలు ఈ తరమువారియొక్కయు, ముందు తరములవారియొక్కయు కృతజ్ఞతకు పాత్రులై చిరస్మరణీయులుగా నుండెదరనుటకు సందియ మేమియులేదు.

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ డిశంబరునెల 3వ తేదీ బుధవారము

మాఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము అత్యధికాన్ని గతి 24 గంటలలో	మొత్తము అత్యల్పము గతి 24 గంటలలో	వర్షము గతి 24 గంటలలో	వర్షము తేదీనందు అత్యధికము 1-న అత్యల్పము	వర్షము తేదీనందు అత్యధికము సంవత్సరమునకు మొత్తము
గోపాలపూర్	79	61	...	12.0	0.1
విశాఖపట్టణము	79	65	...	16.6	+ 5.7
కాకినాడ	79	67	...	...	...
మచిలీపట్టణము	82	70	...	32.7	+ 18.8
కర్నూలు	85	71	...	4.8	+ 0.1
బళ్లారి	80	70	0.2	12.7	+ 6.6
అనంతపురం	...	...	0.6	12.9	+ 6.9
కడప	...	...	...	...	...
నెల్లూరు	80	74	1.1	38.0	+ 18.0
మద్రాసు	81	75	0.2	52.7	+ 26.0
కడపూరు	...	...	...	...	...
నెల్లూరు	80	71	0.8	37.8	+ 28.8
నీలము	86	70	...	18.2	+ 7.6
కోయంబుత్తూరు	81	71	+	29.8	+ 19.0
తిరుచనాపల్లి	87	69	+	31.1	+ 18.4
నాగపట్టణము	84	76	...	48.4	+ 18.8
మధుర	79	72	0.5	24.5	+ 11.5
పాంబన్	87	77	...	16.8	- 6.1
పాలంకోట	...	...	0.6	14.2	- 0.6
తిరువేండ్రము	88	75	...	21.9	+ 4.4
కొచ్చిన్	86	74	0.1	34.5	+ 14.4
కాలికట్టు	91	74	...	...	...
మంగుళూరు	89	75	...	14.0	+ 8.8
తెంగుళూరు	80	64	...	11.4	+ 2.5
మెరకార	75	58	...	12.1	+ 0.1
కొడైకనాల్	61	51	0.8	36.8	+ 17.7
మామూర్	67	56	0.6	39.5	...

సర్కారులు:- ఆకాశము నిర్మలముగా నున్నది. గోపాలపూరులో అద్భుత ఎక్కువ. కడపనుండి వార్షలు రాలేదు. అనంతపురములో 1.6", బళ్లారిలో 0.2" వర్షము. బళ్లారిలో అద్భుత ఎక్కువ, వేడివి 7 డిగ్రీలు మామూలుకన్న తక్కువ. నెల్లూరులో 1.1", మధురనులో 0.2" వర్షము. మేఘము లభికము.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్, అసిస్టెంటు వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

కలకత్తా, డిశం 2:- వైస్రాయిగారు కలకత్తాకు, డిశం బరు 9వ తేదీన వత్తురు. రాక సామాన్యముగనుండును.

మచిలీపట్నం

మచిలీపట్నం, నవంబరు 20:— వెనుకటి ట్రేడ్ కమిషనరు నిన్ను వేలూరు జైలునుండి వచ్చిరి. ఏ. జీ. రత్నంగారు అలిపూరు (బర్మి) జైలునుండి వచ్చిరి. (ప్రే. పా.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సభ

13 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను

మచిలీపట్నం, డిసెంబరు 2:— ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి మహాసభ, పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము 6 వ తేదీ జరిగినది 13 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ఇరవై మంది సభ్యులుగా నుండుటచేత, రైల్వే రాకపోవుటచేత వాయిదా వేయబడినది. ప్రతినిధి కలెక్షనరీగారిని అధ్యక్షులుగా నుండ కోరిరి. ఆమె అనుమతించినట్లు యింకను వార్త రాలేదు. (ప్ర. వి. తంతి)

కూర్పు గోదావరిమండల గ్రామపాలకుల సంఘము

1860 సం. 21 ఆక్టోబరు కార్యక్రమం నిజమే కాబడినది

కార్యక్రమం—ఆద్యంతి, రామచంద్రశర్మ తాతా, బ్రాహ్మరామశర్మ.

ఈ సంఘము గ్రామ మహాసభలు కరణములు అని పిలువబడుచున్నాయి. సాక్షుల జమీన్ దారి గవర్నమెంటు గ్రామ మహాసభ కలవాడు అందరియొక్క జీతములు భక్తియులు ప్రాధికారములు గౌరవ తేజాభివృద్ధులకు పాత్రులగు యితర సాక్షులకు పుట్టికెడులు బెలలు కలిగియున్నది. ఈ మండల గ్రామపాలకులకు మహాసభ ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబరు ఆఖరు లేని ఆదివారములు జరిపించవలెనని 10 జూలై 5 వ రూలులో నున్నది గనుక 1930 సంవత్సరం డిసెంబరు 27, 28 తేదీలు మహాసభ జరుగును గనునది యీ మహాసభకు అధ్యక్షుని పేరు సభకు నిర్ణయించుటగాను నూచనలన్నా సభలో ప్రవేశ పెట్టవలసిన తీర్మానములన్నూ గ్రామపాలకులకు లభించు 1930 సంవత్సరం డిసెంబరు 8 వ తేదీలోగా ప్రధాన కార్యదర్శి పేరిట కార్యక్రమమునకు పంపించగలండుట కోరు చున్నాను.

ఆద్యంతి } భావరాజు వీరశతకరం,
30-11-1930 } ప్రధాన కార్యదర్శి.
కూర్పు గోదావరిమండల గ్రామపాలకుల సంఘము,

రైల్వే రాకపోకల టేబులు

మదరాసు సెంట్రల్ మేన్ లైనునందు

కలక్టర్ మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గం
వాల్తేరు ప్యాసింజరు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గం
,, పూర్వ ప్యాసింజరు	— సాయం 5-55 గం
,, ,,	రాత్రి 7-30 గం
చిమ్మడిపూడి ప్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గం
బొంబాయి మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గం
,, ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గం
గయూమా ప్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గం
రేచింగుల	సా 6-30 గం ఉద 12-0 గం
,, ,,	— రాత్రి 9-10 గం
బెంగళూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గం
,, ఎక్స్ ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం మ 2-25 గం
,, ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గం
,, ,,	ఉద 8-45 గం రాత్రి 8-40 గం
కోల్ కత్తా ,,	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అక్కోణం ,,	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గం
చక్రపాణి మెయిలు	రాత్రి 7-45 గం ఉద 7-15 గం
సిలగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 8-35 గం
గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గం

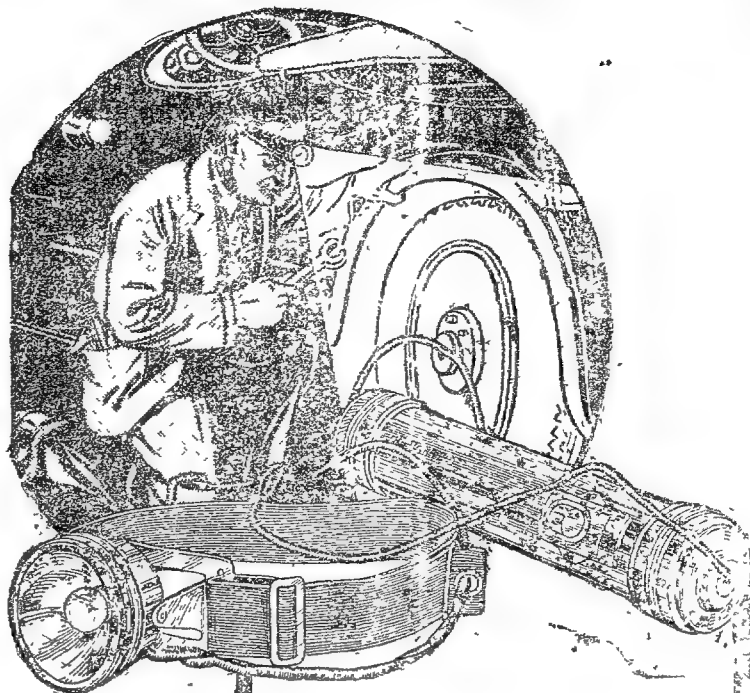
మదరాసు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ నునందు

సిలగిరి ఎక్స్ ప్రెస్ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గం
తిరుచంద్రపురం ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గం
రామేశ్వరం ,,	ఉద 7-15 గం రాత్రి 8-20 గం
మధుర ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గం
పార్వతి ,,	రాత్రి 10-30 గం ఉద 4-25 గం

మదరాసు బీచ్ లైన్ నునందు

తిరుచిరాపల్లి ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-30 గం
కంబళి ,,	సాయం 5-25 గం ఉద 9-25 గం

FOR GUARANTEED PURE SILVER & SOVEREIGN JEWELS
60 TO **KESHAVJEE DEVCHAND**
PRECIOUS STONES MERCHANT,
MANUFACTURING JEWELLER, GOLD & SILVER SMITH,
21, CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS.
Catalogue Free:—

మీ కన్నుల నెట్టితీసినను వెలుతురుండగలదు.
సాక్షులకు మోటోసీక్లెస్ లో తలకుగాని వెడల్పైన రబ్బరు పట్టాతో ధరించగలిగిన విం చెస్టర్ ఫ్లాష్ లైట్లు వెలుతురు మితలమయెట్లు లిప్తినదానివెంటనే వెలుతురుగూడ రాగలను. కాంతిని సప్తయిచ్చేయటకు మాకువచ్చిన దార మొకటి ఫ్లాష్ లైట్ బేటరీ తగిలించబడి జేము నందును లేక బెల్టుకు నువర్చితయున్నది. వ్యవసాయదారులను, ఇంజనీర్లను, డాక్టర్ల కు, నేనానాయకులకు, మోటారు నడుపువారి కను, ఆటలమోటారిని, రెండుచేతుల పనులందు నువయోగించగల మరి యితరచోదరికి ఉప యోగపడును. అందరిచేతను అమ్మబడును.
విన్ చెస్టర్ సీడింగ్-ఆరమ్స్ కంపెనీ
న్యూ యాంక్, కాన్., యూ. ఎస్. ఏ.

WINCHESTER
TRADE MARK
HEADLIGHT

మధుర హిందువులు

అధిని వేతస్వత్వము కోరుట

లండనుకు తంతివార్త

మధుర, నవంబరు 28:— నిన్న సాయంత్రము 4, రంగస్థాయిలయ్యారు. అడ్వోకేటుగారి అధ్యక్షతన పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. కె. ఆర్. వెంకటరామయ్య, కె. రా మయ్యంగారు, విశ్వనాథయ్య, మున్నగువారు హాజరయిరి. రాండుపేటకు సభ్యులగు గొ. వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి సర్ సభా, జయకరు, మహమ్మదాలి, జిన్నా మున్నగువారిలకు యాదనిన కేబులు వార్త నందిరి:—
“హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య వెంటనే పరిష్కరించ వలెనని మధురహిందువుల సభవారు కోరుచున్నారు.
సమితి నియోజకవర్గాల కంగీకరింతును. ఇతర వివ యములు ముఖ్యమయినవిగావు. అవసరమయినచో హిందువులు అధిని వేత స్వత్వమునకై మహమ్మదీయులవలెను కొన్నింటికి అంగీకరించవలెను.” (ప్రే. ప్రే.)

ఈ. ఇ. రైల్వే పనివాండ్ల సంఘము

లక్నో, డిసెంబరు 2:— ఈస్ట్ ఇండియన్ రైల్వే సు వాండ్లు 5000 మంది సహచరములు రైల్వే కార్మిక సంఘముల కార్యదర్శులగు వి. వి. గిరిగారి ఉపన్యాసమును శ్రవించిరి. కార్మికులు తగిన పంజాగ తేర్చడి వికమత్వముగ నున్నచో ఏ కార్యమైనను సాధింపవచ్చునని వారు బోధించిరి. (ప్రే. ప్రే.)

బొంబాయి, డిసెంబరు 1:— ఇంఫోయల్ బ్యాంకు బొంబాయి శాఖ ఉద్యోగి ప్రొఫ్టరుగారు మోటారు ప్రమాద వశమందు గాయపడి చనిపోయిరి.

మీయొక్క చెప్పలను “కోబ్రా”తో సులభముగా మెలుగు వెట్టుకొనదు “కోబ్రా”లో పాలిషింగ్ షా నిన్ వార్డు ట్యూబుగా గుర్తించిన మంతయు మీ హిందూలు కాంతి గాను, మగ్గలుగా నుండుచో న ద్దును, అవి చిర కాలము మున్ను. చక్కయి మృదువుగానుండు.

మీరు పబ్లిషు మీగిట్టికొనుదు నలుపుతోను, బ్రాసు లోను, రాకుటాక్ రంగులోను గాని

Agents. ఏ. వెంకటేశ్వరం
రైల్వే లాంఛన్ కలెక్టరు,
మచిలీపట్నం

వ్యవసాయము

భీమవరం

వీరభారతి ప్రతిక కొరకై యిండ్ల సోదాలు

30-11-20: ఈ నెల 26 వ తేదీన భీమవరం పోలీసువారు

కాళీమాపు కొండయ్యగారి యిల్లును, మంజుల సీతారామ రాజుగారి కవిమక కొట్టును, సమీపములో నున్న కొడవల్లి ఆను గ్రామంలో గ్రామమునకుగారి యిల్లును సోదాచేసిరి. 'వీరభారతి' ఆను వారపత్రిక యొక్కటనుండి వెలువడుతున్న డో తెలుగుకొనుటకు యీ సోదాలు చేయబడినవి తెలియుచున్నది. కాని మాడుపులములండియ పోలీసువారికి ఏమియు చిక్కలేదట. ఈ కారణమున యింకను ఈ ప్రాంతములలో సోదాలు చేసెదవని అనుకొనుచున్నారు. క్రిందటి 24 తేదీన 'వీరభారతి' ప్రచురించు సందర్భమున శ్రీయుత కళాంధి కృష్ణుడు జాగ్రత్తగావించి తాడేపల్లిగూడెంలో ఆరెట్టుచేటి 6 నెలలు కఠినశ్రమ విధించిట్లు తెలియుచున్నది.

(ఒకవిలేఖరి)

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

నవోకల్వరగారి కచ్చేరి

నవంబరు 30:—కాయేపేటలో కట్టబడుతున్న నరసాపురం సవోకల్వరగారి కచ్చేరి తయారైనది. దీనిని తెరచుటకు నవ్వేనెల 15 వ తేదీన మహారాష్ట్రము పెట్టబడినదని విన్నాను. ఆ రోజున యీ దినమున పట్టణాధిపతి ఇంజనీరు ఆహ్వానముతో ఆయాగారు వారు బహిరంగపరచి పరిశీలన జూరారు. ప్రస్తుతము సవోకల్వర కచ్చేరి చిల్లింగు—ఇది పూర్వము ఉచ్చి వారు కట్టించినది. ఫలమున్న నరసాపురం ఆనుపత్రికీంద వినియోగింపబడును. తూర్పునకుగా నభివృద్ధిదాని వరకు గల సలహాను గవర్న మెంటు పుచ్చుకొని ప్రస్తుతమున్న చిల్లింగుకు మరమ్మత్తులు ఆభివృద్ధియుగాక మెడికల్ ఆఫీసరు కాపుర ముండటమును మంజూరసాను కాపురముండటమును ఆపరేషన్లు చేయుటకు తగినగదియు మొదలగు నూతనవిధిలగులు కట్టుటకును ఒకలక్ష 20 వేల రూపాయలకు ఎట్టి మేటు చేయబడి చిఫ్ ఇంజనీరుగారికి పంపబడినది. ప్రస్తుతమున్న ఆనుపత్రిని ప్రత్యేకము ఇన్ పేమెంటులకేంద నుపయోగింపబడునట.

పోస్టుసంగతులు

మాడులెలకొండకు కలకత్తానుండి వచ్చు మెయిల్ బండికి రైల్వేకంపెనీవారు నరసాపురమునకువచ్చు డూప్లి కేట్ బండిని వేసినప్పటికి పోస్టువారు ఆబండిలో బహులు తెచ్చే యేర్పాటు నిపుటివరకు చేసియుండలేదు. తూర్పుటపాడెలివీరి కయమెయ్యన్న ఉత్తరములకు ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయుటలోనన్న ప్రజలకు చాలా అలస్యము ఇబ్బందియు కలుగుచున్నది.

బరంపురం

(ఒకవిలేఖరి)

బరంపురం, నవంబరు 25:—ఎగుమతిలేకను, రైల్వేదార్జిత్యులవల్లను గోదములు ధరతగ్గినదని ప్రజలు పంతసించుచున్నారు. శిథిలాలను ప్రకటించి బాగావదిపేసుకోవలె కా లేదు. చలిమొండు గాయండులగున నూపనల కనబడుచున్నవి. లూడియానా, లాలిమియిల్లుల కాలవలకును మానివేసి యిచ్చుటిపురజనులు జన్మరంగ, తెలుపుకాలవలు యుపయోగించుచున్నారు. ఇందుకు తుని, అనకాపల్లి, కైలాసపల్లి, శామి నలే ఆధారము. కాని బాస్తిగా పట్టయికాకుండామున్నది. ఉత్పత్తిదారులు తగుతగ్గి తీసుకొని చిక్కని నీటి కేయించి, ముతులలో ముతుకునూలతో కేయించి, వెలువనిగాధరంగులు అందులు వేయించి సిద్ధముచేసియు పంపించు తే చాలామంది కొనెదరు. అందుల అద్దకములో అక్కరలేని, పనికొరకు అదము లేని అందులు వేయించు తే లాభములేదు. తివాళిఅందులు చిన గులాబీ చుక్కలములు, పెద్దగులాబీచుక్కల అందులు వేస్తే యొక్కసగా కావలెను. యీకాళవలలో గ 2 X 36 అ. పండ్లి గ 3 X 54 అ. వర్షునైజలలో యిచ్చుటి అయ్యకమునకు తడవతి. ఈ పాళవలలో యొత్పత్తిదారులు శ్రద్ధపూరించ ప్రారంభ ధరతగ్గినవలెను. యిదివరకే చెప్పినక్కరలేదు. ఇదివరకే అంబరికివల్లిడి అయియున్నది. తే 18-11-20 19-11-20, దీలు అనగా 48 ఘంటల యోగ్రహంగా యిచ్చుటమునుపట్టి, రెండుమూడు యిండ్లకు వడ్డముకూడా కలిగినది. ఖరీదలకు వడ్డము రావచ్చు ననుకొంటాయన్నారు. నాల్గోజలాయి యెం

డకాస్తూ యున్న యెంక సవ్యకులకు అట్టి జక్కాతనన వచ్చును.

ఖద్దరు హాకింగు

మామూలువలె యీనెల 16వ తేదీ ఆదివారంనాడు యెచ్చటి శ్రీమల్ లక్ష్మీకాయమ్మగారు పట్టుదలతో ఖద్దరు హాకింగు నిమిత్తమై నూగూల కుత్రవాళ్ల సహాయముతో పరివర గ్రామములకు రామచంద్రపురం, దూరా మొదలుగాగల మాడు నాల్గు గ్రామములకు వెళ్లి భుక్తురు యెనగై రూపాయిల ఖద్దరు యింటింటికి అమ్మి ఆనాటి రాత్రిండ్లకు తిరిగి వచ్చిరి. పట్టకు చేబోడువాదోడుగా యెచ్చటి వైసు చెయ్యియుగారు శ్రీయుత ఇమ్మిడికల్వర రామమూర్తిగారు శ్రేణులనక పీర్ల వెలెటయంటూ అన్ని విధముల సహాయపడుచున్నందుకు ప్రతీం పనియను. ఈ 22 వ తేదీన ఆదివారమున యధావశారంగా యెచ్చయ్యన శ్రీయుతులు లక్ష్మీకాయమ్మ, రామశీతమ్మ, నూకమ్మగార్లకు వై జనుండి విడుదలయి వచ్చిన వెంటనే దళ నాయకుడగు శ్రీయుత యల్లాయి సన్నయ్యగారు, శ్రీయుత రామమూర్తిగారు నూగూళ్ల కుత్రవాళ్లకు జరంపురం లో ఖద్దరు అమ్మివారు. సాయంత్రము నూసంగరం వెళ్లి కొంత ఖద్దరు విక్రయించివారు. మొత్తము భుక్తురు అరకై రూపాయిలు అమ్మగలిగిరి. యెక్కడికి వెళ్ళినను ఖద్దరు అమ్మజను చున్నది.

రాజకీయ ఖయిదీల విడుదల

ఇదివరకు తెలుపబడిన యాజిల్లా పరింటియ్యక మరీ కొందరు కరిల్లాలను యీనెలలో విడుదల కాబడినారు. అందు ముఖ్యము 1. జిల్లా నాయకాగ్రహరడు శ్రీయుత ఉమ్మం రామలింగం మేవ్దనగారు, 2. కాలంటేర్ల దళ నాయకుడగు శ్రీయుత యల్లాయి సన్నయ్యగారు గలరు. వీరులు ఆరోగ్యంగా యున్నారు. యంకా జిల్లా నాయకులు అగువారు నెల్లూరు జి. యిల్లంలో తేముగా కాలక్షేపము చేయుచున్నారని తెలిసి వాడు.

తాడిపత్రి వార్తలు

వ్యాధిమూలకీడలు

ఈ గ్రామవాసులు గడచినవారమున వెలిబుచ్చిన సంతోషమునకు తేరయేలేదని చెప్పటలో అతిశయోక్తి లేదు. గత మూడుసంవత్సరములకు యీ గ్రామమున పోటీ పండులు జరుగుచుండినను, యీ సంవత్సరపు పండులు మిక్కిలి మనోహరములై, వర్షనాతీతములై యుండెను. పవ్యగ్రామవాసియు, ఉన్నత పాతకాలలోని చరిత్రోధ్యాపకులను, అగు శ్రీయుత కె. వెంకటాచార్య బి. ఎ. బి. ఇ. డి. గార్లకు, యీ పోటీ పండులు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కార్యదర్శిత్యము ప్రసాదించిరి. అందుచే ఉపాధ్యక్షులును, విద్యార్థులును, ఇతరులును ద్విగుణీకృతీత్వానుతో కార్యదీక్ష బూని పోటీ పండులును జయకంఠములుగా చేసిరి.

ఈ సంవత్సరము కాల్యంతి (ఫుల్ చంద్) పండులకు అరు జట్టును, బ్యాట్ మింటి పండులకు పండ్రెండు జట్టును పోటీ పలికెను. అందు ద త్రమండలములో వన్నె కెక్కిన, ఆదోని, హుసపేట, అనంతపురం, బల్లారి, కర్నూలు, తాడిపత్రి మొదలగు గ్రామములనుండి వచ్చిన జట్టు పోటీలయందు పాల్గొనెను. జయపజయములు, ఈశ్వరాధీనములు గాన గెల్పొందగలవారి జట్టు ఓటులు కొన్ని యాటలలో పంపించెను. వకాసపేట, పెనుగొండ జట్టువారికి జరిగిన బ్యాట్ మింటి పోటీని నిర్ణయించు కెనరితము? ఉత్సాహము, ఆక, కౌర్యము, అసక్తి, ఓర్పు మొదలగు ముగ్ధ పుంజములతో ఇరు జట్టు వారాడుటయు, పొయిట్లు ఇరువురికి సమానముగా వచ్చుచుండుటయు, చూచుటకు కన్నుల పండువుగా యుండెను. ప్రేక్షకవర్గమువారి కంతాశ ధ్వనులతోను, జయజయధ్వనులతోను ఆటాడు సలమంతయు చెలరేగి ఆయోమయముగా నుండెను. తుదకు ఒక్క పాయిటు భేదముతో పెనుగొండ జట్టు గెల్పొందెను.

నిన్నటిదినం సాయంత్రము కాల్యంతిపోటీయందు బల్లారిజట్టువారును, అనంతపురం కాలేజిజట్టువారును పాల్గొనిరి. ముక్కాటాటపటం ఎవరోడునది చెప్పటకుసాధ్యములేక ఇరు జట్టువారు ఒకరికొకరిని అడ్డొందుచుండిరి. తుదకు కాలేజీనాటికై నొక్కగంట చేయబడినది. కాలేజీ అధ్యక్షులగు శ్రీయుత, యెచ్. ఆర్. క్రిష్ణయ్యగారును, ఇరిక అధ్యాపకులను, విద్యార్థులను, ధైర్యోత్సాహములను పురిగొల్పి, ప్రోత్సహించి, జయధ్వనులతో ప్రేరేపించుచుండిరి. కాని ఉపయోగములేకపోయెను. బల్లారిజట్టుకు నాయకుడైన శ్రీయుత జయరత్నంగారి అనుతోత్సాహము, వర్షనాతీతము. కాలేజీవారు మానిన కాంతము, ఓదార్పు మిక్కిలి ప్రశంసార్హము.

తొలిదినము వర్తకశిఖామణులను, చెక్కుతూరి కాపనన భాసభ్యులను యుగ శ్రీయుత సామి వెంకటాచారిశ్రేష్ఠిగారు అట జరుగుసలమునకువచ్చేసి, పోటీలకు కన్నులారచాచి, తమ పంతోషమును వెలిబుచ్చి చెడలిరి.

గుత్తి డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరుగారు శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యయ్యయ్య గారు గెలుపొందిన జట్టులకు రజతపాత్రములను, బహూకరించి సన్మానించిరి.

ఇట్టిపోటీపండులను యీ గ్రామమున జరుగునట్లు యేర్పాటుచేయుటకు కావలసిన రజత పాత్రములను, సోపానములను ఇచ్చిన శ్రీయుతులగు పోలో వెంకటరత్నముశ్రేష్ఠిగారు సుమాలక్ష్మీకారాయణస్వామిగారును మిక్కిలి సంస్కరణ నియమా. వారికివర మేకప్పుడు విరాటు వంశమునాత, ఇచ్చి ధంబున నిన్న సాయంత్రము 6 గంటలకు ఆర్యుత్సాహముతో, కరతాశధ్వనులతో జయజయధ్వనులతోనిండిన అటసలమును వీడి జట్టువారు తమతమ గ్రామములకు, మోటార్లలో వెళ్లిరి. వచ్చిన వారికందటి! సకలసౌకర్యములు ఉపాధ్యాయవర్గమువారు అనుర్వియుండిరి.

డి. చిదంబరయ్య

దక్షిణ హైదరాబాదువార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

హైదరాబాదు మహిళాజన మహాసభ

దక్షిణ హైదరాబాదు, నవంబరు 28—గత కుకవారములలో హైదరాబాదు మహిళాజన మహాసభయొక్క చతుర్థ సాంవత్సరిక సమావేశము కడుభవముతో జేగము సాహెబ్ నవాబు ముక్తాబుద్దోలాగారి యాధిపత్యముక్రింద జయపబడినది. దైవప్రార్థనలతో సమావేశ మారంభమయెను. అధ్యక్షోపన్యాసము కడు దీర్ఘమై మహిళామణుల విద్యాపరిస్థితులను గుఱులముగ జెప్పించెను. జేగము సాహెబ్ నవాబు శ్రీనిధి హిందూ దేశమునకే కడు హింసాకరియం దున్నదనియు, ముఖ్యముగ నీ రాజ్యమున వ్యాపకముగ కాలేదనియు నుడువుచు, విశేష కష్టప్రయాసములచే దవ్య యభివృద్ధి కలుగజాలదని నుడిచిరి. విద్యార్థిమణులను బాలికలకును బాలికలకును భిన్నపరిస్థితిల యవసరమేకాక, మన శ్రీమతి పాశ్చాత్య విద్యాపద్ధతుల ననుకరించుట నివృత్తియజనమే, కాక యువద్రవకర మనియు గూడ నుడిచిరి. పరపకళలు, కట్టుకని, వంట, ఆరోగ్యకాస్త్రము, గృహవిశిష్ట, మొదలగు విషయముల గరువుల ముఖ్యమనిరి. శ్రీ శ్రీ శ్రీ నిజాము ప్రభుత్వమువారు ప్రాధమిక విద్య మచితముగా నొనర్చుట శ్రేయస్కరమే యటగాని కొన్ని పట్టాములయందు దైన నిర్బంధ విద్యావిధానము నెలకొల్పవలెనని చెప్పిరి. పూనాలోని మహిళా సర్వసేవకుడు, సేవా పదమును, గొనియాడుచు, జేగము సాహెబ్ నవాబు అట్టి పద్ధతులను ద్రొక్కట జేసినయే యవసరమొక్కచెప్పిరి. హిందూ మహమ్మదీయ, శ్రీజనమునకు బాతకాలలోని విద్య రాకవా యిరను, పూర్వచారదత్తమెక విద్యాపాపక పుట్టుకతోడనే కల్పిందనియు, వేదములు, పూరాణములు, కొరాను, మొదలగు మర గంధముల సారాళము వారి కనుదినము పురగణున నుండుటచే, విద్యార్థిజను అభివృద్ధి నొందుట ముకతమనియు వారు వచించిరి. కేవల ప్రాథమిక విద్యయే కాక విద్యును శ్రీ సాహాయ్యరమై యుచితముగ నొనర్చుట ప్రభుత్వకర్తవ్యమని వక్కాణించిరి.

గతసంవత్సర నివేదిక

అనంతరము శ్రీమతి చిశాయిగారు ఇంగ్లీషునను, శ్రీమతి హుస్సేన్ అలిఖానగారు ఉర్దూభాషలోను, గత సంవత్సర నివేదికను జదిచిరి. పభ్యుల సంఖ్య 250 మాత్రము కలవనియు, ఆదాయము రూ 318-7-0 ఉండెననియు, సుత్సారా పూరిత సేవలను లేమిచే సభాభివృద్ధికి భంగము కలిగిననియు, చెలి నునయ్యెను.

శిర్కానములు

పిమ్మట సమావేశ మీ క్రిందిశిర్కానముల జెప్పించి వాని సంగీకరించెను.

1. యవద్వారత మహిళాజన విద్యార్థిమణులకు మహాసభ వారి "నెంట్రిల్ హామ్ నైయన్స్ ఇన్స్టిట్యూటు" అను నూతన శిశువారంగీకరించుచు, దాని ప్రయోజనల బ్రభుత్వమువారు గ్రహింతురని నమ్మిచున్నాను.
2. బాలికలకు ఆరోగ్యకాస్త్రము, గృహవిశిష్ట, కట్టుకని మొదలగు విషయములు నిర్బంధముగా నుండుటయే కాక యున్నత ప్రాథమిక విద్యావిధానము జీవనార్థ ముపకరించు నట్లుండవలెనని యీ సభ వారి ప్రయోచుచున్నాను.

3 గ్రామ పాఠశాలా లోమమునకై యీ సభవారు చిర తిండుదత్తప్రదేశానుజ్ఞముగ గ్రామ పాఠశాలా నిర్మాణ యనకు ప్రభుత్వమువారు కడంగవలెనని కోరుచున్నారు.

4. పాతకాలలకు బాలికలు వచ్చుటకును బోవుటకును బ్రస్తుతమున్న యెడ్లబండ్లలను గాలయాపమును, శరీరాయాసము, నగుటచే బ్రతి పాతకాలల నొక్క మోటారుబండి నేర్పాటు చేయవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని బ్రార్థించుచున్నారు.

రాండు పేటలు సభా ప్రారంభోత్సవము:—కాశ్మీరు మహారాజుగారు తమ ఉపన్యాసమును తదుప్రచున్నారు. మరరాసు ప్రతిభలు లగు సర్ ఎ. పి. పాత్రో గారు, డి! బి! ఎం. రామచంద్రరావు వంటులుగారు ఈదేవైపు దిగువభాగమున గలరు. (సెంట్రలు న్యూసు)

విదేశవార్తలు

స్కా-టెండు బొగ్గుగనులలో

సమీక్షలు

ఆదివారమునాడు స్కాటి పెక్కు గనులలో పని నిలిపివేసెను.

మధ్యవర్తిత్వమువారు సభ్యజరపుట

లండన్, డిసెంబరు 1:—స్కా-టెండునందలి బొగ్గు గనులలో సభ్యసంఖ్యకు లెండు నిన్నటికంటే పని నిలిపి వేసెను. పిక్కెటర్లు తమ ప్రార్థనలతో బయటపెట్టిరి. అందున స్కా-టెండు బొగ్గుగనుల పనివాండ్ర జాతీయసంఘ మున కడ్యక్షులగు జేమ్స్ డూవెల్ గారు, నేడు స్కాస్టో పట్టణ మునందు జరిగినట్లు 'బొగ్గుపరిశ్రమ మధ్యవర్తి పరిష్కార సంఘము'కు సభకు ఫలితముగా తాత్కాలిక తీర్మానమును ప్రకటించి పని నయ్యుచున్నాడు.

నిత్యజీవితమునకు వలయు బొగ్గుయొక్క ఖరీదు

హెచ్చుట

స్కాస్టోలో ఇంచులో వాణిజ్య బొగ్గుయొక్క ఖరీదు ఒక హెండ్రింగ్ నయిటువల ఒకటిన్నర పెన్సి చొప్పున సమ్మె కట్టువలన హెచ్చినది.

(గ్రూవర్ తవచ్చిన వార్త)

ఎట్టి పరిష్కారమునకు రాకనే తేటి మధ్యాహ్నము స్కాస్టోలో సమావేశమైన 'బొగ్గుపరిశ్రమ మధ్యవర్తి పరిష్కార సంఘము' సభ చాలించెను.

కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యము

లూయీ మెర్సిర్ గళలో నూటికి ఏబదివరకు పని వాండ్లు పనికివెళ్లకుండునట్లుగా కమ్యూనిస్టులు గావించుకొనిరి. బ్రిటన్ ఫోర్డులో నేడు పని జరగలేదు. ఇంగులకు కారణ మేమన, నిన్నటి సాయంత్రము జరిగిన కార్మికసభలో గనుల పనివాండ్ర సమాఖ్యసంస్థ వారి కిఫార్సు వామోదించుట నని తీర్మానము గావించబడినది కమ్యూనిస్టులు సభావేదికకు తాటుమాట్టుటయే, గళలవద్ద కమ్యూనిస్టులు నేడు పిక్కెట్టు చేయుచున్నారు. (గూటరు)

ఇంగ్లాండునందును వేల్పునందును

మామూలురీతినే పని జరుగుచుండుట

గల్ఫ్, డిసెంబరు 1:—ఇంగ్లాండునందలియు, వేల్పు నందలియు బొగ్గుగనుల పని నిలిపివేయునట్లు నేడు మామూలురీతిని పని జరిగినది. "ప్రతిజిల్లాయు దాని యవసరములకు అనుగుణ మగు రీతిని నిర్ణయము గావించు కొనవలయు" నని గనులపనివాండ్ర సమాఖ్యసంస్థ కార్యదర్శి యగు ఏ. జే. క్లక్ గారు నిన్నటి రోజున నడిచిరి. (బ్రి. ఆ. వై.)

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నితరచులు
లండన్, డిసెంబరు 1:—కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నితరచుల పని వానము నొసంగును, ఇంగ్లాండునందలియు, వేల్పునందలియు గళలు రచారము అన్నియు నేడు పని జేయుచున్నవయ్యెను. స్కా-టెండులో 100 కి 18 వరకు గళల పనివాండ్లు పని జేయుచుండెను చెలిపిరి.

"ఆమెరాకు కబ్బుకాదా?"

ఆకలి తీర్చుటకు డబ్బు కేదా?"

స్కా-టెండునందలి బొగ్గు గనులకు చెందిన కార్మికులు ఈకలి దీక్షలును ప్రభుత్వమున కెట్టి ప్రయత్నమును చేయుచున్నారని, తేజురు పడుచునందలి ఆదివారములో జరిగిన జైల్లో కడ్యక్ష ప్రతినిధులు, స్కా-టెండునందలి కడ్యక్షులైన సా-రసంఘము నే జాక పరిష్కారమునకు రాగట్టుట సభకు నిశ్చయమిచ్చిరి. జా-రసం 29, వనము ఆదివారమునందలి కార్మికులు గావించుచున్నా రనుగాన, పి. కె. కెల్ గారు నూచించిన కార్మికులకు పన్నుగన సహకారములకు దొరుకుటయును కీ కడ్యక్షులకు విశ్వాసము కలిగెను.

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నితరచులు (స్వీకర్) పథ్యగారి ప్రశ్ని అడ్రెస్టుల మని నిగాకరించెను

లీకన్స్ ప్రశ్నియొక్క ఆర్థము

(నిరాకరింపబడిన, లీకన్స్ ప్రశ్ని యొక్క క్రిందివివరము నకు జరగించినది:—కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నితరచుల జనాభా 4 వరు, నూతన కోమెల్ గార్డెన్ ఆమెరా కంపెనీకి సంబంధము 30,000 పన్ను గనమునకు గావించబడుచున్నది, ఇంగ్లాండులో 25,000 పన్నులకు బ్రిటీష్ ట్రాక్ ట్రాక్ గో కార్మికులకు పనిగా రొంపగదలచియు, 5000 పన్నులకు వికలముల నుపాధానవలయు, ప్రతివారము 200 వరకు ఆమెరా ప్రశ్నితరచులు జరుగవలయు, లీ స్వీత్ గారు వెనక చెలిపియున్నారు)

మాస్కో-కుట్ర కేసు

బ్రిటీష్ ప్రభుత్వమువై గావించబడిన విచారణకు
కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నితరచులు

గల్ఫ్, డిసెంబరు 1:—మాస్కో నగరములో నిత్యమ జరుగుచున్న 'పిక్చర్' విచారణలో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వమును గూర్చి మునుపటి పరిగతులనుగూర్చి ప్రశ్నలు చాలచేయుటకు. విదేశాంగమంత్రియగు ఆర్థర్ హెండ్రెక్స్ గారు వానిక జవాబు నొసంగుచు, సోవియట్ (రష్యా) ప్రభుత్వము వారిచే ప్రకటించబడిన దస్తావేజుయొక్క తప్పులను నివేదించుచున్నామని ప్రకటించెను. "విదేశ వియుంటినుని చెలిపిరి. పిమ్మట వారిటలు లిగిరి:—“విదేశ లయొక్క వాట్సాలములనుగూర్చి ప్రభుత్వవ్యాపకమున వినిచియున్న విచారణను సోవియట్ ప్రభుత్వమున కధికార కీర్త్యా యోమోదించియున్నచో, ఆ విచారణయందు వెనుకటి (బ్రిటీష్) ప్రభుత్వమునకుగూర్చియు, యిప్పటి (కార్మిక) ప్రభుత్వమునకుగూర్చియు వ్యతిరేకమై టియు, నిరాధారమై టియు నగు సంగతులనుగూర్చి భాగముల విషయములో మా ఆక్షేపము వెలుంగలయునని సోవియట్ ప్రభుత్వమునకు వాయజ్ఞమున సరిచి మాస్కో నగరమునందలి సార్వభౌముని గాయబారి చెలిపియున్నాడు." (బ్రి. ఆ. వై.)

మలేద్వీపములో రబ్బరు ప్యాపారము

చనివాండ్ర అనంత్యక్రియ
లండన్, డిసెంబరు 1:—మలేద్వీపములో 27000 మంది మలేద్వీపములోని పనిచేయుచున్నామని మునుపటి కేసులు తెలిపినవి కాకగా ఇంకొక మునుపటి కేసు, కలిపేయునవి గలవి పరిశీలనకు స్కా-టెండునందలి ఈయన కేసునుగూర్చి నూచించుట అవసరము గల్గుచున్నది. కాటా గాక) రబ్బరుకు మెల్లినప్పుడు కల పనివాండ్ల కేసును మన ఇప్పుడిటునునది మెల్లినప్పుడు మార్గప్రకటన ప్రాశస్త్యమున్నది. ఆదివారమునాడు మార్గ ప్రకటన కేసుల మునుపటియు, అట్లుచేసినచో రబ్బరు ఉత్పత్తి తక్కువై కల పనివాండ్ల పనివాండ్లకు తగిన జీతములనుచ్చుట కల శత్రువునందును వీరు నూచించుచున్నాడు.

కెనడా సహాయము 'బూటక్' మునుట

బ్రిటీష్ ప్రభుత్వమునకులయెడల కెనడాగూర్చి

బెన్సెట్ మంత్రి జవాబు

లండన్, డిసెంబరు 1:—కనడాకు 27 వ తేదీనాడు కామన్వెల్త్ లో ముఖ్యమంత్రి కెనడా ప్రతినిధుల సామ్రాజ్యగళావేళునకు గావించిన ప్రతిపాదనలకు గూర్చి భాగస్వామిగాను 'బూటక్' కేసు (నాంబర్ 1) కల సంగతుల ప్రకారమునందుండి, ఇంగులకు కెనడా ప్రధాన మంత్రియగు, బెన్సెట్ గారు ఆక్షేపము చేసినందు జాబు నొసంగియున్నాడు. కనడాకు గావించిన: "ఇ. గ్లాస్కో, కెనడా వేరుయు కెనడాకికవి గలట్టియు, వారికి ప్రత్యేకముగా గలట్టి యువకు యువరతులను కవికి గలయు వారికి యధార్థమున వాంఛతో కేసు గావించియుండిన మూలము, యక చర్యను నిలులేట్టు జేయుటయు, కెనడా ప్రభుత్వమునకు చాలయం గ్రహమును కల్గించుటయు వరు లేటిరి. భావనగాను ఖండిం యున్నాడు. బూటక్లో జరిగినట్లు సమావేశమునందు బ్రి ట్ ప్రభుత్వమునా రసంబి పగల వైఖరి కి భాగస్వామి ముటలు నూచించుకేరి, ఇతర అసెంబ్లీ రాజ్యములతో కెనడా దేశము గావించుకొనగల యొడంబడిలో బ్రిటనుకు సహాయం దునని చాకంతిగా వస్తుము చేడు."

"కెనడాలో ప్రయత్నముల తొ జేసికొనును"

పిమ్మట బెన్సెట్ గారు రిటలులెత్తిరి:—కెనడాగూర్చి నూనన యావిధమున కెనడాగూర్చిని నిరాకరింపబడిన, ఆవిచారణను గుర్తించి, తప్పతికముగ వాకేయు ప్రపంచము నందలి తన యాధికస్థితి నింకిన బలవరమునొనటకు సాధ్యమున నితరమార్గముల నలంబించుటయే గత్యంతరమునను. (గూటరు)

భారతదేశము సితిగూర్చి బ్రెయిల్స్ పద్ధతి యభిప్రాయములు

“బ్రిటిషు చారిత్రకముతో నాకెట్టి సంబంధము లేదు. నావ్యయములను నేనే భరించుచు ఒక బ్రిటిషు వారాసంఘమునకు వ్యాసములను వ్రాయుచున్నాను. వారందలకు నాకు ధనము నిచ్చుచున్నారు.” అని బ్రెయిల్స్ పద్ధతి గారు తెలుపుచున్నాడు.

మొరటు, నవంబరు 20:— బ్రెయిల్స్ పద్ధతి గారు మొరటులో ఉండి బహుళ దేశీయపురుషులను మువలెరి (ప్రీ ప్రె) బ్రెయిల్స్ పద్ధతి గారి సద్భావము

“భారతదేశమునకు నే నేని ను పంపియుండలేదు. నేనినను సంచారి మొనరించుటకు నాకెట్టి ధనమిచ్చియుండలేదు. నా వ్యయములను నేనే భరించుచు వచ్చితిని. నాధనమునే వ్యయపరుచుచు సంచారియగు పలువురు వ్యాస. నేకోక బ్రిటిషు వారాసంఘమునకు (బ్రిటిషు ప్రెసు ఏజన్సీ) వ్యాసములను వ్రాయుచున్నాను. నేనిటుల వారికి వ్యాసములను వ్రాసిపంపుచున్నందున వారు నాకు కొంత ధనము నిచ్చుచున్నారని, బ్రిటిషుగారు మొరటుతో నాకెట్టి సంబంధమును లేదు.

కొన్ని లక్షలమంది విదేశీయులు కిరి కోట్ల మందిని వశపరుచుకొని గలుగుట

అతి వికారములు అతి ప్రాచీనమునకు భారతదేశమును కొన్ని లక్షలమంది విదేశీయులు వశపరుచుకొని తమ స్వాధీనమునందుంచుకొనఁగలరు. ప్రపంచచరిత్రలో మిక్కిలి యాశ్చర్యకరమగు విషయమేయగును.

అహింసాదీక్ష మిక్కిలి ప్రశంసనీయము
ఇప్పుడు జగమున్న పత్తాగ్రహణద్యమములకు లక్షల కోలది ప్రజలు పాల్గొనుచుండినను అహింసాదీక్షను కాపాడగలగట గూడ చాల ప్రశంసనీయమే యగును.

మదరాసు మూలము వెలుకబడియుండుట
ఒక్క మదరాసులోని తిక్కన అన్నీ ప్రాంతములలో నుగూడ యీ యుద్ధము విపులు మిక్కిలి తీవ్రముగా జరుగుచున్నదనియు నేను తెలుచుచున్నాను.

విజయము నిశ్చయము
భారతీయులు తప్పక విజయమును బహుగలుగుదురు. కాని యీ ఉద్ధమమునగుర్చి యింకాండు దేశీయు లింకను సరిగా గ్రహింపగలిగి యుండలేదు దీనిగూర్చి వారి కేమియును తెలియదు. నేనుగూడ దీని నింకను పూర్తిగా గ్రహింపగలిగి యుండలేను. పోలీసు వారినొందుచున్న అతిదారుణకృత్యములను నే నింకను స్వయముగా చూచియుండలేను. బ్రిటిషు వారినొందుచున్న ప్రజలమీద నన్యాయముగూడ నేను సరిగా గ్రహింపగలిగియుండలేను.

గాయములు తగిలినవారిని చాలమందిని చూచుట
నిరాయణులను నిర్దోషులను పందలకొండి ప్రజలకు తగిలిన చెబ్బలను గాయములను నేను స్వయముగానే చూచితిని. కాని అట్టి క్రూరకృత్యములు జరుగుచుండగా చూచుటకు మాత్రము నా కింకను అవకాశము లభింపలేదు. బొంబాయిలో పోలీసు వారి లాటితో కొద్దిగా చెబ్బలు కొట్టుచుండటమంతటా నేను చూచితిని.

ఇది చాల లజ్జాకరము సత్పాత్రములదీక్ష
అత్యధునము
ఇట్టి క్రూరకృత్యములు జరుగుచున్నందున నేను చాల స్తబ్ధుడనుచున్నాను సత్పాత్రము మొనరించుచున్న ప్రజలదీక్ష అత్యధునముగా నున్నది.

గాంధీమహాత్ముని అహింసాధర్మము
గాంధీ మహాత్ముని అహింసా ధర్మమును సత్పాత్రము తత్వమును బొంబాయివారు పూర్తిగా గ్రహించి మనఃపూర్వకముగ కొనసాగించుచున్నారు. పంగరాష్ట్రమువారును యితర రాష్ట్రములవారును అహింసా తత్వమునే యిప్పుడు తాత్కాలికముగా ననుసరించుచుండినను దీనియందు బొంబాయిరాష్ట్రము లవారి కున్నంత నమ్మకము తక్కిన రాష్ట్రములవారి కున్నటుల కనబడదు.

దౌర్జన్యము త్వరలోనే అడచివేయబడుచు
పంగరాష్ట్రమునందు గూడ జాతీయతత్వము మిక్కిలి హెచ్చుగానే యున్నది కాని యీ వ్యయమునకు అహింసా విధానమే మూలాధారమైయున్నది. దౌర్జన్యపద్ధతి అతిమూలభిముగాను అతి శీఘ్రముగాను కూడ అడచివేయబడును.

విద్యార్థుల కాత్మవిశ్వాసము లేకపోవుట
బొంబాయిరాష్ట్రమునందు మాత్రమే విద్యార్థులుగూడ

ఆచార్య పి. సి. రాయగారు-కాకినాడ:—కాకినాడలో ఆచార్య పి. సి. రాయగారు ఉపన్యసించిరి. పైపటములో వారును, శ్రీ ప్రెడా వెంకటచలపతిరావు జమిందారుగారు డా॥ వి. రామకృష్ణరావుగారు డా॥ బి॥ కొమ్మిరెడ్డి. సూర్యనారాయణమూర్తిగారు లక్కరాజు. సుబ్బరావుగారు శ్రీమతి వేదాంతం కమలా దేవిగారు శ్రీమతి పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మగారు మున్నగువారు గలరు.

శ్రీ పి. జి. లాల్ గౌరంగారు
బ్రిటిషు ఇండియాలో నుండరానని వద్యావంశస్థుల మనకు పంపివేయబడినది. వీరు మహాత్ముని ముఖ్యశిష్యులు. (జి ఎస్. ఎ)

నీ యుద్ధమునందు పాల్గొనుచున్నాను. కాని తక్కిన రాష్ట్రములలో విద్యార్థు లింకను దూరముగానే యున్నారు. వారికి ఆత్మవిశ్వాసము లేకుండునని వుద్ధమము తప్పక కొనసాగలదను నమ్మకము వారికి కలుగకుండ నున్నది.

విదేశములకు వార్తల సంపుట
భారతదేశమునందలి వార్తలు విదేశములవారికి సరిగా తెలియుటలేదు. ఈవిషయమున స్టాంకొంబుగాడను నేనును కొంత ప్రయత్నము చేసితిమిగాని యిది చాలదు.

గ్రామములలోని దుస్థితి
భారతదేశమునందు గ్రామములలో నివసించుచున్నవారి దుస్థితి మిక్కిలి దారుణముగా నున్నది. వ్యవసాయదారులు మిక్కిలి దీనిస్థితిలోనుండి దుర్భరదారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నారు. వారి స్థితిని చూడగా నాకు ఆత్మభీతికముగ పరితాపము కలిగినది

“ఇంకాండు దేశమునందలి గ్రామములలో నివసించుచుండు ప్రజలలో మిక్కిలి బీదవాడనబడు వాడుగూడ భారతదేశమునందలి గ్రామములలో నివసించువారిలో మిక్కిలి ధనవంతు డనబడు వాని కంటెనుగూడ ధనవంతుడుగానే యుండును” అని బ్రెయిల్స్ పద్ధతి గారు నుడివెరి. (ప్రీ ప్రె.)

భారత ఆర్థిక పరిస్థితులు

సర్ ఆర్థరు స్ట్రాటరుగారి సలహా

లండన్, డిసెంబరు 1:—జాతీయమితి ఆర్థికకాభివృద్ధికి యగు ఆర్థిక స్థాటరుగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానము ననుసరించి భారతదేశ ఆర్థిక పరిస్థితుల విషయమై సలహా నిచ్చుటకు డిసెంబరులోపుగ ఇండియాను వచ్చుచున్నారని (రూటరు)

ఇండియా పరిస్థితులు

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము

పార్లమెంటు సెలవులో

అందరకును పంపుచునే యుందురు

లండన్, డిసెం 1:—కామస్సఫథలో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఇండియాలో జరుగుచున్న పరిస్థితులనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పంపుచున్న ప్రకటనమును పార్లమెంటు సెలవు లలో అందరకును పంపుచునే యుండుమని తెలుపగారు లెబర్లర్ ప్రభుత్వో తెలియజేసిరి.

మాస్కో కుట్ర విచారణ

మాస్కో కుట్ర విచారణలో బ్రిటిషువారిపై ప్రతికూల ప్రచారము జరుగుచున్నట్లు ఆరోపణలో నున్నదే. ఆ విషయమై ఏమనెదనని కామస్సఫథలో హెండర్సన్ గారి నడుగ కొన్ని వాక్యములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగానే కన్పించుచున్నవి హెండర్సన్ గారు రంగీకరించిరి. ఇట్లు ప్రతికూలప్రచారము జరుగటకు కారణముగూడ కన్పించదనిరి. ఈవిషయమై మాస్కోలోనున్న బ్రిటిషు రాజబారికేర ప్రాసెటిమనియు ఆలసి ప్రత్యుత్తరము నెరుగుజూచుచున్నారమనియు హెండర్సన్ గారు బదులిడిరి.

గత కన్వెన్షన్ ప్రభుత్వము, ప్రస్తుతమునందు కా ర్మిక ప్రభుత్వముపై ఆరోపింపబడిన విషయములను పోలియుండు ప్రభుత్వములకు దెలిపి వారి యభిప్రాయమును మాకు తెలుపవలెనని మాస్కోలోనున్న బ్రిటిషురాజబారికేర తెలియజేసితిమనియు హెండర్సన్ గారు కామస్సఫథలో నుడివెరి. (హర్ష ధ్యానములు). (రూటరు)

స్పెయిన్ కుట్ర కేసు

సెల్వరకు 8 సం. శిక్ష విధింపబడుట

మాద్రీడ్, డిసెంబరు 2:—1926 సంవత్సరములో రాజాగారికిని, ప్రధానమంత్రి డిలివెరాగారికిని కల్గిరి కుట్రకు కుట్రపలిపి రిని కొందరిపై యభియోగము గొనిరాబడియుండెను. ఈ యభియోగమునకు ఫలితముగ, సెల్వరకి ప్రభుత్వము నందలి ముఖ్యపురుషుని జంప యిత్తింపిరినని, చెరి 8 సంవత్సరముల శిక్ష విధింపబడినది. పీఠలకు సహాయమునరించెనని యొకనికి 1 నెల ఖయిదుశిక్ష యొసంగబడినది. ఇతరులు విడుదల నొందిరి. (రూటరు)

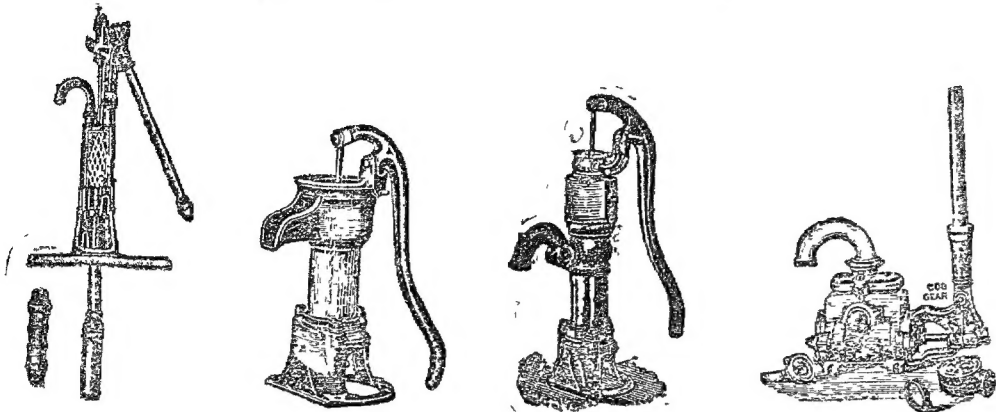

కరంచంద్ చబిల్ దాస్, 175, చైనాబజారుకోడ్, మద్రాసు.

కరంచంద్ చబిల్ దాస్, 175, చైనాబజారుకోడ్, మద్రాసు.

కోరినవారికి క్యాటలాగు పంపబడును.

కి ర్లో స్కార్ నీ టి పంపులు

ఎంతలాగున బావులలోనుంచి అయినను అతిసులభముగా నీరు తీసికొనివచ్చును, కాళ్ళతోగానీ పనిచేయునట్టియు, కిర్లో స్కార్ నీటిపంపులు సరసమైన ధరలకు సప్లయచేయుదుము. పనితీరునుచూడగానీ, గట్టితనములొగానీ అనుమానములు.

సోల్వ్ జెంటల్స్:—ఆంధ్రయింజనీరింగు కంపెనీ,

3

యింజనీర్లు-బెజవాడ.

THE STATE-AIDED BANK OF TRAVANCORE, Ltd

Head Office: Alleppey; Branch; Trivandrum.

(Under the auspices of the Government of H. H. The Maharanee)

(Regent of Travancore)

Chairman:—Mr. K. C. Pandalai, B. Sc., (Econ.)

Fixed Deposits are now received at the following rates:—

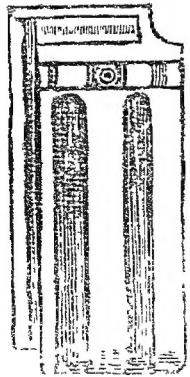
6 Months	...	...	...	5½ % per annum.
1 Year	...	...	...	6 % "
2 Years and more	...	...	...	6½ % "

The interest is payable half-yearly. The Bank has made arrangements at Madras, Bombay, Calcutta & Bangalore for receiving and paying the Deposits AT PAR. For further particulars apply to:—

Or the office of the Chairman,
7 & 8, McLean Street, Madras.

C. KRISHNA MENON, M A.,
Acting Manager.

“పాండుమార్కు” పెంకులనే కొనుదు

సాగసునందు, ఉపయోగమునందు, మితవ్యయమునందు దీనికి నమాన మైన ఇంటి వైకవ్వ మరెద్దియు లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది
స్టాండర్డు టైల్ అందు క్లేవర్సు, లిమిటెడ్.

THE STANDARD TILE & CLAY WORKS, LTD.,

FEROKE,
ALWAYE,
BANGALORE.

వశెంటు:—నాళం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.

(Largest Indian Manufacturers)

కొన్ని జిల్లా వశెన్సెలు కాళిగానున్నవి.

కర్మకాండ
వివరము
జూలెడు.

మలయచందనము

రహస్యముగా
సేవించు
వచ్చును.

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, కి పూటలలో గుణము కలుగును

ప్రఖ్యాతి పొందినది. యెడల్కి 2-4-0. దీని కనుపానం చందనతైలం కొన్న 3-0-0. కెండును ఖర్చుచేసి 6 0-0.

0-1

గంధర్వశార్మసీ, రాయవరము, నోదావజిల్లా

మీకు 50
యొమున
10 లక్షలు
గోల్డుమాడ్కు
లను 7 లు
పొందవలగు.

అదృష్టము
మీకై నిరీక్షించు
చున్నది.

అన్ని బహు
మతులుచెల్లి
చుటకు గవ
ర్నమెంటుచే
పూచీ ఇవ్వబ
గుచున్నది.

గ్రేట్ గోల్డు మనీ-హాటర్

చందాధనము నొసగి, గెలుపొందుటకు ప్రోత్సహించుచు. హాంబర్గ్ స్టేటుగవర్నమెంటుచే పూచీ ఇవ్వబడుచున్నది.

మొదటి డ్రాయింగ్ 22, 23 జనవరి 1981. లాటరీలో 90,000 టికెట్లు గలవు. అందులో 86076 అనగా వాదావుగా కగము 6 డ్రాయింగులలోగా గెలుపొందెదరు. (నెల కొక డ్రాయింగు జరగును.) గెలుపొందుటకు మిక్కిలి అనుకూలమైన అవకాశములు గలవు. ఇటీవలనే గవర్నమెంటువారిచే ఏర్పాటు చేయబడిన ఆర్ట్స్ నడువ గించి చందావాగల కీ లాటరీచే ఎక్కువ బహుమానములు అధికముగా అవకాశము కల్పింపబడినది. మరియూ బహుమానములకుడ అధికముగా పోల్చించబడియున్నది

బహుమానములమొత్తము

12,746,260 గోల్డుమాడ్కులు

(లేక సుమారు 6,37,310 పానులు)

అదృష్ట ముండిన పాదగల గొప్పబహుమానము

10,00000 గోల్డుమాడ్కులు

(లేక 50000 పానులు)

మళ్ళీ బహుమానము గోల్డుమాడ్కులు

500,000 80,000

300,000 70,000

200,000 60,000

100,000 50,000

90,000 40,000

అఫిషియల్ ప్రాప్యెర్స్ లో అన్నియు జరచుగా కి కిక్కిరింపబడియున్నది. ప్రాప్యెర్స్ నవకై వ్రాసినటిక్కెట్లు దాగలకు ఉచితముగా పంపబడును. ప్రతి డ్రాయింగుకు నిండుటిక్కెట్లు ధర తపోలుకప్పు బహుమతిలిప్పు పంపుటచేస్తే, అఫిషియల్ ధర పా. 1-14-6, ఈ టెక్స్ ప్రకాశము పా. 10-7 పి. 6 డ్రాయింగుకు చెల్లించవలసియుండును.

మొదటి, రెండవ డ్రాయింగుకు ఈకినవ తేలుపబడిన మొత్తములను పంపిన టికెట్లు పంపబడును.

టిక్కెట్లు పాను 2-12 పి.	1 టిక్కెట్లు పా 1-6-6	1 టిక్కెట్లు పా 0-18-6
--------------------------	-----------------------	------------------------

మొదటి దఫా చెల్లించిన సందాచారులు, వెనకటి వాటికి పంపవలసిన నిర్బంధము లేకపోయినను ఈ గొప్ప లాటరీచే నొంగబడు అన్ని డ్రాయింగుల పూర్తి లాభమును పొందుటకై మీ కట్టు చేయుట నుంచిది.

1 టిక్కెట్లుకు	1 టిక్కెట్లుకు	1 టిక్కెట్లుకు
2 వ దఫా చెల్లించవలసినది పా 2-12-0	1 టిక్కెట్లుకు పా 1-6-6	1 టిక్కెట్లుకు పా 0-18-6
3 వ ,, ,, 1-14-0	,, 0-17-0	,, 0-9-0
4 వ ,, ,, 3-9-0	,, 1-15-0	,, 0-18-0

2-వ దఫా మొత్తము; 10-8-1981 తేదికి మించక పంపవలెను.

3-వ ,, ,, 7-4-1981 ,, ,, ,, ,,
4-వ ,, ,, 4-5-1981 ,, ,, ,, ,,

వైకము శరీర ఆర్థికలన్నిటిని టిక్కెట్లు క్రమముగా పంపబడును. ప్రతి డ్రాయింగుకు ముగిసినచే బహుమానముల మొత్తము నేరగానే పంపి చేయబడును. రాబోవు డ్రాయింగునకు ఆర్థికలను తర్వాత 24-12-1980 తేదికి లోగా పంపుకొనలెను.

SAMUEL HECKSCHER Senr., BANKER
Dammtor Street 14
Hamburg (Germany)

Order Form. Please send me..... ticket for first and second drawing.

Amount of..... is enclosed herewith by British Postal Orders or by Bankers Draft.

Name and Address (plainly and in full):

Date:..... Postage on ordinary letters is 3 annas.

'మాడల్' ఫౌంటెన్ కలము 'MODEL' FOUNTAIN PEN

మహాదేశములో చేయబడినది Made in Dayalbagh, India

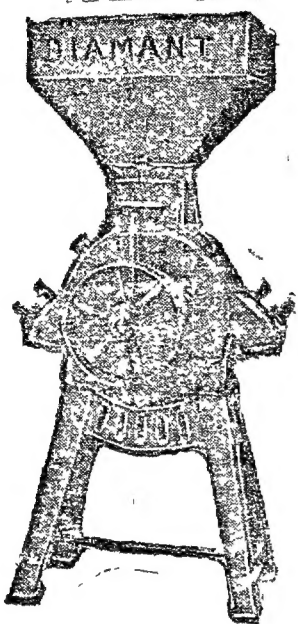
ఇంత చక్కని కలములు మన దేశములో తయారగుచుండగా విదేశీకలములకు పోలే ?

మానము ప్రతిరోజు ఉపయోగించు వస్తువులన్నియు క్రమముగా దయ్యాల్పాలో తయారగుచున్నవి శోశములందఱును దీనినే యుపయోగించి దేశమునకు ఆర్థికపరిణితిని పొంద చేసెదరుగాక. ప్రస్తుతము దయ్యాల్పాలో ఫౌంటెన్ కలములు, సిరాలు, గ్రామఫోనులు, D. C. Electric Ceiling Fans, Highclass and Sen Laboratory Balances and weights. కత్తులు, చాకలు, తోటకత్తులు, వేటకత్తులు, Safety razors, వివిధరకముల బొత్తాములు, పోర్టీలు, బహు చక్కని కలలుగల కలములు, డెయిరీఫారముగల పచ్చిపెండ్లు, తోటకడ్డలు, వర్షుకడ్డలు, చాపులు, మీగలు, తువ్వకట్లు బనియ నులు, మొదలగు అన్నిరకముల వస్తువులతో తయారగు బట్టలు, పేటెనబ్బులు, తోటకూటుకేసులు, హాండుబాగులు, (Handbags, Kitbags, Briefbags etc) హోల్డల్స్ (Holdalls) పాకాలు మొదలుగాగల అనేక వస్తువులు తయారు కాబడుచున్నది.

మౌఖ్యముగా గమనించవలసిన విషయము : దయ్యాల్పా వస్తువులు నాణ్యమునకు పెట్టినది పేగు. వర్తకలకు తోటకు ధరించు అన్ని విధములగు విషయములకు వస్తువులతోటకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెక

ది ఆంధ్రనాట్యంగ స్టోరు

మదరాసు రాజ్ 5 నికి సోలు ఏజెంట్లు: - మెయిక్ రోడ్డు, కాకి + డ

"డైయమంట్" గ్రైన్ డింగ్ మిల్లులు

వైట్ బర్ స్టోనులతో

ధరలయందు గొప్ప తగ్గదల

హిందూ దేశమునం దున్న భౌగోళములందు ఈ మిల్లులకు అగ్రాధిక మగు గిరాకీ యుండుటచేత వేరెవరు మిక్కిలి దిగ్గింపు లకు పీల్చినది.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

బాట్లీ బాయి అండు కంపెనీ

4/153 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మీ ముఖము, చర్మములపై కామినియా స్క్రీమ్ (రిజిస్టర్డ్) నుపయోగించుటకు ముఖపకుడు.

ఇది చెమటకాయలు, మొటిమలు మొదలైనవాటిని తొలగించి చర్మముయొక్క సహజసౌందర్యమును ప్రకాశింపజేయును.
 వల : సీసా 1-కి రు. 12.
 వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

వెండుకలకు శ్రేష్ఠమైన యాహారము

మీ శరీరమునకు బలము నిచ్చుటకు మంచియూహార మెంతయూచక్కోకా మో వెండుకలకు గూడ వర్తే. యాహార మాంశ్యకమై యున్నది. మీ శరీరములోగల మూత భుజించు నాహార ముపై భారపడి యున్నది. ఆ లాగుననే వెండుకల యభివృద్ధి మీ రుపయోగించు తల మానెపై నాహారపడియున్నది.

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టర్డ్)

స్వచ్ఛమగు ననేకవస్తువులచే మిళితమై, మెదడునకు నేద దీర్చి, వెండుకలయెల్ల వృద్ధికి తోడ్పడుగలదు. వెండుకల మొదళ్లకు బలమును కలుగజేయుటయేగాక పొడు గడు నలుల చేయును. ఇది తలపై మెలచు చుండును తొలగించి, వెండుకల చాలిపోవుట నాపును

వలకొ: బండి యీ కామినియా నూనె నుపయోగించి, మిక్కిలి పొగడియున్నాడు నేడే యుపయో గించిన మీకే స ముగ తెలియగలదు. అన్ని స్టోర్సుల్లో అమ్ముబడును.

ధరలు:
 సీసా 1-కి రు. 1.
 వి. పి. అ. 6.
 సీసా 8-కి రు. 2-10-0
 వి. పి. అ. 0-12-0.

టెట్ డిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనాదముండి వాడబడు సుగంధద్రవ్యము. గొప్ప పుష్పములనుండి తయారుచేయబడిన యొక్కర్మ తమముగు సువాసన మాదిరిబుడ్డి నొక దాని నుపయోగించిన మీరేతృప్తి ప్రిసందగలరు.

ధరలు:-
 1 కొన్ను సీసా రు. 2-0-0.
 1 కొన్ను ,, రు. 1-4-0.
 1 గ్రాము ,, రు. 0-12-0
 1 గ్రాము ,, రు. 0-8-0.

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

కాంపెట్ బుడ్డి ఖరీదు కెండు అణాలు. అన్ని చోట్లను అమ్ముబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

ఆంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జమ్మానగర్, మార్కెట్టు, బొంబాయి, నెం. 2.

అమృతాంజనము

మా అమృతాంజనమును చూచి పోలిక మందులు అనేకములు బయలుదేరినవి. మా స్వచ్ఛ మైన అమృతాంజనమును కొనదలచినవాడు వై కనిన ప్రేమమార్కును సరిపించి కొనగలరని హెచ్చరించుచున్నాము.

మేనేజరు,

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

సుహృదాధ్యాయ కళ్యాణపూర్ణ వేదము వేంకట

రాయ శాస్త్రిలవారి గ్రంథములు

అమృతనాల్మన శాస్త్రము	8	0	0
శృంగార సైమధము శాస్త్రము	6	0	
కథాపరిత్యగము వచనము కి శాస్త్రము	6	0	0
ప్రతాపశ్రీమ నాటకము	1	4	0
ఉత్తరరామరీతి నాటకము	1	0	0
వేమనదేశము సంపూర్ణ వివరణము	2	8	0

శ్రీకృష్ణ పరిణామము శ్రీ. వేంకటరాయశా

మల్లి శేషనగర్, జి. జి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయు.

మదనకళ

ముప్పిసేదనము మన్నగు దురభ్యాసములవలన కలిగిన సపుంసకత్వమును, వేదానికాక్కలను. నరము. నిపత్తునను, శుక్లవస్త్రములను తగ్గించి, రక్తశుద్ధి, వీర్యశుద్ధి కలిగించును. 30 కులముల లేవ్యము 3-0-0.

ఆనందపూర్వక, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా కి రోజులలో కుదుర్చును.

(1) ఈ మందు సెగలోగములకు సహించి మూత్రము విడుచుచున్నప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యంతయు లోన పిచికారీలతోను నిమిత్తము లేకుండ తత్వక కుదుర్చును.
 సీసా 1-కి రు. 3-0-0.

మూర్చారిష్టము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్చనైనను ఎన్నిసంఖ్యరములనుండియున్న మూర్చనైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
 నెలకు పరిపూర్ణ మందు రు. 3-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పొడలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాశ మొదలగుగాల అన్నివిధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూ. పీలికి మార్చును డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0.
 ఏ జెంటు కావలెను.
 కి

ఏ కారణమునైన వచ్చిన శుక్లవస్త్రమైనను తగ్గించి పలచ జీవన పీఠ్యమును గట్టిపరచును. జీర్ణించిన శుభాభ్యాసములు. వచ్చి బాహిసతను తగ్గించును రక్తమును బాగుచేయుటలో పేరు పొందినది నెలరోజుల మందు ఖరీదు రు. 2-4-0
 (శ్రీ శ్రీ శ్రీ) శ్రీగంధు రు. 1-8-0.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

రాయవరము, భూయ్యగోదావరి జిల్లా.